

*Латинь.
Ботанічна термінологія*

Nomina si nescis, perit et cognitio rerum

КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА БОТАНІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ

Латинь.
Ботанічна термінологія

Nomina si nescis, perit et cognitio rerum

Кривий Ріг – 2020

УДК 58(035)=124

ББК 28.5

П 26

РЕЦЕНЗЕНТИ: Гнілуша Н.В., к.пед.н., доцент кафедри ботаніки та екології
Стригунов В.І., к.б.н., доцент кафедри зоології та
методики викладання біології

*Затверджено до друку на засіданні
Вченої ради природничого факультету
Криворізького державного педагогічного університету
протокол № 6 від «23» січня 2020 р.*

П 26 **Перерва В. В. Латинь. Ботанічна термінологія :** Довідник для студентів спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / укладач Перерва В. В. – Кривий Ріг: КДПУ, 2020. – 120 с.

Довідник складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за напрямом 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Основне спрямування – комплексне оволодіння студентами латинською ботанічною термінологією. Включає довідковий матеріал з етимології родових та видових назв рослин, специфіки побудови назв рослинних угруповань різного рангу, тлумачення основних греко-латинських терміноелементів та елементів словобудування. Містить латинсько-український словник ботанічних термінів.

Для студентів, аспірантів, науковців, біологів-практиків, учителів та усіх, кого цікавлять питання вивчення латинської мови.

© В. В. Перерва, 2020.

ЗМІСТ

Передмова	4
Історія становлення біологічної термінології та номенклатури.....	6
Інформативний зміст латинських назв живих організмів.....	11
Способи утворення латинських видових епітетів.....	13
Етимологія назв рослин	15
Деякі загальноживані видові назви рослин	30
Латинські назви рослинних угруповань	40
Значення основних елементів словобудування (терміноелементів).....	45
Список рекомендованої літератури.....	56
Латинсько-український словник.....	59

Передмова

Дане видання адресовано передусім для студентів-першокурсників біологічних спеціальностей. Головна мета методичного посібника – навчити майбутніх вчителів біології усвідомлено та грамотно застосовувати біологічні терміни, самостійно конструювати нові, у тому числі назви таксонів. Містить відомості щодо історії становлення біологічної термінології та номенклатури, етимології назв рослин, специфіку словотворення назв таксонів рослинних угруповань, а також значення основних елементів словобудування.

Знання терміноелементів стануть у нагоді підвищенню продуктивності розуміння та запам'ятовування термінів фахової терміносистеми майбутнього вчителів біології та коректному застосуванню на практиці в ході реалізації професійної комунікації.

Становлення фахової терміносистеми є передумовою формування професійно-термінологічної компетентності майбутнього спеціаліста. Пропедевтична підготовка у вигляді створення біологічного термінологічного словника фахових термінів сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки студентів.

Найпопулярнішою сучасною мовою міжнародного спілкування є англійська. Але латинь продовжує жити в сучасних романських мовах, а також в інтернаціональній лексичі: політичних термінах (президент, референдум та ін.), освітніх термінах (університет, студент, ректор, стипендія та ін.) та в повсякденному мовленні (інтерес, факт, лінія, егоїст, транспорт, продукт та ін.).

Особливо насичена латинізмами мова науки. Це терміни математики, фізики, техніки, інформатики, але перш за все – біологічних наук. Давній шлях розвитку медицини, фармації, ботаніки та зоології нерозривно пов'язаний з латинською мовою (що містить спадок давньогрецької). Латинськими термінами називаються види рослин, тварин, мікроорганізмів,

грибів; анатомічних органів, хвороб, ліків, хімічних сполук, загальнобіологічних та екологічних понять. З розвитком наукових знань з'являються велика кількість нових понять і, відповідно, термінів, що формуються на основі латино-грецьких терміноелементів.

Біологічна латинь є інтернаціональною, адже доступна для розуміння вченими різних країн, тим самим сприяючи об'єднанню та координації учених задля вирішення різних проблем, у тому числі і екологічних та збереження біологічного різноманіття.

Слід наголосити, що вивчення латині сприяє збагаченню мовної культури особистості, сприяє розумінню семантики та етимології термінів.

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА НОМЕНКЛАТУРИ

Біологія (від грецьк. *bios* – життя і *logos* – слово, вчення) – це комплекс наук про живу природу. Предметом біології є всі прояви життя: структура та функції живих організмів, їх походження, розвиток та розповсюдження, зв'язки між собою та із неживою природою. Сам термін “біологія” був запропонований у 1802 Р. Ж.Б. Ламарком і Г.Р. Тревіранусом, хоча зустрічався він і раніше – у працях Т. Роозе (1797 р.) та К. Бурдаха (1800 р.).

За об'єктом досліджень у системі біологічних наук розрізняють: ботаніку (від грецьк. *botane* – рослина, трава) – науку про рослини, зоологію (від грецьк. *zoon* – тварина і *logos* – вчення) – науку про тварин, анатомію (від грецьк. *anatome* – розтин) – науку про будову тіла та ін. Це – найбільш загальні, комплексні біологічні дисципліни, які мають велику кількість власних розділів, котрі інколи виокремлюють у самостійні дисципліни. Як і будь-яка наука, біологія має власну термінологію та номенклатуру – сукупність наукових назв та найменувань, які вживаються у ботаніці, зоології та інших біологічних комплексних дисциплінах.

Історія біологічної термінології заглиблюється корінням в античність. Прабатьківщиною багатьох сучасних природознавчих наук вважають Стародавню Грецію.

Одним із найвидатніших учених античного світу був Аристотель (384-322 рр. до н.е.). Аристотель створив одну із самих чітких і послідовних наукових систем, яка спиралася на колосальний емпіричний матеріал як із суспільних, так і з природничих дисциплін. У біології Аристотель розробив учення, в основі якого були спостереження над доцільністю в будові живих організмів: він розглядав розвиток органічних структур із зародка як факт прояву доцільності в природі. Знаменитий твір Аристотеля “Історія тварин”, в якому він описав і класифікував близько 500 видів тварин, ліг в основу абсолютної більшості наступних праць із природознавства античності й середньовіччя.

“Батьком ботаніки” називають іншого давньогрецького вченого Теофраста (372-287 рр. до н.е.), справжнє ім’я якого було Тіртама. Прозвання “Theophrastos” – “володар божественної мови” він отримав за блискучий ораторський талант від свого вчителя Аристотеля. До нас дійшли лише два великі твори Теофраста з ботаніки: “Історія рослин” і “Про причини рослин”.

“Історія рослин” за змістом відповідає сучасним морфології, анатомії та систематиці рослин. Теофраст поділив усе рослинне царство на 4 відділи: дерева, кущі, багатолітники і трави, а кожний з відділів – на 2 групи: дикі й оброблювані рослини.

Друга праця Теофраста – “Про причини рослин” є обробкою того ж фактичного матеріалу, але під іншим кутом зору. По суті, вона присвячена теоретичним і прикладним питанням фізіології рослин. У ній Теофраст докладно описав способи походження, розмноження і зростання рослин, вплив зовнішніх факторів на їх життя. Багато уваги він приділив таким практичним питанням садівництва та агрономії як оброблення рослин, розмноження рослин насінням, штучне запилення, щеплення. Теофраст запровадив багато ботанічних термінів. Деякі з них вживаються і сьогодні, зокрема це назви життєвих форм рослин: дерева, чагарники, кущі, трави. Зрозуміло, що всі природничі терміни у той час були грецькими.

Природничі терміни у той час були грецькими. У II ст. до н. е. Рим підкоряє Грецію, внаслідок чого відбувається взаємозбагачення римської та грецької культур. Римляни, які на той час ще не мали такої розвинутої наукової традиції, почали засвоювати лексику грецьких наук. Частково разом із новими поняттями вони запозичували і слова, що їх означають. Водночас відбувався й інший процес – утворення власне латинських термінів для позначення наукових понять.

Одним із найвидатніших природознавців Стародавнього Риму був Гай Пліній Старший (23-79 рр. н. е.). Народився він у Комо – римській колонії в Цизальпійській Галлії, освіту здобув у Римі. Після його смерті залишилося

160 книг. Але з усіх його творів до нас дійшла лише “Природнича Історія”, що складається з 37 книг і є своєрідною енциклопедією знань про природу, накопичених в античному світі. 4 книги з неї присвячені фізиці та географії, 5 – опису і класифікації тваринного світу, а 21 – рослинному царству. В решті книг ішлося про неорганічну природу. За словами автора, для написання цього твору йому довелося дослідити близько двох тисяч томів. “Природнича історія” Плінія Старшого була авторитетним джерелом, з якого протягом багатьох століть брали відомості про навколишній світ і природу та цитували у посібниках із різних дисциплін.

У Середні віки інтерес до природничих наук значно зменшився. Але в добу Відродження вчені знов звертаються до античної наукової спадщини. З’являються написані латиною коментарі до творів давньогрецьких та давньоримських природознавців: Аристотеля, Теофраста, Плінія та ін.

Пізніше з’являються так звані “травники” – короткі описи лікарських рослин, оскільки розвиток біологічних знань у той час визначався, в основному, пріоритетами медицини. Після винаходу в XV ст. друкарства травники стали публікуватися регулярно. З наукової точки зору, ці праці були неточними і повними марновірств, але їхнє поширення стимулювало розвиток ботаніки. Авторами травників були, як правило, лікарі, яких цікавили, передусім, цілющі властивості рослин, однак необхідність розрізняти різноманітні рослини змушувала їх бути досить уважними в описах і ілюстраціях.

Травники продовжували виходити до кінця XVI ст., але вчених усе більше цікавили самі рослини, незалежно від їхніх лікувальних властивостей. Накопичені описи рослин потребували певної систематизації. У XVI ст. А. Чезальпіно класифікував рослини на основі будови їхніх квіток, плодів і насінь. У XVII ст. Р. Морісон виділив деякі “природні” групи рослин, зокрема родини зонтичних (*Umbelliferae*) і хрестоцвітих (*Cruciferae*). Англійський натураліст Дж. Рей пішов ще далі, об’єднавши родини в групи

більш високого рангу. Він звернув увагу на важливість для класифікації кількості сім'ядоль, запропонувавши розрізняти однодольні і дводольні рослини. Він же визначив поняття “вид” і створив першу класифікацію хребетних.

Усі ці тенденції знайшли своє найбільш повне і послідовне втілення в працях видатного шведського вченого-натураліста Карла Ліннея (1707-1778 рр.), якого вважають основоположником наукової біологічної систематики. Він увів точну й конкретну термінологію в описи рослин і тварин (до нього терміни відрізнялися такою розпливчастістю і сплутаністю, що визначення рослин і тварин було майже неможливим).

У своїх ґрунтовній праці “Система природи” (1735 р.) він запропонував позначати кожний вид рослини або тварини двома латинськими словами – назвою роду та видовим епітетом. Ця лаконічна номенклатура замінила колишні багатослівні описи і діагнози, чим усунула безліч утруднень і помилок. З уведенням системи подвійних назв позначення видів рослин і тварин стали значно коротшими. Наприклад, один із видів шипшини називався раніше *Rosa caule aculeato, pedunculis hispidis, calycibus semipinnatis glabris* – Шипшина із шипастим стеблом, щетинистими квітконосами, напівпір'ястими гладкими чашолистками; в ліннейській номенклатурі назва цього виду виражається лише двома словами: *Rosa centifolia* – Шипшина столиста.

Лінней відкрив і описав близько 2000 видів рослин. Разом із тим він запропонував нову класифікацію рослин, яка хоча і була штучною, але виявилася досить зручною. Він класифікував рослини за кількістю і розташуванням тичинок, маточок і плодолистиків (репродуктивних структур квітки). Така “статева” система завдяки своїй простоті і легкості отримала широке визнання.

Таким чином, К. Лінней систематизував майже увесь накопичений фактичний матеріал із ботаніки та зоології, який знаходився до того в

хаотичному стані; визначив такі таксономічні категорії як рід, порядок, клас, що мало велике значення для подальшого розвитку класифікації рослинного та тваринного світу.

Сучасні ботанічні та зоологічні номенклатури беруть початок у класичних працях К. Ліннея. Сьогодні під терміном “біологічна номенклатура” розуміють систему наукових назв для позначення груп організмів, які пов’язані тим чи іншим ступенем спорідненості – таксонів (від грецьк. “порядок, розташування”). Єдина латинська біологічна номенклатура забезпечує універсальність і стабільність наукових назв рослин і тварин. Для одного таксона може бути встановлено лише одну назву. Вибір назви визначається правилом пріоритету, згідно з яким дійсною є лише найдавніша з оприлюднених назв, що відповідає вимогам біологічної номенклатури. У ботаніці з 1935 Р. законна публікація нового таксона рослини повинна обов’язково супроводжуватися діагнозом (описом) рослини, написаним латинською мовою.

З метою уніфікації номенклатурних найменувань видають спеціальні кодекси, що мають силу законодавчих документів для наукових публікацій. У 1969 Р. був розроблений Міжнародний кодекс номенклатури культурних рослин. Чинний Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури був прийнятий XV Міжнародним ботанічним конгресом у 1994 Р. Існують також окремі кодекси зоологічної номенклатури та номенклатури бактерій.

Міжнародними кодексами номенклатур закріплено статус єдиної професійної мови біологічних дисциплін саме за латиною. І це не є лише даниною науковій традиції. Не менш важливим є те, що латина є мертвою мовою: латинські біологічні терміни не змішуються із загальноновживаною лексикою національних мов, що забезпечує їх ізольованість та однозначність.

Отже, латинська мова є єдиною професійною мовою для вчених-біологів усього світу. Тому вивчення термінологічної латини є необхідним для майбутніх фахівців біологічного профілю.

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ЛАТИНСЬКИХ НАЗВ ЖИВИХ ОРГАНІЗМІВ

Латинські ботанічні та зоологічні назви не тільки вказують на таксон, але й часто містять у собі певну інформацію про рослину або тварину. Такі найменування називаються *інформативними*.

Інформативні назви рослин і тварин за характером ознак, які вони відображають, можна умовно поділити на ряд груп:

I. Назви, що вказують на морфологічні ознаки рослин і тварин:

1. Форму:

Panicum ovatum - Просо овальне

Linum tenuifolium - Льон тонколистий

Triticum sphaerococcum - Пшениця круглозернова

Populus pyramidalis - Тополя пірамідальна;

2. Розмі організму або окремих її частин:

Agrostis gigantea - Мітлиця гігантська

Achillea micrantha - Деревій дрібноквітковий

Dociostaurus brevicollis - Хрестовичка мала;

3. Колір:

Lupinus luteus - Люпин жовтий

Trifolium aureum - Конюшина золотиста

Phaseolus coccineus - Квасоля яскраво-червона

Polyphilla alba - Мармуровий хрущ білий;

4. Назви, що вказують на смак або запах рослини:

Rumex acetosa - Щавель кислий

Euphorbia dulcis - Молочай солодкий

Anethum graveolens - Кріп пахучий;

5. Назви, що вказують на зовнішню схожість:

Euphorbia salicifolia - Молочай верболистий

Gossypium herbaceum - Бавовник трав'янистий

Hippophaë rhamnoides - Обліпіха крушиновидна

Vespertilio murinus - Кажан мишачий;

6. Назви, що вказують на екологічне середовище поширення:

Pisum arvense - Горох польовий

Lathyrus pratensis - Чина лучна

Secale silvestre - Жито лісове

Anisoplia segetum - Хрущ польовий;

7. Назви, що відображають географічне поширення або батьківщину рослини чи тварини:

Triticum polonicum - Пшениця польська

Fagopyrum tataricum - Гречка татарська

Lepus europaeus - Заєць європейський;

8. Назви, що вказують на час появи рослини або тварини:

Primula veris - Первоцвіт весняний

Triticum aestivum - Пшениця літня

Convallaria maialis - Конвалія звичайна (травнева)

Trombicula autumnalis - Травокліщ осінній;

9. Назви, що вказують на практичне значення рослин або тварин:

Fagopyrum esculentum - Гречка їстівна

Anisantha tectorum - Анізанта покрівельна

Genista tinctoria - Дрік красильний

Apis mellifera - Бджола медоносна.

Розділ наведено за: Купчинаус Н.Э. Введение в латинский язык и биологическую терминологию: учебное пособие для биологических факультетов университетов / Н.Э. Купчинаус, Н.Е. Зубцовский. – Ижевск: Удмуртский Университет, 2001. – 199 с.

СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ЛАТИНСЬКИХ ВИДОВИХ ЕПІТЕТІВ

Латинські видові епітети можуть бути представлені такими розрядами слів.

а) Прикметником або дієприкметником, тобто визначенням, узгодженим з родовим найменуванням в відмінку, числі і граматичному роді:

Hyoscyamus niger (niger, gra, grum “чорний”).

Ciconia nigra.

Ribes nigrum.

Viola canina (caninus, a, um “собачий”).

Viola mirabilis (mirabilis, e “чудовий”).

Viola tricolor (tricolor, tricoloris “триколірний”).

Viola elatior (порівняльна ступінь від elatus, a, um “високий”).

Viola glaberrima (найвищий ступінь від glaber, bra, brum “гладенький”).

Urtica urens (причастя praes. Act. Від дієслова urō, ussi, ustum, urere “палити”).

б) Іменником у родовому відмінку однини чи множини; такому латинській епітету в українській мові зазвичай відповідає прикметник:

Pieris brassicae (від brassica, ae, f) - Білявка капусти (дослівно: “Білявка капусти”).

Diprion pini (від pinus, i, f) - Пильщик сосновий (дослівно: “Пильщик сосни”).

Primula veris (від ver, veris, n) - Первоцвіт весняний (дослівно: “Первоцвіт весни”).

Agropyron desertorum (від desertum, i, n) - Житняк пустельний (Дослівно: “Житняк пустель”).

Scotia segētum (від seges, segetis, f) - Совка озима (дослівно: “Совка посівів”).

в) Іменником в називному відмінку однини (додатком):

Ranunculus lingua - Жовтець довголистий (дослівно: “язик”).

Calopteryx virgo - Красуня-діва (вид бабок).

Rhagium-inquisitor - Рагій ребристий (дослівно: “шукач”).

Sphaerium rivicola - Шарівка річкова (дослівно: “річковий житель”).

Anas sponsa - Качка каролинская (дослівно: “наречена”).

Якщо видовий епітет складається з двох слів, то вони пишуться через дефіс, створюючи єдине ціле:

Arctostaphylos uva-ursi - Мучниця звичайна (дослівно: “Виноград ведмедя”).

Neottia nidus-avis - гніздівка звичайна (дослівно: “гніздо птиці”).

Capsella bursa-pastōris - Грицики (дослівно: “сумка пастуха”).

Centaurea maris-nigri - Волошка чорноморська (дослівно: “волошка Чорного моря”).

Carex urbis-malōrum - Осока Алмаатинська (дослівно: “осока міста яблук”).

У латинській назві рослини Розрив-трава звичайна як видового епітета використана дієслівна форма наказового способу: *Impatiens noli-tangere* (“не чіпай”).

ЕТИМОЛОГІЯ НАЗВ РОСЛИН

Nomina si nescis, perit et cogito rerum
Якщо не знаєш назв, то неможливе
пізнання речей

К. Лінней

Allium cepa L. Цибуля звичайна

Allium (*alium*) є давньою латинською назвою часнику (цибуля і часник належать до однієї родини). Іменник *allium* походить від кельтського прикметника *all* “пекучий”: часник має гострий, пекучий смак. Можливо, також є зв’язок з лат. *halare* “пахнути” (*halium* → *alium*), оскільки рослина має сильний характерний запах. Як видовий епітет вжито іменник *cepa*, ае f “цибуля”, який походить від кельтського *sar* (*ser*) “голова”: цибулина має кулясту форму.

Acer клен

гострий; їдкий; пекучий від лат. *acer*, *acris*, *acre*, за смаком листя та стебел рослини

Achillea millefolium L. Деревій звичайний

Іменник *achillea* походить від імені грецького міфологічного героя Ахілла, учня кентавра Хірона. За легендою, Ахілл уперше використав деревій для лікування ран. Іменник *millefolium* походить від лат. *mille* “тисяча” і *folium* “листок”, що вказує на сильно розсічене листя цієї рослини

Інша версія - *acheilia*, ае f – відсутність губ

Adonis vernalis L. **Горицвіт весняний**

Назву adonis дано рослині на честь юнака Адоніса, улюбленця Афродіти, який загинув на охоті від дикого кабана. Засмучена богиня виростила з крапель крові Адоніса квітку – втілення краси юнака. Міф про Адоніса символізує відмирання і оновлення природи. Виникнувши у Сирії, цей міф потрапив до Греції, а потім – і до Риму. Прикметник *vernalis* “весняний” походить від лат. *ver, veris* n “весна”, оскільки цей вид рослини цвіте навесні.

Althaea officinalis L. **Алтей лікарський**

від грецьк. *althos* “лікарський засіб”

препарати мають відхаркувальну, муколітичну, протизапальну та знеболювальну дію. Лікувальні властивості якої відомі з глибокої давнини. Теофраст, Діоскорід і Пліній у своїх працях зазначали, що ліки з алтеї діють надзвичайно ефективно.

Armeniaca vulgaris **Абрикос звичайний**

Іменник *armeniaca*, ае f “абрикос” походить від прикметника *armeniacus*, а, um “вірменський”, оскільки плоди цього дерева уперше потрапили до Риму з Вірменії. Пліній називав плоди абрикоса “вірменська слива”. Прикметник *vulgaris*, е “звичайний” утворений від лат. *vulgus*, і n “народ, простолюди”.

Artemisia absinthium L. **Полін гіркий**

Назва *artemisia*, можливо, пов’язана з ім’ям грецької богині Артеміди (*Artemis*). Пліній вважає, що рослину названо на честь Артемізії Галікарнаської – дружини короля Мавзола, яка вилікувалася за допомогою цієї трави. Можливо також, що в основі назви лежить грецьк. *artemes* “здоровий”, оскільки полин має цілющі властивості. Іменник *absinthium* походить від грецьк. *apsinthos* (а “не” + *psinthos* “насолода”), оскільки рослина має гіркий, терпкий смак.

Atropa belladonna L. Беладона звичайна

Карл Лінней назвав рід *Atropa* на честь однієї з парок грецької міфології Атропи, яка перерізала нитку життя кожної людини (більшість рослин цього роду отруйні). Іменник *belladonna* походить від італійських слів: *bella* “красива” і *donna* “жінка”. У давнину жінки користувалися соком цієї рослини як косметичним засобом: його закапували в очі та натирали ним щоки.

Bidens tripartita L. Чередида трироздільна

Іменник *bidens*, *entis* f “чередида” походить від лат. *bis* “двічі, дво-” і *dens*, *dentis* m “зуб”: плоди цієї рослини мають два зубчастих вістря. Видовий епітет *tripartita*, а, um “трироздільний” (від лат. *tri-* “три-” і *pars*, *partis* f “частина”) вказує на будову листка череди.

Brassica oleracea L. Капуста городня

Давня латинська назва рослини *brassica* походить від кельтського *bresic* “капуста”. Можливо, є також зв'язок з грецьк. *brachein* “варити, готувати”: капуста була досить поширеною овочевою культурою у Стародавньому Римі, з неї готували безліч страв. Прикметник *oleraceus*, а, um походить від лат. *olus*, *eris* n “овоч, городина”.

Calendula officinalis L. Календула лікарська

Назва *calendula* походить від лат. *Calendae* “календи, назва першого дня місяця” і пов'язана з тим, що рослина цвіте протягом тривалого часу.

***Cannabis sativa* L. Коноплі посівні**

Іменник *cannabis* є латинізованим варіантом грецьк. *kannabis*, яке походить від двох слів: санскритського *cana* “трубка” (порожнисте стебло рослини за формою нагадує трубку) і сірійського *bis* (*pis*) “коноплі”. Прикметник *sativus*, а, um “посівний” походить від форми супіна *satum* дієслова *serere* “сіяти”. Видовий епітет *sativus* є характерним для більшості культурних рослин.

***Capsella bursa-pastoris* L. Грицики звичайні**

Назва роду *capsella* перекладається як “коробочка” (зменшувальне від *capsa*, ae f “коробка, ящик, футляр”). Складений видовий епітет *bursa-pastoris* перекладається як “сумка пастуха”, оскільки трикутна форма плодів цієї рослини нагадує торбинку пастуха (порівняй рос. назву рослини: Пастушья сумка).

***Capsicum annuum* L. Перець однорічний, або стручковий**

Іменник *capsicum*, можливо, походить від лат. *capsa*, ae f “коробка, футляр”: плоди перцю нагадують коробочку, в якій знаходиться насіння. За іншою версією, *capsicum* є похідним від грецьк. дієслова *kapto* “кусаю, печу”: перець має гострий, пекучий смак. Видовий епітет *annuum* (від лат. *annus*, i m “рік”) вказує на те, що рослина закінчує свій життєвий цикл за один рік.

***Centaurea cyanus* L. Волошка синя**

Пліній пов’язує назву *centaurea* (*kentaurea*) з іменем міфічного кентавра Хірона, який лікував різні хвороби за допомогою цілющих рослин. Видовий епітет *cyanus*, є латинізованим варіантом грецької назви волошки.

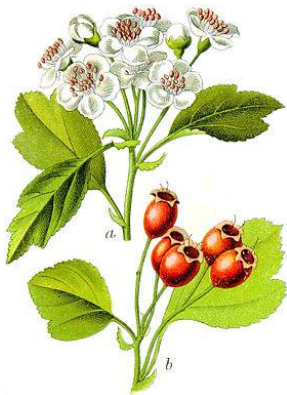
***Chelidonium majus* L. Чистотіл великий**

Назва *chelidonium* походить від грецьк. *chelidon* “ластівка”. За спостереженнями стародавніх греків, рослина з’являється, коли прилітають ластівки, і відмирає, коли вони відлітають у вирій. У Діоскріда є ще одне міфологічне пояснення цієї назви: “Кажуть, що коли пташеня ластівки спігне, мати приносить у дзьобі цю траву і виліковує його”. Як видовий епітет вжито форму вищого ступеня *majus*, *jus* прикметника *magnus* “великий”.

***Convallaria majalis* L. Конвалія звичайна**

Іменник *convallaria*, ае f “конвалія” походить від лат. *convallis* “долина” і грецьк. *lerion* “лілія”, таким чином, *convallaria* дослівно перекладається як “лілія долини”, оскільки квіти конвалії нагадують квіти лілії і росте рослина у низинах. Видовий епітет *majalis*, е “травневий” вказує на час цвітіння рослини.

***Crataegus ucrainica* Pojark. Глід український**

Іменник *crataegus*, і f “глід” походить від грецьк. *kratos* “сила”, оскільки рослина має дуже міцні й гострі колючки. Видовий епітет *ucrainicus*, а, um вказує на географічне поширення цього виду глоду.

***Cucurbita pepo* (L.) Dumort. Гарбуз звичайний**

Іменник *cucurbita* походить від лат. *cucumis*, *eris* n “огірок” і *orbitus*, а, um “круглий”, і дослівно перекладається як “круглий огірок” (гарбуз та огірок належать до однієї родини). Як видовий епітет вжито грецьку назву рослини *pepo*, *onis* m “гарбуз”.

Equisetum silvaticum L. Хвощ лісовий

Іменник *equisetum*, і n “хвощ” походить від лат. *equus*, і m “кінь” і *seta*, ае f “щетина, жорсткий волос”. Таку назву рослині дав Пліній, оскільки тонкі гілочки хвоща нагадують кінський хвіст. Видовий епітет *silvaticus*, а, um “лісовий” (від лат. *silva*, ае f “ліс”) вказує на місцезростання цього виду хвощів.

Fagopyrum esculentum Moench. Гречка посівна

Назва *fagopyrum* походить від двох слів: лат. *fagus* “бук” та грецьк. *pyros* “пшениця” і дослівно перекладається як “букова пшениця”. З гречки, як і з пшениці, мололи муку, а тригранні плоди рослини за формою нагадують букові горішки. Прикметник *esculentus*, а, um походить від лат. *esca*, ае f “їжа, корм”.

Fragaria vesca L. Суниця лісові

Іменник *fragaria*, ае f “суниця” походить від давньої латинської назви цієї рослини *fraga*, яка у свою чергу пов’язана з дієсловом *fragare* “приємно пахнути”, оскільки її ягоди мають приємний запах. Видовий епітет *vescus*, а, um “дрібний” вказує на розмір ягід.

Frangula alnus Mill. Крушина ламка

Іменник *frangula*, ае f “крушина” походить від дієслова *frangere* “ламати”, оскільки рослина має дуже ламку деревину. Як видовий епітет вжито іменник *alnus*, і f “вільха”: листя крушини нагадує листя вільхи (порівняй рос. назву рослини: Крушина ольховидная).

***Galanthus nivalis* L. Підсніжник звичайний**

Іменник galanthus, і м “підсніжник” походить від грецьк. gala “молоко” і anthos “квітка” у зв’язку з молочно-білим кольором квітів. Прикметник nivalis, е “сніговий” вказує на те що рослина цвіте, коли ще не розтанув сніг.

***Gossypium herbaceum* L. Бавовник трав’янистий**

Іменник gossypium походить від арабської назви бавовнику goza, а прикметник herbaceus, а, um – від лат. herba, ае f “трава”: на відміну від *Gossypium arboreum* (Бавовнику дерев’янистого), *G. herbaceum* має невисоке трав’янисте стебло.

***Helianthus annuus* L. Соняшник звичайний, або однорічний**

Іменник helianthus походить від грецьк. helios “сонце” і anthus “квітка”. Таку назву рослина отримала через те, що повертає свою квітку-кошик за сонцем. Видовий епітет annuus (від лат. annus, і м “рік”) вказує на те, що рослина закінчує свій життєвий цикл за один рік.

***Helichrysum arenarium* L. Цмин пісковий**

Іменник helichrysum, і п “цмин” походить від грецьк. helios “сонце” і chrysos “золото”, оскільки квіти цмину мають золотистожовтий колір. Прикметник arenarius, а, um “пісковий, піщаний” (від лат. arena, ае f “пісок”) вказує на місцезростання рослини

Humulus lupulus L. Хміль звичайний

Походження іменника *humulus*, і м “хміль” пов’язують з іменником *humus* “земля, ґрунт” або прикметником *humilis* “низький”, оскільки рослина часто стелеться землею. Іменник *lupulus* походить від лат. *lupus*, і м “вовк”. Така назва пов’язана з тим, що хміль оповиває інші рослини та душить їх, наче вовк душить свою здобич. Пліній називає хміль *Lupus salictarius* “Вербовий вовк”

Hyoscyamus niger L. Блекота чорна

Назва *hyoscyamus* є латинізованим варіантом грецької назви *hyoskyamos*, яка походить від двох слів: *hyos* “свиня” і *kyamos* “біб”. Назву “свинячий біб” дав рослині Діоскрід, який помітив, що свині, які їли плоди блекоти, вмирили. Видовий епітет *niger* вказує на темно-фіолетове забарвлення серцевини квітки.

Juglans regia L. Горіх грецький

Іменник *iuglans*, ndis f “горіх” походить від лат. *Ju* (скорочення від *Juppiter* – Юпітер) і *glans*, *glandis* f “жолудь”, і означає: “присвячений Юпітеру плід, що за формою нагадує жолудь”. Прикметник *regius*, a, um “царський” походить від лат. *rex*, *regis* m “цар”: горіх – високе, могутнє дерево з розлогою кроною.

Juniperus communis L. Ялівець звичайний

Деякі дослідники вважають, що назва *juniperus* походить від кельтського прикметника *ieneperus* “колючий”, оскільки голки хвої ялівця досить колючі. Інші вважають, що ця назва походить від лат. *iuvenis* “молодий” і *parere* “народжувати” (ялівець – це вічнозелена рослина, на якій постійно оновлюється хвоя). Первісне значення прикметника *communis* (від *communus*) – спільний, загальноживаний

Laurus nobilis L.

Лавр благородний

Назва laurus пов'язана з кельт. blavr або lauer “зелений”: лавр – це вічнозелене дерево. Епітет nobilis дано рослині тому, що у Стародавньому Римі лавровими вінками та гілками нагороджували переможців і героїв.

Lavandula officinalis L.

Лаванда лікарська

Назва lavandula походить від лат. lavare “мити”: з давніх часів лаванду використовували як ароматизатор при купанні.

***Ledum palustre L.* Багно звичайне**

Іменник ledum, і п “багно”, можливо, пов'язаний з дієсловом laedere “шкодити”, тому що міцний запах рослини викликає запаморочення. Прикметник paluster, stris, stre походить від лат. palus, udis f “болото” і вказує на місцезростання рослини

***Leonurus quinquelobatus L.* Собака кропива
п'ятилопатева**

Назва leonurus походить від лат. leo, leonis m “лев” і грецьк. ura “хвіст”, оскільки суцвіття рослини нагадує хвіст лева. Прикметник quinquelobatus, a, um “п'ятилопатевий” вказує на форму листка.

Linum usitatissimum L.

Льон звичайний, або довгунець

За однією версією, *menianthes* походить від грецьк. *minyntha* “небагато, недовго” і *anthos* “квітка”, оскільки квіти цієї рослини швидко відцвітають. За іншою – перша частина у назві *menianthes* походить від грецьк. *menyien* “указувати, виявляти”: за рожевими квітами рослини можна визначити заболочені місця, оскільки бобівник часто росте на болотах. Видовий епітет *trifoliata* вказує на трійчасте листя рослини.

***Menianthes trifoliata L.* Бобівник трилістий**

За однією версією, *menianthes* походить від грецьк. *minyntha* “небагато, недовго” і *anthos* “квітка”, оскільки квіти цієї рослини швидко відцвітають. За іншою – перша частина у назві *menianthes* походить від грецьк. *menyien* “указувати, виявляти”: за рожевими квітами рослини можна визначити заболочені місця, оскільки бобівник часто росте на болотах. Видовий епітет *trifoliata* вказує на трійчасте листя рослини.

***Mentha piperita L.* М'ята перцева**

Назва *mentha* походить від імені нимфи Менти, яку богиня Прозерпина перетворила на рослину. Прикметник *piperitus*, а, um “перцевий” (від лат. *piper*, *eris* n “перець”) вказує на гострий, пекучий смак рослини.

***Nicotiana rustica L.* Махорка**

Рослину названо на честь французького посланника у Португалії Ж. Ніко, який надіслав насіння цієї рослини до Парижу. Він же перший виростив *Nicotiana rustica* у своєму саду і використовував її для лікування ран та виразок. Прикметник *rusticus*, а, um “сільський” (від лат. *rus*, *ruris* n “село”), вказує на те, що цей вид рослини є культурним.

Oryza sativa L. Рис посівний

Назву oryza дав рослині відомий грецький вчений Теофраст, якому належить перша спроба класифікації рослин. Прикметник sativus, a, um “посівний” походить від форми супіна satum дієслова serere “сіяти”

***Oxycoccus quadripetalus L. Журавлина
чотирипелюсткова***

Назва oxycoccus походить від грецьк. охус “кислий” і kokkos “зерно” і пов’язана із кислим смаком та кулястою формою ягід журавлини. Прикметник quadripetalus (від лат. quadri- “чотири-” і petalum, і n “пелюстка”) вказує на будову квітки.

Radus racemosa L. Черемха звичайна

Іменник radus, і f “черемха” походить від латинської назви річки По у Північній Італії. Прикметник racemōsus, а, um “з китицею, китицеподібний” від лат. racemus, і m “китиця” вказує на тип суцвіття рослини.

Panicum miliaceum L. Просо посівне

Іменник panicum, можливо, пов’язаний з лат. panis, іs m “хліб”. Як видовий епітет вжито прикметник miliaceus, а, um “просяний”, який походить від лат. milium, і n “просо, пшоно”

Plantago major L. Подорожник великий

Назва *plantago* походить від лат. *planta* “стопа, рослина” і *agere* “водити, йти слідом”. Деякі види подорожника (у тому числі *P. major*) нагадують слід людини. Крім того, подорожник ніби супроводжує людину – росте біля доріг та стежок. Як видовий епітет вжито форму вищого ступеня *major*, *jus* прикметника *magnus* “великий”.

Primula veris L. Первоцвіт весняний

Назва *primula* – зменшувальне від числівника *primus*, а, um “перший”. К. Лінней присвоїв таку назву роду первоцвітів, тому що більшість його видів – це перші весняні квіти. Видовий епітет *veris* “весняний” також вказує на час появи рослини

Quercus robur L. Дуб звичайний

Назва *quercus* зустрічається вже у Цицерона та інших давніх авторів. Можливо, вона походить від грецьк. *kerkein* “шорсткий, шершавий” (за зовнішнім виглядом та властивостями кори дуба). Видовий епітет також виражений іменником *robur*, *oris* n “дуб”.

Rheum palmatum L. Ревінь пальчастий

Rheum є латинізованим варіантом грецької назви цієї рослини *rheon*, яка походить від дієслова *rheein* “текти”: за проносною дією ревеня. Видовий епітет *palmatum* (від лат. *palma*, ае f “долоня”) вказує на характерну для цього виду ревеня форму листя.

Ribes nigrum L. Смородина чорна

Ribes – латинізований варіант арабської назви одного з видів ревеня, що росте в Палестині і має кислий смак. Коли араби завоювали Іспанію, вони перенесли назву *ribes* на агрус, що мав такий же кислий смак. Пізніше цю назву було перенесено і на смородину (агрус і смородина належать до однієї родини). Видовий епітет *nigrum* “чорний” вказує на колір ягід.

Rosa canina L. Шипшина собача

Іменник *rosa*, ае f походить від давньогрецьк. *rhodon* “троянда, шипшина”, яке у своєю чергу пов’язане з кельтським прикметником *rhodd* “червоний” (за кольором квітів рослини). Видовий епітет *caninus*, а, um “собачий” (від лат. *canis*, is m, f “собака”) дано рослині тому, що цей вид шипшини відносно бідний на вітаміни.

Rumex confertus L. Щавель кінський

Rumex є давньою назвою щавлю, яка, можливо, пов’язана з лат. *rumex*, icis m “дротик, металний спис з коротким ратищем”: через гостру форму листя рослини. Як видовий епітет вжито дієприкметник минулого часу доконаного виду пасивного стану *confertus*, а, um “скупчений, зібраний” (від лат. *con-fercio*, *fertum*, ĩre “скупчувати, збирати в одне місце”), що вказує на густі суцвіття щавлю.

Salvia L.

Шавлія

від лат. *Salvus*, а, um – здоровий, цілий, нетронутий, знаходиться у повній безпеці

Sanguisorba officinalis L.

Родовик лікарський

лат. sanguis - кров та sorbere - поглинати; лат. officinalis - аптечний, лікарський

Solanum tuberosum L. Картопля

Дослівно латинська назва картоплі перекладається як “паслін бульбистий”. Назва роду solanum походить від лат. solamen “утіха, полегшення” у зв’язку з наркотичною дією більшості видів пасльону. Прикметник tuberosus, а, um утворений від tuber, eris n “бульба”.

Taraxacum officinale L. Кульбаба лікарська

Латинська назва кульбаби taraxacum походить від грецьк. taraxis “хвороба очей” і акеомаі “лікую”: соком цієї рослини лікували очні хвороби. На цілющі властивості кульбаби вказує і видовий епітет officinalis, е “лікарський”, який походить від лат. officina, ae f “майстерня, аптека”.

Triticum vulgare L. - Пшениця звичайна

Давня латинська назва рослини triticum походить від дієприкметника минулого часу tritus, а, um “розмелений, розтертий”, утвореного від дієслова terere “терти, молоти, товкти”: з давніх часів із зерна пшениці мололи борошно. Прикметник vulgaris, е “звичайний” утворений від лат. vulgus, і n “народ, простолюд”.

Tussilago farfara L.– мати-ї-мачуха

Назва *Tussilāgo* походить від лат. “tussis” - кашель +дієслово “agere” - виводити (тобто відхаркуючий засіб); *farfara* – видова назва (від лат. “farī” борошно)

Мякий, ніжний (як мати) нижній бік листка, а верхній бік – гладенький та холодний (мачуха)

Vaccinium myrtillus L. Чорниці

Іменник *viburnum*, і n “калина” походить від лат. *viere* - плести, вити: з молодих гнучких гілок рослини плели кошики. Іменник *opulus*, і f є давньою латинською назвою клена (листя калини нагадує листя клена).

Viburnum opulus L. Калина звичайна

Іменник *viburnum*, і n “калина” походить від лат. *viere* “плести, вити”: з молодих гнучких гілок рослини плели кошики. Іменник *opulus*, і f є давньою латинською назвою клена (листя калини нагадує листя клена).

Zea mays L. Кукурудза звичайна

Іменник *zea* походить від грецьк. *zea* “хліб, пшениця”. К. Лінней переніс цю назву на кукурудзу, тому що вона, як і пшениця, має високу харчову цінність. Як видовий епітет вжито іменник *mays*, який походить від мексиканського *māhiz* “кукурудза, маїс”.

ДЕЯКІ ЗАГАЛЬНОВЖИВАНІ ВИДОВІ НАЗВИ РОСЛИН

Можна виділити декілька груп видових епітетів:

1. Видові епітети, що вказують на час появи (цвітіння) рослини поширеними є такі: *aestivalis*, е “літній”, *vernalis*, е “весняний”

2. Інформативні видові епітети, що вказують на географічне поширення рослини: *europaeus*, а, um “європейський”, *orientalis*, е “східний”, *chinensis*, е “китайський” та ін.

3. Інформативні видові епітети, що вказують на колір рослини або окремих її частин, такі як: *albus*, а, um “білий”, *luteus*, а, um (*flavus*, а, um) “жовтий”, *ruber*, *bra*, *brum* “червоний” та ін. в) смак або запах:

4. Інформативні видові епітети, що вказують на будову або форму рослини, такі як: *latifolius* (*platyphyllus*) “широколистий”, *diversifolius* (*heterophyllus*) “різнолистий”, *multiflorus* (*polyanthemus*) “багатоквітковий”, *diffusus* “розлогий” та ін.

5. Епоніми – іменники у формі Gen. Sing. або прикметники, утворені від власних назв: *Triticum Timopheevii* – Пшениця Тимофєєва, *Secale Vavilovii* – Жито Вавилова. Епітет *nobilis* дано рослині тому, що у Стародавньому Римі лавровими вінками та гілками нагороджували переможців і героїв.

A'cer, a'cris, a'cre острий; пекучий; їдкий (лат.), за смаком листя і стебел рослин

Aceto'sus (-a, -um) кислий (як оцет),

Acetose'llus (-a, -um) кислуватий, від лат. *acetum* кисле вино, оцет, від *aseo* бути кислим.

Acicula'ris голкоподібний; колючий (як голка); голчастий, від лат. *acícula* голочка, зменшувальна від *a'cus* голка.

Acumina'tus гострий, загострений, від лат. *acu'mino*, а'ге гострити.

Aculea'tus шипуватий, вкритий шипами; іноді колючий.

Adpre'ssus (= *apre'ssus*) притиснутий, від лат. *a'dprimo*, *ere* притискати.

Aestiva'lis, aestivus літній, від *a'estās, ātis* літо; тепла пора року (весна та літо), за часом цвітіння або розвитку рослини

Affinis (67 родів) споріднений; близький, подібний, від лат. *ad* к, у и *finis*, -is край, межа, за спорідненістю видів.

Anato'licus анатолійський, від *Anato'lia* Анатолія, Мала Азія, азіатська частина Турції.

A'nceps, *gen.* -*cipitis* двосічний, загострений з двох сторін, буквально. двоголовий, від лат. *a'mbo* обидва и *ca'put, pitis* голова, по сплюсненому або крилатому стеблю.

Angula'tus, angula'ris, angulo'sus нерівний, гранястий, від лат. *a'ngulus* кут.

A'nnuus, -a, -um (47 родів) річний, однорічний, від лат. *a'nnus* рік: рослина, що живе протягом одного року(озима) чи одного вегетаційного періоду (яра).

Ano'malus (32 рода) аномальний, неправильний, від лат. *anōmalos*, *a'nomos* неправильний, незаконний (*ā-* ні, без- та *no'mos* закон), за неподібністю з іншими видами того ж роду.

Arbore'scens деревовидний; дерев'яніючий, буквально стає деревом, від лат. *arbore'sco*, *ere* дерев'яніти; перетворюватися (виростати) в дерево, від *a'rbor* (арх. *arbōs*) дерево, за життєвою формою рослин або подібністю з деревцем; *arbo'reus* дерев'янистий, деревоподібний; *arbu'scula* деревце.

Arista'tus с ость, остистий; іноді остевидний, від лат. *arīsta* ость.

Aroma'ticus, -a ароматичний, ароматний, запашний, від грец. *a'rōma*, -atis (*άρωμα, άρωματος* пахучі трави, запашні коріння) пряність; пахощі = лат. *aro'ma*, -atis n. аромат, пахощі, за запахом рослини або її окремих органів.

Arve'nsis (всього 74 рода) польовий, орний, від лат. *a'rvum* орне поле, рілля, нива; (Парове) поле, за місцем проживання.

A'ter, a'tra, a'trum чорний (без блиску), темний.

Auche'ri m. gen. (всього 65 родів) Оше', за прізвиськом французького ботаніка і мандрівника до Передньої Азії Оше' Елуа

Aurantíacus, aura'ntius помаранчевий; померанчево-жовтий, від лат. *aura'ntium* померанець (див. Цитруси).

Austra'lis (всього 74 рід) південий, лат. від *a'uster, -tri* m. південний вітер, південь, за зростанням рослини в південних місцевостях.

Axilla'ris піхвовий, від лат. *axílla* піхва, за квітами та складовими суцвіттями в піхвах серединних листків.

Azu'reus лазуровий, блакитний, латиніз. перс. *lajuward* блакитний, *azuur, lazuur* небесно-блакитний, за забарвленням стебел (*Ce'reus*), листя (*Se'dum*) або квіток.

Bore'alis (грец. *Borēus*) північний, бореальний, від грец. *Borēās* (лат. *Aquilo*) Борей (Аквілон), північний вітер, перен. північ, по зростанню рослини на півночі.

Bractea'tus, bractea'lis приквітниковий; з приквітками: *flores bracteati* квітки з приквітками, від грец. *bra'ctea* приквітник (тобто покривний листок), бракте'я; тобто *bracteātus* золотисто-жовтий; блискучий, наче золото, від *bractea* (*brattea*) тонкий металевий листок, переважно золотий.

Campe'stris польовий, також рівнинний, від лат. *ca'mpus* необроблене поле; відкрите поле, рівнина, степ, за місцем проживання; аналогічно лат. **agrarius, agrestis, arvalis, arvensis** польовий.

Coeru'leus = caeru'leus блакитний; світло синій.

Commuta'tus мінливий; змінений, від лат. *comm-mu'to* міняти, змінювати; замінювати.

Digita'tus = palmatus пальчастий, з пальцями, тобто за формою нагадує руку; пальчасто- або пальчастоскладний, від *dígitus* палець.

Dio'icus, dio'ecius, dio'ecus дводомний, від грец. *di* (s) - дво (x) і *o'ikos* будинок, за тичинковими і маточковими квітками, що знаходяться на різних особинах, "в різних будинках".

Divarica'tus розчепирений, що йде врозріз, від diva'rico, a'ге розширювати, розтягувати, (частіше) за листям з розбіжними сегментами.

Dome'sticus домашній, від лат. do'mus будинок: рослини, що ростуть біля будинків, культурні (Malus, Prunus, Ribes), або бур'ян (Rumex).

Echina'tus, echina'ceus їжакоподібно-колючий, їжастий; іноді голчастий, колючий; шипуватий (в бот.), їжакоподібний, їжакоколючий, голчастий, від лат. echīnus голка, колючка, їжак, грец. echīnus їжак, переважно морський їжак (їстівний), за зірчасто розчепиреними мішечками, що закінчуються гострим двозубчастим носиком (Carex), або еремам з декількома рядами гачкуватих шипів (Lappula).

Ela'tior вищий, часто високий; лат. ela'tus високий, по висоті рослини.

Ela'tus високий, піднесений, від лат. e'ffero, -a'ге виносити, підносити, підносити, по висоті рослини

E'legans витончений, елегантний, від лат. e'ligo, -ere вибирати, за зовнішнім виглядом рослини

Éxce'lsior вищий, лат. exce'lsus високий, за висотою рослини

Fero'x, -o'cis дикий (в ботаніці), неприборканий, від fe'rus дикий, неприручений; дикоростучий.

Flexuo'sus звивистий, вз звивинами, від лат. fle'xus вигин; зігнутий, від fle'cto, ere гнути, згинати, за формою гілочок суцвіття.

Floribu'ndus рясно, пишно квітучий, яскравоквітнучий, від лат. flos, -o'ris квітка і -bundus кінцевий елемент зі значенням достатку, від abu'ndus рясний, зі щедрого цвітіння рослини

Frutico'sus чагарниковий, куцистий, від лат. fru'tex, -icis кущ, чагарник; верхня частина стовбура дерева, за життєвою формою рослини

Gla'ber, bra, brum голий, позбавлений опушення (лат.), гладенький (також laevis = levis).

Gra'cilis тонкий, стрункий, витончений, граціозний (лат.), за стрункістю рослини

Gla'ucus, gla'ucinus сизий, сизо-зелений; кольору морської води (лат.); також сіро-блакитний, зелений або світло-синій (грец.).

Grave'olens, grave-olēns, -entis сильно пахне; пахучий, запашний (в ботаніці), смердючий, від лат. gra'vē (gravis) важко, сильно і oleo, -ēre (одного кореня з odor) пахнути, видавати запах, тобто сильнопахуче, за запахом рослини

Herba'ceus (також Herbo'sus) трав'янистий (в ботаніці), трав'яний, зелений як трава, від he'rba трава, зелень; коріння; зілля, рослина.

Hirsu'tus жорстковолосистий, жорстковолосий (в ботаніці); шорсткий, щетинистий, волохатий (з лат. hirtus щетинистий, жорсткий), волосистий волохатий, за характером опушення стебла і листя, плода і чашечки.

Hirtus коротко- і жорстковолосистий (лат.), опушений, волохатий, коротковолосистий, за характером опушення рослини

Hispidus щетинистоволоистий; колючеволосий (рідше), шорсткий, шершавоволосистий, за характером опушення стебла і листя.

Horte'nsis садовий (в ботаніці), городній, від лат. ho'rtus (фруктовий) сад; город; садова або городня культура, овоч; hortēnsia, -ōrum садові або городні культури.

Hu'bridus гібридний, від лат. hu'brīda = híbrīda гібрид, помісь; (у римлян - син або дочка римлянина і не римлянки), можливо, від грец. hu'bris, idos розпуста; тлумачиться за походженням в результаті схрещування, гібридизації близьких і віддалених видів.

Inca'nus сивий (лат.), сірий (краще **griseus**), сіро-зелений, за забарвленням кірки стовбура, стебла і листя.

Incarna'tus м'ясо-червоний, тілесний, від лат. inca'rno, -a're робити м'ясо, від cāro, carnis м'ясо.

Ine'rmis незброєний (тобто без шипів або колючок), безостий.

Involucra'tus с покривалом; з обгорткою; покривальна, від лат. involu'crum обгортка, чохол; покривало, покрив (у нижчих рослини), від involvo, involvo обгортати, загортати.

Le'vis легкий (по вазі); гладкий, то ж, що **la'evis**.

Lu'teus жовтий, від лат. lu'tum, -i, n., назв. Rese'da lute'ola L., що дає жовту фарбу; назв. за кольором віночка або простої оцвітини.

Macula'tus плямистий, з плямами, крапчастий, від лат. ma'cula пляма, від macula're плямувати, бруднити, за плямами на листках.

Ma'jor бо'льший; старший, в рос. ботаніці часто неточно большо'й; порівняльний ступінь від лат. ma'gnus большо'й, великий.

Ma'ximus найбільший, найбільший, дуже великий; від лат. ma'gnus большо'й, великий.

Mínimus найменший, дрібний, дуже маленький, рос. бот. часто неточно маленький, дрібний; від лат. pa'rvus малий, дрібний.

Mínor менший, рос. бот. часто неточно ма'лий, маленький, сравн.ст. від лат. pa'rvus малий, дрібний; mínus малий; за величиною рослини

Mono'gynus одноматочковий, від грец. mon, monos один, єдиний і gune' маточка (в ботаніці), жінка, дружина.

Negle'ctus зневажений, нехтуємиц, непомічений, забутий, від лат. ne'gligo, ege нехтувати; епітет вказує на те, що вид довгий час змішувався з подібними близькими, його відмінності від них не помічалися.

Nodo'sus вузлуватий, шишкуватий, від лат. no'dus вузол, пухлина.

Nu'tans никне; хилиться, що наближається, від nu'to гойдатися; качати, кивати.

Odora'tus пахучий, запашний, від лат. o'dor, -o'ris запах, за запахом рослини, частіше кумаринової.

Officina'lis, -e цілющий, лікувальний, лікарський; аптечний, від лат. officína аптека; майстерня, місце виготовлення; розсадник, вогнище, від orificína майстерня, від orifex (opus + facio) майстер, художник; майстровий; ремесленник; аналогічно лат. **apothēca** склад, комора, винний льох, пізніше (середньовікова латинь) аптека, від грец. apothēkē (αποθήκη) склад, комора, сховище, від apotithēmi (αποτίθημι) відкладаю, ховаю; кладу, розміщую;

називаються рослини за вживанням минулому або сучасному в якості лікарських засобів проти тієї чи іншої хвороби; аналог грец. **pharmaceuticus** лікарський; **medicamentarius** [**medicamentum** = **medicamen**] лікарський, фармацевтичний; рос. аптека, від західно-європ. (Польс. *apteka*) від лат., Грец .; аналогічно медицина від наук. лат. (*Medicīna (ars)*) лікувальна наука, медицина, прикметник *medicus* лікувальний і власне *medicus* лікар, лікар, *medicamentum* ліки, *medicō* лікую, сцілюю, від *medeor* лікарів, сцілюю, порівн. Грец. Μέδοω, μέδομαι дбаю, охороняю, обмірковую, і .-е. корінь * *med-* вимірювати, обмірковувати, зважувати, міркувати); *medica* цілющі трави, лек. рослини, від *medicus* лікарський, цілющий, який лікує.

Officina'rum, f.gen.plur. аптек, рос. бот. аптечний.

Olera'ceus городній, овочевий (в ботаніці), трав'янистий, від лат. *olera'ceum* город, за зростанням рослини в городі в якості як культурної рослини або бур'яну; від *olus (holus)*, *eris* зелень, овочі.

Olito'rius городній (в ботаніці), Овочевий, зелень, (*hortus olitorius* город), від *olitor* продавець овочів, городник, від *olus (holus)*, *eris* зелень, овочі.

Paludo'sus болотистий, від *pa'lūs, ūdis* болото; болотяний очерет, очерет.

Palu'ster, palu'stris, palu'dosus болотний; болотистий, від *pa'lūs, -ūdis* болото.

Palu'digena зростаючий на болотах, болотний.

Pa'tulus злегка відхилений; напіввідкритий; злегка розлогий (НЕ пониклий!), зменшувальний від лат. *pa'tens*, gen. -*e'ntis* розлогий, відхилений, від *pa'teo, -e're* бути відкритим, простягатися.

Peduncula'tus з квітконосом; з ніжкою.

Pere'nnis багаторічний (в ботаніці), довговічний, від лат. *per* через, по; дуже і *a'nnus* рік, за тривалістю життя рослини, що перевищує два роки.

Perfolia'tus (*Arabis, Potamogeton*) пронзеннолиста, від *per* через, дуже і *fo'lium* лист, за способом прикріплення листової пластинки.

Prae'cox ранній; скоростиглий; передчасний, від лат. *prae-* перед-, *pre-* і *co'quo, e're* готувати, за цвітінням рослини ранньою весною.

Prate'nsis луговий, від лат. pra'tum луг, за місцем проживання.

Procu'mbens лежачий; простягнений на поверхні землі, але не пускає коріння, від лат. procu'mbo, еге вилягати, за характером росту рослини

Pube'scens опушений; пухнастий, від лат. pube'sco, еге опушувалися, обростати волоссям, за волосками, які покривають їхню рослини цілком або його окремі органи.

Pu'milus карликовий, також малий, від лат. pumilio карлик, карликова рослина.

Purpu'reus червоний; пурпурний, пурпуровий, багряний, від лат. pu'rpora водорості, пурпур.

Pusillus маленький; крихітний, дрібний, незначний (в бот.), також рос. приземестий, за висотою рослини

Русn-, русно- з грец. πυκνός густий, густо.

Radicans вкорінюється, від лат. radīcor, a'ri пускати коріння, вкорінюватися.

Ramo'sus гіллясте; багатогіллястий, від лат. ra'mus гілка, гілка, за розгалуження стебла.

Re'pens (= re'ptans) повзе; повзучий, той, що стелиться, від лат. re'po, еге повзти (re'pto, еге повзати), за повзучими стеблами, кореневищами, вусами.

Riguus зростаючий на болотах, болотний, від rigo, -avi, -atum, -are зрошувати, поливати; поїти.

Ro'ssicus російський, від лат. Ro'ssia Росія, за країною, де описаний вид.

Ruthe'nicus російський, від Ruthe'nia Росія, за країною, де описаний вид.

Sativus, про рослини посівні; сіяні, культивовані; посіяні, рос. бот. також городній і садовий, від лат. se'ro, sēvi, satum, serere сіяти; засівати; садити, тобто культурний (на протипагу в дикоростучих): sativa, -ōrum культурні рослини.

Sca'ndens лазить, чіпляється; чіпкий, від лат. sca'ndo, еге підніматися, влазити.

Sero'tinus пізній, від лат. se'rus пізній, за часом розвитку або цвітіння рослини

Silva'ticus лісистий, лісовий

Silve'ster, sylve'stris лісистий; лісовий, що живе або росте в лісі; дикий, дикоростучий, від лат. sy'lva = sílva ліс, за місцем проживання.

Spa'rsus розсіяний; рідкісний: folia sparsa листя розсіяно розташовані.

Spatha'ceus у вигляді покривала; покривальчастий, від середньовічн. лат. spa'tha лопата, меч; покривало, крило, від грец. spa'the, spatha ложечка або лопатка; широкий меч; черешок пальмового листа; будь-який широкий предмет, лопаточка (звідси шпа'тель).

Specio'sus прекрасний, гарний, прекрасний; синоніми лат. **Pulcher, fōrmōsus, bellus, venustus, decōrus, ēlegāns** красивий.

Spica'tus з колоссям, з колосом; колосистий, у вигляді колоса.

Stolo'nifer несе столони, пагони (в бот.), столоносний, пагононосна, рос. бот. також пагоноутворюючий, вкорінюючий, від грец. stōlos пагін = лат. stōlo, -o'nis нащадок, стolon, пагін і fe'ro, fe'rre нести, за столонами або повзучими паросткам.

Strictus стирчить, прямий; стягнутий, стиснений (рідко), рос. бот. також прямостоячий, від лат. stríngo, ere натягувати, стискати, за напрямком росту плодів або стебел.

Strigo'sus щетинистий (в бот.), худий; сухий, безбарвний, від лат. stríga щетина; щетина, скошене поле.

Suave'olens, sua've-ole'ns, -e'ntis ароматний, запашний; приємно пахне, від лат. sua'vis приємний, солодкий, милий і o'lens, e'ntis пахне, від oleo, -ēre (одного кореня з odor) пахнути, видавати запах, тобто приємно пахне, за запахом рослини

Thyrsiflo'rus тирсоквітковий, шишкоквітний, пірамідоквітковий, рос. бот. китицеквітний, китицеподібний, від лат. thy'rsus = грец. thy'rsos (θύρσος) тирс, в бот. пірамідально-волотисте суцвіття; тирса, пірамідка (тип суцвіття;

термін рідкісний) і flos, o'ris квітка, за типом суцвіття; thy'rsos 1) стебло; 2) тирс, жезл Вакха (Діоніса) (обвитий виноградом або плющем, часто з хвойною шишкою на кінці); 3) жало, вістря.

Trivia'lis тривіальний, звичайний, буквально - знаходиться на перехресті, від лат. trívium, -ii перехрестя трьох доріг (trimrex і vía дорога), за поширеністю рослини

Tubero'sus клубнево'й, з бульбами; з шишковидними потовщеннями, шишкуватий; кочкуватий, горбистий, рос. бот. бульбоносний, від лат. tu'ber бульба (в бот.), горб; шишка, пухлина; бот. наріст або наплив на дереві; купина, бугор; сморчок або трюфель, за розвитком на рослині бульб пагонового або кореневого походження.

Uligino'sus (ūliginōsus), uligina'rius, болотна, що мешкає на топях; болотистий; сирий, вологий, від лат. ulígo (ūlīgo) вологість; мокрота', вогкість, болотисті, за проживанням рослини на трясовині, у вологих місцях.

Ve'scus їстівний (в ботаніці), маленький, слабкий; виснажений, худий (лат.), від vescor, vesco, vescī харчуватися, годуватися; Тобто, поїдати, від лат. ēsca (aesca) їжа, їжа, корм, від edo, ēdī, ēsum (ēssum), edere (ēsse) є, їсти; аналогічно **ēsculentus** = edūlis; ēscātilis; comēstibilis з'їдять.

Villo'sus ворсистий; мохнатий, від лат. vīllus ворс.

Vulga'ris, vulga'tus повсюдний; звичайний загальноприйнятий, вульгарний (в ботаніці), від лат. vu'lgo звично (с.р.. vu'lgus народ, народна маса; маса, натовп; чернь; простолюдини); за широким поширенням виду; сР. лат. **commūnis** загальний, звичайний (тільки епітет).

Розділ наведено за: Бугаєв И.В. Научные и народные названия растений и грибов: Научно-популярное издание / И.В.Бугаев. – Томск: ТМЛ-Пресс, 2010. – 688 с.

ЛАТИНСЬКІ НАЗВИ РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ

Окремі види та їх популяції формують у природі рослинні угруповання, або фітоценози (від грец. *phyton* рослина, *koinos* загальний). Рослинне угруповання це порівняно однорідна за складом та структурою група рослин, що ростуть на певній території.

Як і рослини, рослинні угруповання класифікуються за ієрархічною системою. Розділ ботаніки, присвячений опису, найменуванню та побудові ієрархічної системи рослинних угруповань, називається синсистематикою. Система рослинних угруповань побудована на принципах, аналогічних системі рослин. Синсистематика тут відповідає систематиці, синтаксон таксону.

Найбільш поширеними системами класифікації рослинних угруповань є фізіономічна та флористична. Номенклатура в обох системах складена на зразок таксономічної. Назва таксонів будь-якого рангу утворюється за допомогою діагностичних кінцевих елементів. Незважаючи на деяку подібність синтаксонів, їхні об'єми та способи позначення в кожній системі відрізняються.

Фізіономічна класифікація рослинності була розроблена російським ботаніком В.М. Сукачовим і зараз існує в різних модифікаціях. Головними синтаксономічними рангами вважаються три: асоціація, формація та тип рослинності.

Виділення та найменування синтаксонів здійснюється за одним чи кількома домінуючими видами головного ярусу (чи кількох ярусів) у фітоценозі. Якщо у назві синтаксона використано більше однієї назви рослини, то на останнє місце ставиться той вид, якого більше, до останніх родових основ додається закінчення **-o**.

Ранг синтаксона визначається за діагностичним кінцевим елементом латинського слова, що додається до основи родової назви. Видовий епітет, якщо він наводиться, подається у родовому відмінку, інколи в дужках.

Назва асоціації складається, як правило, з двох слів:

1. Родової назви едифікатора; 2. Родової назви субедифікатора, яка отримує відповідне закінчення *-etum* або *-osum*.

У назвах асоціацій замість другого члена (субедифікатора) іноді ставиться визначення, пов'язане з еколого-морфологічними ознаками асоціації, яке є, як правило, прикметником середнього роду: *herbosum* трав'яне, *purum* - чисте, або *nudum* голе (без трав'яного ярусу), *montanum* гірське, *typicum* - типове тощо.

Наприклад: *Quercetum magnoherbosum* діброва високотравна.

У московській та шведській геоботанічних школах асоціаціям даються синтетичні назви. Вони являють собою перелік домінантів, або співдомінантів, у яких види одного ярусу розділяються знаком "+", а різних ярусів знаком Стрілка, яка іноді використовується, вказує на сезонну (—) чи річну (<->) зміну домінантів. Назва найбільш рясного в межах ярусу виду повинна стояти на першому місці. Всі назви подаються в називному відмінку однини:

Quercus robur Corydalis solidas + Anemone ranunculoides — Aegopodium podagraia.

Українські еквіваленти латинської номенклатури рослинних угруповань майже завжди супроводжуються вказівкою синтаксономічного рангу, зважаючи на відсутність спеціальних уніфікованих кінцевих елементів. Українські назви фітоценозів можуть бути виражені іменниками в називному чи родовому відмінку, а також прикметниками.

На практиці часто уникають спеціальних назв синтаксонів, обмежуючись загальними характеристиками фітоценозів на зразок "кримськососновий ліс з

підліском із Жасмину кущового", або "вологі різнотравні луки із Купальницею".

Нижче наводиться таблиця синтаксонів фізіономічної класифікації рослинності.

Таблиця 1 - Система синтаксонів фізіономічної класифікації рослинності

Синтаксономічні категорії		Лат. кінцеві елементи	Приклади
лат.	укр.		
typus planta-rum	тип рослинності	-ae	<i>Silvae</i> ліси
classis formationis	клас формацій	-osa -eta -ae	<i>Lignosa</i> деревна рослинність <i>Herbeta</i> трав'яна рослинність <i>Silvae coniferae</i> ліси хвойні
grex formationis	група формацій	-eta	<i>Pineta</i> група формацій Сосняки
formatio	формація	-eta -ae*	<i>Pineta pallasianae</i> , або <i>Pineta P. pallasianae</i> формація Сосни кримської
subformatio	субформація	-eta -ae*	<i>Qerceto (pubescentis) Pineta (pallasianae)</i> - Пухнастодубово-кримськососнова субформація
classis associationis	клас асоціацій	-eta -ae*	<i>Qerceto (pubescentis) Pineta (pallasianae)</i> - Пухнастодубово-кримськососновий клас асоціацій
grex associationis	група асоціацій	-eta -osa	<i>Pineta (pallasianae) graminosa</i> - Злаково-кримськососнова група асоціацій
associatio	асоціація	-etum -osum	<i>Pinetum (pallasianae) brachypodiosum (rupestris)</i> - Скельно-куцоніжково-кримськососнова асоціація
subassociatio	субасоціація	-etum -osum	<i>Pinetum (pallasianae) caricobrachypodiosum (rupestris)</i> - Осоково-скельно-куцоніжково-кримськососнова субасоціація

Ця класифікація рослинності розроблена французьким ботаніком Ж. Браун-Бланке. Вона ґрунтується на чотирьох головних рангах: асоціація, союз, порядок, клас.

Для назви синтаксонів обираються назви одного чи двох видів рослин за спеціальною методикою (так звані характерні види). Основа назви будь-якого синтаксона вид головного ярусу угруповання. Якщо назва синтаксона подвійна, вона пишеться через дефіс, причому вид головного ярусу подається на другому місці, а вид другого ярусу позначається першим. До першої родової назви додається закінчення -і або -о.

Синтаксони різних рангів розрізняються за латинськими діагностичними кінцевими елементами, які додаються до основи родової назви виду головного ярусу.

Назва субасоціації складається з назви та епітета асоціації. Останній утворюється двома способами: він є або назвою виду, або пояснюючим прикметником.

Назви варіанта і фації утворюються шляхом додавання до назви (суб)асоціації скорочень var. або fac. і видової назви рослини у називному відмінку.

Нижче наводиться таблиця синтаксонів флористичної класифікації рослинності.

Таблиця 2 - Система синтаксонів флористичної класифікації рослинності

Синтаксономічні категорії		Латинські кінцеві елементи	Приклади
латинські	українські		
classis	клас	-etea	<i>Quercetea pubescenti-petraeae</i>
subclassis	підклас	-enea	<i>Quercenea pubescentis</i>
ordo	порядок	-etalia	<i>Cotinetalia</i>
subordo	підпорядок	-enalia	<i>Cotinenalia</i>
alliancia	союз	-ion	<i>Carpino (orientali)-Quercion pubescentis</i>
suballiancia	підсоюз	-enion	<i>Quercenion pubescentis</i>

Синтаксономічні категорії		Латинські	Приклади
латинські	українські	кінцеві елементи	
associatio	асоціація	-etum	<i>Junipero-Lasiagostri-Quercetum pubescentis</i>
subassociatio	субасоціація	-etosum	<i>Junipero-Lasigosrti-Quercetum pubescertis cistetosum</i>
varietas	варіант		<i>Junipero-Lasigosrti-Quercetum pubescertis cistetosum var. Medicago romanica</i>
focies	фація		<i>Junipero-Lasigosrti-Quercetum pubescertis cistetosum var. Medicago romanica fac. Hedera helix</i>

Вихідні назви: *Quercus pubescens*, *Q. petraea*, *Cotinus coggygia*, *Carpinus orientalis*, *Juniperus excelsa*, *Lasiagrostis bromoides*.

ЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СЛОВОБУДУВАННЯ (ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТІВ)

Терміноелементи давньогрецького походження

АВТО... [грец. “autos” – сам] – перша частина складних слів, що має значення: 1) “автомобільний”, напр., *автобус*; 2) “автоматичний”, напр., *автопілот*; 3) “самохідний”, напр., *автокар*; 4) “свій”, “власний”, напр., *автобіографія*.

АЕРО... [грец. “aer” – повітря] – перша частина складних слів, що має значення:

- 1) “повітряний”, напр., *аеродинаміка*; 2) “авіаційний”, напр., *аеродром*.

АКТИНО... [грец. “aktis (akti- nos)” – промінь] – перша частина складних слів, що 1) означає “променеподібний”, напр., *актиноліт*; 2) указує на зв’язок поняття з променистою енергією випромінювання, напр., *актинометр*.

АЛЬФА... [грец. “alpha” – назва першої літери грецької абетки – а] – перша частина складних слів, що: 1) позначає один із станів речовини, напр., *альфа-залізо*; 2) указує на зв’язок з альфа-частинками, напр., *альфа-розпад*.

АНТИ... [грец. “anti” — проти] — перша частина складних слів, що має значення:

- 1) “протилежність”, напр., *антиречовина*; 2) “ворожість”, напр., *антибіотик*.

АНТРОПО... [грец. “антіго- роф” -людина] – перша частина складних слів, що вказує на зв’язок з людиною, людством, напр., *антропологія*.

АПО... [грец. “apo...” – з, від, без] – перша частина складних слів, що: 1) позначає “віддалення”, “відсутність”, напр., *апоселеній*; 2) указує на склад, походження; напр., *апогра- ніт*.

АСТРО... [грец. “астіроп” – зоря] – перша частина складних слів, що 1) відповідає поняттям “зоряний”, “пов’язаний з небесними тілами”, напр., *астрономія*; 2) указує на зіркоподібну форму, напр., *астроїда*.

АТМО... [грец. “атішоф” – пара] – перша частина складних, що означає “газовий”, напр., *атмосфера*.

БАРИ... [грец. “βαρυς” — важкий] — перша частина складних слів, що вказує на зв’язок з атмосферним тиском, напр., *барицентр*.

БАРО... [грец. “baros” – тягар, вантаж] – перша частина складних слів, що відповідає значенню “атмосферний тиск”, напр., *барометр*.

БАТИ... [грец. “bathys” – глибокий] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “глибина”, “глибинний”, напр., *батиметрія*.

БАТО... [грец. “bathos” – глибина] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “глибина”, напр., *батометр*.

БЕТА... [грец. “beta” – друга літера грецької абетки – в] - перша частина складних слів, що 1) позначає один із станів речовини, напр., *бета-латунь*;

2) вказує на зв’язок з бета- частинками, напр., *бета-ра- діоактивність*.

БІБЛІО... [грец. “βιβλίον” – книжка] – перша частина складних слів, що за значенням відповідає поняттю “книжковий”, напр., *бібліограф*.

БІО... [грец. “bios” – життя] – перша частина складних слів, що за значенням відповідає поняттям “біологічний”, “життя”, напр., *біологія*, *біосфера*.

ГАЛА... [грец. “gala”, “galaktos” – молоко, “galaktikos” – молочний] – перша частина складних слів, що за значенням відповідає поняттям:

1) “молочний”, напр., *галактометр*; 2) “зоряний”, напр., *Галактика*; 3) “святковий”, “урочистий”, “яскравий”, напр., *гала-концерт*.

ГАЛЮ... [грец. “hals (halos)” – сіль] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “сіль”, напр., *галобіонти*.

ГАММА... [грец. “gamma” – третя літера грецької абетки – у] – перша частина складних слів, що: 1) позначає один із станів речовини, напр., *гамма-залізо*; 2) вказує на зв’язок з гамма-промінням, напр., *гам- ма-спалах*.

„ГЕЙ [грец. “ge” – земля] – друга частина складних слів, що за значенням відповідає поняттю “земля”, напр., *перигей*.

ГЕКСА... [грец. “hex” шість] – перша частина складних слів, що відповідає значенню “шести”, напр., *гексаedr*.

ГЕКТО... [грец. “hekaton” - сто] – перша частина складних слів, що означає “сто”, “у сто разів”, напр., *гектоват*.

ГЕЛЮ... [грец. “helios” - Сонце]—перша частина складних слів, що відповідає поняттю “сонячний”, напр., *геліофізика*.

ГЕО... [грец. “ge” – Земля] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “земля”, “земний”; напр., *геологія*.

ГЕПТА... [грец. “hepta” сім] – перша частина складних слів, що відповідає значенню “семи”, напр., *гептагон*.

ГІГРО... [грец. “hygros” – вологий] – перша частина складних слів, що за значенням відповідає поняттю “волога”, “вологість”, напр., *гігрометр*.

ГІДРО... [грец. “hydor” – вода] – перша частина складних слів, що вказує на зв’язок з водою, водними просторами тощо, напр., *гідроізоляція, гідротурбіна*.

ГІПЕР... [грец. “hyper” – над, надміру] – перша частина складних слів, що означає “значне підвищення”, “перебільшення”, “надмірність”, напр., *гіперконус, гіперплощина*.

...ГОН [грец. “gonia” – кут] – частина складних слів, що за значенням відповідає поняттю “кут”, напр., *гексагон*.

...ГРАМА [грец. “gramma” - риска, літера, написання] - друга частина складних слів, що означає “запис”, “графічне зображення”, напр., *телеграма*.

...ГРАФ [грец. “grapho” ■ пишу, креслю, зображую] - друга частина складних слів, яка означає особу, що пише, чи прилад, що записує, напр., *географ, барограф*.

...ГРАФІЯ [грец. “grapho” - пишу, креслю] – друга частина складних слів, яка вказує на зв’язок з поняттями “записування”, “відображення”, напр., *стенографія*.

ГРАФО... [грец. “grapho” – пишу, креслю] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “письмо”, “почерк”, “креслення”, “малювання”, напр., *графолог*.

ДЕКА... [грец. “deka” – десять] – перша частина складних слів, що означає “десять”, “десяти”, напр., *декагон*.

ДЕЛЬТА... [грец. “delta” – четверта літера грецького алфавіту] – перша частина складних слів, що має значення: 1) стан речовини, напр., *дельта-залізо*; 2) те, що має вигляд трикутника, напр., *дельтаплан*.

ДИ..., ДІ... [грец. “di” – два, двічі] – перша частина складних слів, що означає “два”, “двічі”, “подвійний”, напр., *діод*, *диполь*.

...ЕДР [грец. “hedra” – бік, основа, сторона] – кінцева частина назв багатогранників, напр., *декаедр*.

ЕЛЕКТРО... [грец. “elekt- гоп” – янтар] – перша частина складних слів, яка за значенням відповідає поняттю “електричний”, напр., *електроприлад*.

ЕХО... [грец. “echo” – шум, звук] – перша частина складних слів, що означає “зв’язок з шумом”, напр., *ехолокатор*.

ИЗО... [грец. “isos” – однаковий, рівний] – перша частина складних слів, що означає “рівність” або “подібність”, напр., *ізоморфізм*, *ізотерми*.

КАТА... [грец. “kata” – рух униз] – перша частина складних слів, що означає: 1) “рух униз”, напр., *катапульт*, *катод*; 2) “посилення”, напр., *каталізатор*.

КІЛО... [грец. “chilioi” – тисяча] – у складних словах означає “тисяча”, напр., *кіловат*.

...КІНЕЗ, ...КІНЕЗІЯ [грец. “kinesis” – рух] – у складних словах означає “рух”, “переміщення”, напр., *телекінез*.

КІНЕМА... [грец. “кіпеша” – рух, зміна] – перша частина складних слів, яка за значенням відповідає поняттю “рух”, напр., *кінематографія*.

КОСМО... [грец. “kosmos” – Всесвіт] – у складних словах відповідає поняттю “Всесвіт”, напр., *космоцентр*.

КРИПТО... [грец. “kryptos” – таємний, прихований] – у складних словах означає “таємно” або належність до якогось прихованого стану, напр., *криптографія*.

КРІО... [грец. “kryos” – холод, лід] – у складних словах указує на зв’язок з низькими температурами, напр., *кріобіо-логія*.

КСЕРО... [грец. “xeros” – сухий] – у складних словах означає “сухий”, напр., *ксерографія*.

ЛІЗ..., ЛІЗО..., ...ЛІЗ [грец. “lysis” – розпад] – у складних словах відповідає поняттям “розчинення речовини”, “розпад речовини”, напр., *гідроліз*.

ЛІТО... [грец. “lithos” – камінь] – перша частина у складних словах, яка за значенням відповідає поняттям “той, що стосується каменя”, “той, що стосується гірських порід”, напр., *літологія*.

ЛОГІЯ [грец. “logos” — слово, учення] - друга частина складних слів, яка відповідає поняттям: 1) “наука”, напр., *метрологія*; 2) “слово”, напр., *термінологія*.

МАГНІТО... [грец. “magne- tis” – магніт] – частина складних слів, яка відповідає поняттю “магнітні явища”, напр., *магнітоопір*.

МАКРО... [грец. “macro” – довгий, великий] – перша частина складних слів, що: 1) має значення “великий”, “довгий”, напр., *макромолекула*; 2) указує на вивчення або вимір великих предметів, величин, напр., *макросвіт*.

МЕГА..., МЕГАЛО... [грец. “megas” – великий] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям: 1) “мільйон”, напр., *мегават*; 2) “велетенський”, “великий”, напр., *мегасвіт*.

МЕТЕО... [грец. “meteora” – атмосферні явища] – перша частина складних слів, що означає: 1) “метеорологічний” напр., *метеоролог*; 2) “той, що стосується явищ земної атмосфери”, напр., *метеорит*.

...МЕТР [грец. “metron” – міра, “metreo” – вимірюю] – друга частина складних слів, що означає: 1) вимірювальний прилад, напр., *амперметр*; 2) одиницю довжини в метричній системі, напр., *дециметр*.

...МЕТРІЯ [грец. “metron” – міра, “metreo” – вимірюю] - друга частина складних слів, що відповідає поняттю “вимірювання”, напр., *динамометрія*.

МІКРО... [грец. “micro” - малий] – перша частина складних слів, що має значення: 1) “малий”, “найдрібніший”, напр., *мікроавтобус*; 2) пов’язаний з вивченням або вимірюванням малих величин, напр., *мікроелектроніка*, *мікроампер*.

МІНІ... [грец. “*minimus*” - найменший, найменше] – перша частина складних слів, яка має значення “малий розмір”, “мала довжина”, напр., *міні-процесор*.

МОНО... [грец. “*monos*” - один, єдиний] – перша частина складних слів, яка має значення: 1) “одне”, “єдине”, напр., *монолог*; 2) “монофонічний”, напр., *монозвучання*.

...МОРФИ, ...МОРФІЗМ, ... МОРФІЯ, ...МОРФНИЙ,

...МОРФОЗ [грец. “*тогрїє*” – форма] – друга частина складних слів, що відповідає поняттям “форма”, “вид”, напр., *поліморфізм*.

МОРФО... [грец. “*тогрїє*” – вид, форма] – у складних словах відповідає поняттю “форма”, напр., *морфологія*.

...НАВТ [грец. “*nautes*” – мореплавець] – друга частина складних слів, яка відповідає поняттю “той, що плаває”, напр., *космонавт*.

...НАВТИКА [грец. “*nauti-ke*” – мистецтво мореплавства, судноводіння] – друга частина складних слів, яка відповідає поняттю “плавання”, напр., *космонавтика*.

НЕО... [грец. “*neos*” – новий] – перша частина складних слів, що має значення “новий”, напр., *неологізм*.

НІТР..., НІТРИ..., НІТРО... [грец. “*nitron*” – селітра, луг] – перша частина складних слів, яка відповідає поняттям “азот”, “азотний”, напр., *нітрофарба*.

...НОМ [грец. “*поте*” – частина, частка] – у математичних термінах відповідає поняттю “член”, напр., *біном*.

...ОІД [грец. “*eidos*” – вигляд] – частина складних слів, яка вказує на схожість з чимось або походження від чогось, напр., *ромбоїд*, *циліндроїд*.

ОКСИ... [грец. “*охус*” – кислий] – перша частина складних слів, що означає: 1) наявність кисню в сполуках або сумішах, напр., *оксидация*; 2) належність до кислого середовища, напр., *оксило-фіти*.

ОКТ..., ОКТА..., ОКТО... [грец. “*okto*” – вісім] – перша частина складних слів, яка відповідає поняттю “вісім”, “восьми”, напр., *октагон*.

ОРТО..., ОРФО... [грец. “orthos” – прямий, вірний] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям: 1) “прямий”, напр., *ортонед*; 2) “правильний”; напр., *орфографія*.

ПАН... [грец. “pan” – усе] - у складних словах означає “те, що охоплює все, стосується всього”, напр., *пандемія*.

ПЕНТА... [грец. “pente” - п’ять] – у складних словах відповідає поняттям “п’ять”, “п’яти”, напр., *пентаедр*.

ПЕРИ..., ПЕРЕ., [грец. “peri” – коло, біля] – перша частина складних слів, що означає “навколо”, “кругом”, “через”; напр., *периметр*.

ПІР..., ПІРО... [грец. “pyr” – вогонь] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “вогонь”, “висока температура”, “термічний процес”, напр., *піроліз*.

„ПЛАСТ [грец. “plastos” – виліплений] – у складних словах означає “утворений з чого-небудь”, напр., *пінопласт*.

ПОЛІ... [грец. “poly” – багато] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “багато”, “численний”, напр., *полікарпик*.

ПСЕВДО... [грец. “pseudos” - обман] – перша частина складних слів, що означає “несправжній”, “неправильний”, напр., *псевдотсуга*.

РЕО... [грец. “rheos” – потік] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “потік”, напр., *реостат*.

СЕЙСМО... [грец. “seismos” – землетрус] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “землетрус”, “підземний поштовх”, напр., *сейсмограф*.

СИНХРО... [грец. “synchronos” – одночасний] – у складних словах указує на одночасність дій, напр., *синхрофазотрон*.

...СКАФ [грец. “skarpe” – човен] – частина складних слів, що відповідає поняттям “судно”, “апарат для підводних досліджень”, напр., *батискаф*.

... СОФІЯ [грец. “Sophia” - мудрість] – частина складних слів, що відповідає поняттям “учення”, “мудрість”, напр., *філософія*.

СТЕРЕО... [грец. “stereos” - твердий] - перша частина складних слів, що має значення: 1) “твердий”, напр., *стереотип*; 2) “просторовий”, напр.,

стереометрія; 3) “стереоскопічний”; напр., *стереофільм*; 4) “стереофонічний”; напр., *стереозвучання*.

ТЕЛЕ... [грец. “tele” – далеко] – перша частина складних слів, що означає: 1) “здійснюваний на відстані”, “той, що діє на далеку відстань”, напр., *телескоп*; 2) “телевізійний”; напр., *телевізор*.

„ТЕРМ, „ТЕРМИ, „ТЕРМІЯ, ...ТЕРМНИЙ [грец. “ther- ше” – тепло, жар] – частина складних слів, яка вказує на зв’язок з поняттями “тепло”, “жар”, напр., *ізотерми*.

ТЕРМО... [грец. “therme” – тепло, жар; “thermos” – теплий] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “температура”, “тепло”, напр., *термограф*.

ТЕТРА... [грец. “tetra” – чотири] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “чотири”, напр., *тетрагон*.

ТЕХНО... [грец. “techne” – майстерність] – частина складних слів, що відповідає поняттю “технологічний”, напр., *технологія*.

.. ФОН, ФОНО... [грец. “phone” — звук, голос] - частина складних слів, яка вказує на зв’язок з поняттям “звук”, напр., *мікрофон, фонограма*.

ФОТО... [грец. “phos” (photos) – світло] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям: 1) “той, що діє за допомогою світла”, “заснований на дії світла”, напр., *фотоелемент*; 2) “фотографічний, пов’язаний з фотографією”, напр., *фотолабораторія*.

ХРИЗО... [грец. “chrysos” – золото] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “золотий колір”, “золотий відтінок”, напр., *хризоліт*.

ХРОМАТО..., ХРОМО... [грец. “chroma” – колір] – перша частина складних слів, що означає “колір”, “забарвлення”, напр., *хромофотографія*.

ХРОНО... [грец. “chronos” – час] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “час”, напр., *хронологія*.

ЦИКЛО... [грец. “kuklos” - коло] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “коло”, “круг”, напр., *циклотрон*.

ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТИ ЛАТИНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

АКВА... [лат. “aqua” – вода] – частина складних слів, що має значення “вода”, “водний”, напр., *акваланг*.

АРК...[лат. “arcus” – дуга] - математичний терміноелемент, що додається до назв прямих тригонометричних функцій і дає назви відповідних обернених функцій, напр., *арксинус*.

АУДИ..., АУДІ... [лат. “audio” – чую, слухаю] – перша частина складних слів, яка вказує на зв’язок поняття зі звуком, слухом, способом запису і відтворення звукової інформації тощо, напр., *аудиторія*.

АЦЕТ... [лат. “асеїш” – оцет] – складова частина хімічних термінів, яка вказує на зв’язок цих термінів з оцтовою кислотою; напр., *ацетон*.

БІ... [лат. “Бі” – дво] – перша частина складних слів, що має значення “подвоєння”, напр., *біатлон*.

ВЕЛО... [лат. “уеіох” (уеіо- сіз) – швидкий] – перша частина складних слів, що має значення “велосипедний”, напр., *велоспорт*.

ВІДЕО... [лат. “video” – бачу, дивлюсь] – перша частина складних слів, що означає: 1) належність до галузі зображення різноманітних електричних сигналів на екрані електронно-променевої трубки, напр., *відеоімпульс*; 2) зв’язок з відеозаписом, напр., *відеокасета*.

ДЕ..., ДЕЗ... [лат. “de..., des...” – заперечення] – перша частина складних слів, що означає: 1) “відокремлення, відміна, скасування”, напр., *деблокування*; 2) “рух униз, падіння, зниження”, напр., *девальвація*.

ДЕЦИ... [лат. “décima” – десята частина] – перша частина складних слів-найменувань одиниць фізичних величин, що відповідає поняттю “десята частина”, напр., *дециметр*.

ІНФРА... [лат. “infra” – низько, внизу, під] – перша частина складних слів, що має значення: 1) випромінювання, яке примикає до червоного кінця видимого спектра, напр., *інфразвук*; 2) те, що має підлеглий та допоміжний

характер; напр., *інфраструктура*.

КАЛОРИ... [лат. “calor” – тепло, жара] – частина складних слів, що має значення “теплота”, напр., *калориметр*.

КВАЗІ... [лат. “quasi” – ніби, майже] – перша частина складних слів, що має значення: 1) “несправжній”, напр., *квазівчений*; 2) “майже”, напр., *квазічастинки*.

МІЛЕ.. [лат. “mille” – тисяча] – перша частина складних слів, що означає “тисячна частка”, напр., *міліметр*.

МОТО... [лат. “moto” – безперервно рухаю] – перша частина складних слів, яка має значення: 1) “моторний”, напр., *мотор-генератор*; 2) “мотоциклетний”, напр., *мотодром*.

МУЛЬТИ... [лат. “multum” – багато] – перша частина складних слів, яка має значення багаторазовості, множинності, напр., *мультивектор*, *мультипроцесор*.

ОЛЕО... [лат. “oleum” – олія] – перша частина складних слів, що вказує на зв’язок з рослинними оліями або мінеральним маслом, напр., *олеонафт*.

„ПЛАН [лат. “planum” – площа] – у складних словах відповідає поняттям “крило”, “літальний апарат”, напр., *аероплан*.

РАДІО... [лат. “radius” – промінь] – перша складова частина слів, що має значення: 1) той, що стосується радіо, пов’язаний з ним, *напр., радіограма*; 2) той, що стосується радіоактивності, *напр., радіоактивність*.

САНТИ... [лат. “centum” – сто] – перша частина складних слів, що означає “сота частина”, *напр., сантиметр*.

СПЕКТРО... [лат. “spectrum” – уява, видіння] – частина складних слів, що відповідає поняттям “спектр”, “спектральний”; *напр., спектрограф*.

ТУРБО... [лат. “turbo” – ви-^{X0}P] – У складних словах має значення “обертання з великою швидкістю”, *напр., турбогенератор*.

УЛЬТРА... [лат. “ultra” – за, понад] – перша частина складних слів, що означає “крайній”, “за межами”, *напр., ультразвук*.

ФЕРО... [лат. “ferrum” – залізо] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “залізо”, “залізистий”, напр., *ферованадій*.

...ФІКАЦІЯ [лат. “fikatio”, “facio” – роблю] – друга частина складних слів, що означає здійснювання, утілювання, напр., *електрофікація*.

ХЕМІ., ХЕМО... [лат. “che mia” – хімія] – перша частина складних слів, що відповідає поняттю “хімічний процес”, напр., *хемосинтез*.

ХІМЕ.. [лат. “chimia”, грец. “chyma” – лиття] – перша частина складних слів, що відповідає поняттям “хімія”, “хімічний”, напр., *хімізація*.

ЦЕНТИ... [лат. “centum” - сто] – те саме, що й “санти...”, напр., *центиграм*.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балалаєва О.Ю. Латинська мова та основи біологічної термінології: Навчальний посібник / О.Ю.Балалаєва, І.І.Вакулик. – К.: 2010. – 324 с.
2. Бугаєв И.В. Научные и народные названия растений и грибов: Научно-популярное издание / И.В. Бугаев. – Томск: ТМЛ-Пресс, 2010. – 688 с.
3. Васенко Л.А. Фахова українська мова: Навчальний посібник / Л.А. Васенко, В.В. Дубчінський, О.М. Крimeць. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 272 с.
4. Венгловський В.П. Латинська мова: Посібник для студентів біологічних факультетів університетів / В.П.Венгловский. – Львів, 1970. – 158 с.
5. Гриценко С.П., Балалаєва О.Ю. Латинська мова для студентів агробіологів: Навч. Посібник / С.П.Гриценко, О.Ю.Балалаєва. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 383 с.
6. Закалюжний М.М. Латинська мова: Підручник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / М.М.Закалюжний. – К.: Либідь, 2003. – 367 с.
7. Каден Н.Н. Этимологический словарь научных названий сосудистых растений, дикорастущих и разводимых в СССР / Н.Н. Каден, Н.Н. Терентьева. – М.: Изд. МУ, 1979. – 267 с.
8. Калашникова В.Н. Латинский язык: Учебн. пособие для студентов биологических факультетов / В.Н.Калашникова. – Иркутск: ИПИ, 1977. – 110 с.
9. Калашникова В.Н. Латинский язык: Учебн. пособие для студентов биолого-почвенного факультета / В.Н.Калашникова. – Иркутск: ИГУ, 1972. – 229 с.
10. Купчинаус Н.Э. Введение в латинский язык и биологическую терминологию: Учеб. пособие для студентов биологических специальностей университетов, академий, учащихся общеобразовательных школ / Н.Э. Купчинаус, Н.Е.Зубцовский. – Ижевск: Удмуртский университет, 2001. – 199 с.

11. Луговська І.Б. Латинська мова: Навч.-метод. посібник для студентів агрономічного факультету / І.Б.Луговська. – Камя'нець-Подільський: Абетка, 2003. – 24 с.
12. Минц И.П. Этимологический словарь лекарственных растений / под ред. А.Ф. Гаммерман. – Л.: Изд. Ленингр. хим.-фарм. ин-та, 1962. – 54с.
13. Орлова Н.В. Біологічна латина: Навч.-метод. посібник для студентів біологічних факультетів вищих учбових закладів / Н.В.Орлова. – Черкаси, 2001. – 208 с.
14. Светличная Е.И. Этимологический словарь латинских ботанических названий лекарственных растений / Е.И. Светличная, А.И. Толок. – Х.: Золотые страницы, 2003. – 288 с.
15. Філіпович З.М. Латинська мова для біологічних факультетів / З.М.Філіпович. – К.: Вища шк., 1978. – 207 с.
16. Чопик В.І. Латинська ботанічна номенклатура: Навч. Посібник / В.І.Чопик, А.В.Єна. – К.: РВЦ Київський університет, 1997. – 57 С.
- 17.Шибінська Т.А. Латинська мова: Навч. посібник для студентів біологічних спеціальностей / Т.А.Шибінська. – Житомир: Льонок, 2003. – 120 с.
18. Шовковий В.М. Латинська мова для агробіологів: Метод. посібник для студентів агробіологічного профілю / В.М.Шовковський. – К.: НАУ, 2001. – 180 с.

Довідкова

1. Барна М.М. Ботаніка: Терміни. Поняття. Персоналії / М.М.Барна. – К.: Академія, 1997. – 272 с
2. Биологический энциклопедический словарь. – М.: Сов. энциклопедия, 1989. – 864 с.
3. Вехов В.Н. Культурные растения СССР / В.Н.Вехов, И.А.Губанов, Г.Ф.Лебедев. – М.: Наука, 1972. – 522 с.
4. Визначник рослин України. – К.: Урожай, 1965. – 878 с.

5. Горностаев Г.Н. Правила произношения латинских названий животных и растений / Г.Н.Горностаев. – М.: МГУ, 1971. – 32 с.
6. Горностаев Г.Н. Латинские названия животных и растений / Г.Н.Горностаев, Н.Н.Забинкова, Н.Н.Каден. – М.: Высш. шк., 1974. – 124 с.
7. Доброчаева Д.Н. Определитель высших растений Украины / Д.Н.Доброчаева, М.И.Котов, Ю.Н.Прокудин. – К.: Наук. думка, 1987. – 546 с..
8. Ивойлов А.В. Перевод латинских названий родов, видов и разновидностей полевых культур и сорных растений / А.В.Ивойлов, А.Г.Тостаева. – Саранск: Мордовский университет, 2000. – 31 с.
9. Кирпичников М.Э. Русско-латинский словарь для ботаников / М.Э. Кирпичников, Н.Н.Забинкова. – Л.: Наука, 1977. – 852 с.
10. Кохно М.А. Дендрофлора Ураїни. Дикорослі й культивовані дерева і кущі / М.А.Кохно, Л.І.Пархоменко, А.І.Зубенко. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.
11. Кучерява Л.Ф. Систематика вищих рослин. Т. 1. Архегоніати / Л.Ф.Кучерява, Ю.О.Войтюк, В.А.Нечитайло. – К.: Фітосоціоцентр, 1997. – 136 с.
12. Международный кодекс ботанической номенклатуры, принятый Двенадцатым Международным ботаническим конгрессом, Ленинград, 1975. – Л.: Наука, 1980. – 283 с.
13. Международный кодекс номенклатуры культурных растений, сформулированный и принятый Международной комиссией по номенклатуре культурных растений Международного союза биологических наук. – Л.: Наука, 1974. – 253 с.
14. Минц И.П. Этимологический словарь латинских названий лекарственных растений / И.П.Минц. – Л.: ЛХФИ, 1962. – 54 с.
15. Нечитайло В.А. Систематика вищих рослин. Т. 2. Покритонасінні / В.А. Нечитайло.– К.: Фітосоціоцентр, 1997. – 271 с.
16. Словник-довідник з ботаніки / за ред. Білоконя І.Б. – К.: Рад. школа, 1965. – 558 с

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

А

- abies**, ētis f ялиця *A. alba* Я. біла, *A. gracilis* Я. струнка, *A. tayriana* Я. Майра, *A. nordmanniana* Я. кавказька, *A. sibirica* Я. сибірська
- absinthium**, i n полин
- acacia**, ae f акація *A. dealbata* А. срібляста, *A. melanoxylon* А. чорна, *A. vera* А. справжня
- acanthus**, i m акант
- acephalus**, a, um безголовий, безкачанний
- acer**, ēris n клен *A. campestre* К. польовий, або паклен, *A. negundo* К. ясенелистий, *A. platanoides* К. звичайний, або гостролистий, *A. pseudoplatanus* К. несправжньо-платановий, або явір, *A. saccharinum* К. цукристий, *A. tataricum* К. татарський, *A. velutinum* К. бархатистий, або величний
- acer**, **acris**, **acre** гострий, їдкий
- acerbus**, a, um терпкий
- acerinus**, a, um кленовий
- acetosus**, a, um кислий
- achenium**, i n сім'янка
- achillea**, ae f деревій *A. micrantha* Д. дрібноквітковий, *A. millefolium* Д. звичайний, *A. ptarmica* Д. цілолистий, *A. submillefolium* Д. майже звичайний, *A. tenuifolia* Д. тонколистий
- acidum**, i n кислота
- acinacifolius**, a, um шаблелистий
- aconitum**, i n аконіт, борець *A. besseranum* А. Бессера, *A. bucovinense* А. буковинський, *A. gracile* А. стрункий, *A. napum* А. низький, *A. nemorosum* А. дібровний, *A. odontandrum* А. зубчастотичинковий, *A. paniculatum* А. розлогий, *A. variegatum* А. строкатий
- acorus**, i m лепеха *A. calamus* Л. звичайна, або болотна
- Acrasiumycetes**, um m клас Акразіоміцети
- acrotilon**, i n степовий гірчак *A. repens* С. Г. звичайний, або повзучий
- actea**, ae f воронець *A. spicata* В. колосистий
- acus**, us f голка, хвоя, колючка
- acuminatus**, a, um загострений, гостроверхий, гострий
- acuti-** (лат.) гостро-
- acutifolius**, a, um гостролистий
- acutus**, a, um гострий
- adiantum**, i n адіант *A. capillus-veneris* А. венерин волос, *A. pedulatum* А. стоповидний

adōnis, īdis f горицвіт *A. aestivalis* Г. літній, *A. autumnalis* Г. осінній,
A. vernalis Г. весняний
adōxa, ae f адокса *A. moschatellina* А. мускусна
aegopodium, i n яглиця *A. podagraria* Я. звичайна
aelia, ae f елія, щитник (ент.)
aescūlus, i f гіркокаштан *Ae. hippocastanum* Г. звичайний, *Ae. octandra*
Г. восьмиличинковий, *Ae. pavia* Г. червоний
aestivālis, e літній
aestīvus, a, um літній
aethūsa, ae f собача петрушка *Ae. cynapium* С. П. звичайна
aequi- рівно-
aequīdens, entis рівнозубчастий
aequīlobus, a, um рівнолопатекий
aequipetālus, a, um рівнопелюстковий
agarīcus, i m печериця, шампінйон *A. arvensis* П. польова, *A. campestris*
П. звичайна, *A. meleagris* П. темно-луската отруйна, *A. xanthodermus*
П. рудіюча отруйна
agelastica, ae f листоїд
ager, agri m поле а
grestis, e польовий
agricultor, ōris m (*agronōmus*, i m) агроном
agricultorius, a, um (*agronomīcus*, a, um) агрономічний
agricultūra, ae f (*agronomia*, ae f) агрономія, землеробство
agrimonia, ae f парило *A. grandis* П. велике, *A. odorata* П. запашне,
A. eupatoria П. звичайне, *A. pilosa* П. волосисте
agromyza, ae f мінер
agropyron (*agropyrum*), i n житняк *A. cristatum* Ж. гребінчастий, або
ширококолосий, *A. dazyanthum* Ж. пухнастоквітковий, *A. imbricatum*
Ж. черепитчастий, *A. desertorum* Ж. пустельний, *A. fragile* Ж. ламкий
agrostemma, ae f кукіль *A. githago* К. звичайний, *A. linicola* К. льонокий
agrostis, īdis f мітлиця, польовиця *A. alba* М. біла, *A. canina* М. собача,
A. gigantea М. велетенська, *A. graniticola* М. гранитна, *A. pseudoalba*
М. неспражньобіла, *A. stolonizans* М. повзуча, *A. tenuis* М. тонка
ailanthus, i f айлант *A. altissima* А. найвищий, або китайський ясен
alabastrum, i n бутон
alauda, ae f жайворонок
albi- біло-
albiflōrus, a, um білоквітковий

albus, a, um білий

alcea, ae f рожа *A. rosea* P. рожева

alchimilla, ae f приворотень, або манжетка *A. acutangula* П. гострокутний,
A. mollis П. м'який, *A. micans* П. блискучий, *A. pastoralis* П. пастуший

alga, ae f водорість

alisma, ātis n (ae f) частуха *A. graminea* Ч. злаковидна, *A. plantago-aquatica*
Ч. подорожникова

Alismatidae, ārum f підклас Алізматиди

alliaria, ae f кінський часник *A. officinalis* К. Ч. лікарський, *A. petiolata* К.
Ч. черешковий

allium, i n часник, цибуля *A. angulosum* Ц. гранчаста, *A. ascalonicum* Ц.
аскалонська, або шалот, *A. caepa* Ц. городня, *A. firmotunicatum* Ц.
міцновдягнена, *A. fistulosum* Ц. батун, *A. porrum* Ц. порей, *A. sativum*
Ч. посівний, *A. schoenoprasum* Ц. різанець, або шніт, *A. scorodoprasum* Ц.
часникова, або рокамболь, *A. sphaerocephalum* Ц. круглоголова,
A. ursinum Ц. ведмежа, або левурда

allysum, i n бурачок *A. hirsutum* Б. шорсткий, *A. campestre* Б. польовий,
A. desertorum Б. пустельний, *A. minutum* Б. малий, *A. tortuosum*
Б. кручений

alnus, i f вільха *A. glutinosa* В. клейка, *A. incana* В. сіра

aloë, es f алое *A. arborescens* А. деревоподібне

alopēcūrus, i n китник, лисохвіст *A. aequalis* К. рівний, *A. vaginatus*
К. піхвовий, *A. alpinus* К. альпійський, *A. apiatus* К. строкатий,
A. arundinaceus К. очеретяний, *A. geniculatus* К. колінчастий,
A. laguriformis К. зайцехвостий, *A. mucronatus* К. гострий, *A. myosuroides*
К. мишачехвостий, *A. pratensis* К. лучний

alpestris, e альпійський

alpinia, ae f калган

alpīnus, a, um альпійський

Alsinoideae, ārum f підродина Мокричні

alternaria, ae f альтернарія *A. brassicae* А. капусти, *A. phaseoli* А. квасолі

althaea, ae f алтей *A. officinalis* А. лікарський

altus, a, um високий

amabīlis, e приємний

amanīta, ae f мухомор *A. caesarea* М. Цезаря, *A. citrina* М. цитриновий,
A. muscaria М. червоний, *A. pantherina* М. пантерний, *A. phalloides*
М. зелений, або бліда поганка, *A. virosa* М. білий смердючий

amaranthus, i m амарант, щириця *A. albus* А. білий, *A. caudatus* А. хвостатий,
або лисячий хвіст, *A. cruentus* А. багряний, *A. retroflexus* А. закинтий

amārus, a, um гіркий
amaryllis, īdis f амариліс *A. belladonna* А. беладона
ambly- (грецьк.) тупо-
amblyophyllus, a, um туполистий
ambrosia, ae f амброзія
amelanchier, ī f ірга *A. canadensis* І. канадська, *A. ovalia* І. овальна,
A. rotundifolia І. круглолиста, *A. spicata* І. колосиста
amentum, ī n сережка
amethystinus, a, um аметистовий
amorpha, ae f аморфа *A. fruticosa* А. кущова
Amphimallon solstitialis Червневий хрущ
amplexicaulis, e стеблообгортний
amygdālus, ī f мигдаль *A. communis* М. звичайний, *A. nana* М. низький, або
 степовий, бобчук
amylaceus, a, um крохмалистий
anagālis, īs f курячі очки, або очний цвіт *A. arvensis* К. О. польові, *A. caerulea*
 К. О. голубі
anchūsa, ae f воловик *A. italica* В. італійський, *A. officinalis* В. лікарський
andrea, ae f андрея *A. alpestris* А. альпійська, *A. rupestris* А. скельна
anemōne, es f анемона *A. narcissiflora* А. нарцисоцвіта, *A. nemorosa*
 А. дібровна, *A. ranunculoides* А. жовтецева
anēthum, ī n кріп *A. graveolens* К. пахучий, *A. involucratum* К. обгортний
andromēda, ae f андромеда *A. polyfolia* А. багатоліста
androsāce, ae f проломник *A. filiformis* П. нитковидний, *A. septentrionalis*
 П. північний
angelīca, ae f дудник *A. archangelica* Д. лікарський, *A. silvestris* Д. лісовий
Angiospermae, āgum f відділ Покритонасінні (парал. *Magnoliophyta*)
angiospermus, a, um покритонасінний
angusti- (лат.) вузько-
angustifolius, a, um вузьколистий
anīmal, īs n тварина
anisantha, ae f анізанта *A. tectorum* А. покрівельна
anisoplia, ae f хлібний жук, кузька *A. agricola* Жук-хрестоносець, *A. austriaca*
 Хлібний жук-кузька
anīsum, ī n аніс *A. vulgare* А. звичайний
annotīnus, a, um однорічний
annuus, a, um однорічний
anserīnus, a, um гусячий

antennaria, ae f котячі лапки *A. dioica* К. Л. дводомні
anthēra, ae f пиляк
anthericum, i n віхалка *A. ramosum* В. гілляста
anthophorus, a, um квітконосний
anthoxanthum, i n пахуча трава *A. amarum* П.т. гірка, *A. odoratum*
 П.т. звичайна
-anthus, a, um (**-anthēmos**, on) (грецьк.) -квітковий, -цвітий
anthyrium, i n ротики *A. maius* Р. великі, *A. oronchium* Р. дикі
anulāris, e кільцеподібний
aramea, ae f зернова совка
apera, ae f метлюг *A. longiseta* М. довгоостистий, *A. maritima*
 М. приморський, *A. spica-venti* М. Звичайний
apetālus, a, um безпелюстковий
aphis, idis f попелиця *A. craccivora* П. люцернова, *A. fabae* П. бурякова,
A. gossypii П. баштанна
aphyllus, a, um безлистий
apiātus, a, um строкатий, плямистий
apis, is f бджола
Apiaceae, ārum f родина Селерові (парал. *Umbelliferae* Зонтичні)
Apiāles, ium f порядок Зонтикоцвіті
apium, i n селера *A. graveolens* С. пахуча
Aprocynaceae, ārum f родина Барвінкові
aquatīcus, a, um водяний
aqu(i)- (лат.) водо-
aquilegia, ae f орлики, водозбір *A. colchica* О. колхідські, *A. olympica*
 О. олімпійські, *A. transilvanica* О. трансільванські, *A. vulgaris* О. звичайні
arābis, is f гусимець *A. auriculata* Г. вушкатий, *A. hirsuta* Г. шорсткий,
A. pendula Г. повислий, *A. turrita* Г. пужниковий
arachis, idis f арахіс *A. hypogaea* А. підземний, або земляний горіх
aradus, i m підкорник
aralia, ae f аралія *A. elata* А. висока, *A. mandschurica* А. маньчжурська
arbor, ōris f дерево
arborescens, entis (arboreus, a, um) деревоподібний, дерев'янистий
arbuscula, ae f деревце
arbūtus, i f сунічник *A. andrachne* С. дрібноплідний, *A. unedo*
 С. великоплідний
archangelica, ae f дягель *A. officinalis* Д. лікарський
arctium, i n лопух *A. lappa* Л. великий, *A. minus* Л. малий

arctostaphylos, i m мучниця *A. uva-ursi* М. звичайна
arcuātus, a, um дугоподібний
Arecidae, ārum f підклас Арециди (парал. *Palmidae* Пальміди)
arenarius, a, um пісковий, піщаний
argenteus, a, um сріблястий
aristolochia, ae f хвилівник *A. clematitis* Х. ломоносовидний, *A. macrophylla* Х. великолистий
armeniāca, ae f абрикос *A. mandshurica* А. маньчжурський, *A. vulgaris* А. звичайний
armeria, ae f армерія *A. maritima* А. приморська, *A. procutica* А. покутська
armillaria, ae f опеньок *A. mellea* О. осінній справжній
armoracia, ae f хрін *A. rusticana* Х. звичайний, *A. sisymbrioides* Х. сухоробриковий, або лучний
arnīca, ae f арніка *A. montana* А. гірська
aronia, ae f аронія *A. melanocarpa* А., або горобина чорноплідна
arrhenathërum, i n райграс *A. elatius* Р. високий
artemisia, ae f полин *A. absinthium* П. гіркий, *A. austriaca* П. австрійський, *A. cina* П. цитварний, *A. dracunculus* П. естрагонова, або естрагон, *A. scoraria* П. мітластий, або віниковий, *A. taurica* П. кримський
arum, i n аронник
aruncus, i m таволжник *A. vulgaris* Т. звичайний
arvālis, e польовий
arvensis, e польовий
arvum, i n поле
asārum, i n копитняк
asclepias, adis f ваточник *A. syriaca* В. сірійський
ascochyta, ae f аскохіта *A. betae* А. бурякова, *A. linicola* А. льонова, *A. phaseolorum* А. квасолева, *A. pisi* А. горохова, *A. onobrychidis* А. еспарцетова
Ascomycētes, um m клас Аскоміцети
asiaticus, a, um азійський
asparāgus, i m холодок, спаржа, аспарагус *A. brachyphyllus* Х. коротколистий, *A. officinalis* Х. лікарський, *A. plumosus* Х. перистий, *A. sprengeri* Х. Шпренгера
asper, **aspēra**, **aspērūm** шорсткий
asperūgo, īnis f гостриця, асперуго *A. procumbens* Г. сланка
asperūla, ae f маренка *A. odorata* М. запашна
aspidistra, ae f аспідистра *A. elatior* А. висока

asplenium, i n аспленіум, листовик *A. adiantum-nigrum* А. чорний, *A. rutamuraria* А. муровий, *A. scolopendrium* А. сколопендровий, *A. septentrionale* А. північний, *A. trichomanes* А. волосистий

asphodeline, es f асфоделіна *A. lutea* А. жовта, *A. taurica* А. кримська, *A. tenuior* А. тонка

aster, eri (eris) m айстра *A. alpinus* А. альпійська, *A. amelloides* А. ромашковидна, *A. amellus* А. степова, *A. novae-angliae* А. американська, *A. novi-belgii* А. віргінська, *A. salignus* А. верболиста

Asteraceae, ārum f родина Айстрові (парал. *Compositae* Складноцвіті)

Asteridae, ārum f підклас Астериди

astilbe, es f астильба *A. davidii* А. Давида

astragalus, i m астрагал *A. cicer* А. нутовий, або хлопунець, *A. borysthenicus* А. дніпровський, *A. danicus* А. датський, *A. dasianthus* А. шорстистоквітковий, *A. glycyphyllus* А. солодколистий

athyrium, i n безщитник *A. alpestre* Б. альпійський, *A. filix-femina* Жіноча папороть

atrans, antis чорнуватий, темнуватий

atriplex, ĩcis f лутига *A. hortensis* Л. садова, *A. nitens* Л. блискуча, *A. patula* Л. розлога, *A. tatarica* Л. татарська

atro- (лат.) чорно-, темно-

atrōpa, ae f красавка *A. belladonna* Беладона звичайна

aurantiācus, a, um жовтогарячий

aureus, a, um золотистий

aureobasidium, i n ауреобазидій

aurītus, a, um вушкатий

austrālis, e південний

autumnālis, e осінній

autumnus, i m осінь

avēna, ae f овес, вівсюг *A. abyssinica* О. абіссінський, *A. barbata* О. бородатий, *A. byzantina* О. візантійський, *A. cultiformis* В. подібний, *A. fatua* В. звичайний, *A. ludoviciana* В. південний, *A. nuda* О. голий, *A. sativa* О. посівний, *A. sterilis* В. середньоморський, або стерильний, *A. strigosa* О. піщаний

avis, is f птах

В

bacca, ae f ягода

baccātus, a, um (baccans, antis) ягідний

baccētum, i n ягідник

barbarea, ae f суріпиця *B. arcuata* С. дугоподібна, *B. stricta* С. пряма, *B. verna* С. весняна, або зимовий крес, *B. vulgaris* С. звичайна

barbātus, a, um бородатий
Basidiomycētes, um m клас Базидіоміцети *basilicum*, i n базилік
beckmannia, ae f бекманія *B. eruciformis* Б. звичайна, *B. syziachne* Б. східна
begonia, ae f бегонія
belladonna, ae f беладона
bellevalia, ae f белевалія *B. sarmatica* Б. сарматська
bellis, ĭdis f стокротки *B. perennis* С. багаторічні
berbēris, ĭdis f барбарис *B. iliensis* Б. ілійський, *B. orientalis* Б. східний, *B. vulgaris* Б. звичайний
bergenia, ae f бадан *B. crassifolia* Б. товстолистий
berteroa, ae f гикавка *B. incana* Г. сіра
beta, ae f буряк *B. perennis* Б. багаторічний, *B. vulgaris* Б. звичайний, *B. vulgaris* var. *alba* Б. білий, *B. vulgaris* var. *altissima* Б. цукровий, *B. vulgaris* var. *cicla* Б. циліндричний, *B. vulgaris* var. *esculenta* Б. їстівний
betaceus, a, um буряковий
betonīca, ae f буквиця *B. officinalis* Б. лікарська
betūla, ae f береза *B. ermanii* Б. Ермана, *B. fruticosa* Б. кущова, *B. humilis* Б. низька, *B. maximowicziana* Б. Максимовича, *B. pendula* Б. повисла, *B. pubescens* Б. пухнаста, *B. verrucosa* Б. бородавчаста
bi- (лат.) дво-
bicōlor, ōgis двоколірний
bicornis, e дворогий
bidens, entis f череда *B. cernua* Ч. поникла, *B. radiata* Ч. промениста, *B. tripartita* Ч. трироздільна
biennis, e дворічний
bifolius, a, um дволистий
bifurcātus, a, um роздвоєний
biota, ae f біота *B. orientalis* Б. східна
bipartītus, a, um двороздільний
bolētus, i m білий гриб, боровик *B. calopus* Б. неїстівний, *B. felleus* гірчак, *B. edulis* боровик, *B. luridus* дубовик, або синяк
bombycīnus, a, um шовковий, атласний
bonus, a, um хороший, добрий, гарний
borāgo, ĭnis f огірочник, огіркова трава
boreālis, e північний
borysthenīcus, a, um дніпровський
botanīca, ae f (botanīce, es f) ботаніка
botanīcus, a, um ботанічний

bothriochloa, ae f (bothriochloë, es f) бородач *B. caucasica* Б. кавказський, *B. ischaetum* Б. звичайний

botrychium, i n гронянка *B. lunaria* Г. півмісяцева, або ключ-трава

botryoideus, a, um гроноподібний

botrys, yos f гроно, кетяг

brachy- (грецьк.) коротко-

brachyanthus, a, um короткоквітковий

brachypodium, i n куцоніжка *B. pinnatum* К. пірчаста, *B. rupestre* К. скельна, *B. silvaticum* К. лісова

bractea, ae f приквіток

brassica, ae f капуста *B. oleracea* К. городня, *B. oleracea* var. *acephala* К. кормова, *B. oleracea* var. *botrytys* svar. *cauliflora* К. цвітна, *B. oleracea* var. *capitata* f. *alba* К. білокачанна, *B. oleracea* var. *capitata* f. *rubra* К. червонокачанна, *B. oleracea* var. *gemmifera* К. брюссельська, *B. oleracea* var. *gongylodes* К. кольрабі, *B. oleracea* var. *sabauda* К. савойська, *B. juncea* Гірчиця сарептська, *B. nigra* Гірчиця чорна, *B. napus* бруква, рапс, *B. napus* var. *esulenta* Бруква їстівна, *B. napus* var. *oleifera* Рапс олійний, *B. rapa* ріпа, турнепс

Brassicaceae, ārum f родина Капустяні (парал. *Cruciferae*)

brevi- (лат.) коротко-

brevicaulis, e короткостебловий

breviflorus, a, um короткоквітковий

brevis, e короткий

britannicus, a, um британський

briza, ae f трясучка *B. australis* Т. південна, *B. media* Т. середня, *B. spicata* Т. колосиста

bromopsis, īdis f стоколос *B. inermis* С. безостий

bromus, i m бромус *B. arvensis* Б. польовий, *B. commutans* Б. мінливий, *B. mollis* Б. м'який, *B. secalinus* Б. житній, *B. scoparius* Б. волотистий, *B. squarrosus* Б. розчепірений

bruchus, i m зерноїд

brunneus, a, um коричневий

bryonia, ae f брионія, переступень *B. alba* Б. біла, *B. dioica* Б. дводомна

Bryidae, ārum f підклас Бриєві мхи

Bryophyta, ōrum n відділ Мохоподібні

bubo, onis m пугач

bucovinensis, e буковинський

bulbocodium, i n брандушка *B. versicolor* Б. різноколірна

bulbōsus, a, um бульбистий

bunias, ādis f свербига *B. arvensis* С. польова, *B. orientalis* С. східна
bupleurum, ī n володушка *B. aureum* В. золотиста, *B. fruticosum* В. кущова,
B. multinerve В. багатожилкова, *B. rotundifolium* В. круглолиста
butōmus, ī m сусак *B. umbellatus* С. зонтичний
buxus, ī f самшит *B. colchica* С. колхідський, *B. hircana* С. гірканський,
B. sempervirens С. вічнозелений
bystiscus, ī m трубковерт
byzantīnus, a, um візантійський

С

саера, ae f (сера, ae f) цибуля, цибулина
saerefolium, ī n бугиля, кервель
saeruleus, a, um (соегулеус, a, um) голубий, блакитний
caesalpinia, ae f цезальпінія *C. coriaria* Ц. дубильна, *C. gilliesii* Ц. Джилліса,
C. japonica Ц. японська
caesius, a, um сизий
caespitōsus, a, um дернистий
calamagrostis, īdis f куничник *C. arundinacea* К. очеретяний, *C. canescens*
К. сіруватий, *C. epigeios* К. наземний, *C. neglecta* К. непомітний,
C. pseudoarundinacea К. несправжньоочеретяний, *C. varia*
К. різнобарвний
calathidium, ī n кошик (тип суцвіття)
calcareus, a, um вапняковий
calla, ae f образки *C. palustris* О. болотні
callistēphus, ī m калістефус, садова айстра *C. chinensis* Садова айстра
китайська
callūna, ae f верес *C. vulgaris* В. звичайний
caltha, ae f калюжниця *C. palustris* К. болотна
calvatia, ae f кальвація, порхавка
calystegia, ae f калістегія *C. sepium* К. парканна, *C. soldanella* К. сольданелова
calyx, ūcis m чашечка
camelīna, ae f рижій *C. albiflora* Р. білоквітковий, *C. allysum* Р. бурачковий,
або льоновий, *C. glabrata* Р. голий, *C. microcarpa* Р. дрібноплідний,
C. pilosa Р. волосистий, *C. sativa* Р. посівний, *C. silvestris* Р. лісовий
campanūla, ae f дзвоники *C. alpina* Д. альпійські, *C. carpatica* Д. карпатські,
C. glomerata Д. скупчені, *C. latifolia* Д. широколисті, *C. media* Д. середні,
C. patula Д. розлогі, *C. persicifolia* Д. персиколисті, *C. rapunculus*
Д. рапунцель

campester, stris, stre польовий
canadensis, e канадський
candīdus, a, um білосніжний
canescens, entis сіруватий
canīnus, a, um собачий
canis, is m собака *C. domesticus* С. свійський, *C. lupus* Вовк сірий
canna, ae f канна *C. hortensis* К. садова, *C. indica* К. індійська
cannābis, is f коноплі *C. indica* К. індійські, *C. ruderalis* К. рудеральні,
C. sativa К. посівні
cantharellus, i m лисичка *C. cibarius* Л. спражня, або жовта їстівна
canus, a, um сірий, сивий
capillātus, a, um волосистий
capitūlum, i n головка (тип суцвіття)
capitātus, a, um качанний
carpāris, is f каперси *C. herbacea* К. трав'янисті, *C. spinosa* К. колючі
capreus, a, um козячий
Caprifoliaceae, ārum f родина Жимолостеві
capsella, ae f грицики *C. bursa-pastoris* Г. звичайні, *C. orientalis* Г. східні
capsicum, i n перець *C. annuum* П. стручковий, або однорічний
capsūla, ae f коробочка (тип плода)
caragāna, ae f карагана *C. arborescens* К. дерев'яниста, або жовта акація,
C. frutex К. кущова, або дерева
cardamine, es f жеруха *C. amara* Ж. гірка, *C. bulbifera* Ж. бульбоносна,
C. impatiens Ж. недоторкана, *C. dentata* Ж. зубчаста, *C. parviflora*
Ж. дрібноцвіта, *C. pratensis* Ж. лучна
carduus, i m будяк *C. nutans* Б. пониклий
carex, icis f осока *C. acuta* О. гостра, *C. brevicollis* О. парвська, *C. brizoides*
О. трясучковидна, *C. digitata* О. пальчаста, *C. humilis* О. низька, *C. pilosa*
О. волосиста, *C. praecox* О. рання, *C. remota* О. рідкоколоса, *C. riparia*
О. побережна, *C. rostrata* О. здута, *C. supina* О. приземкувата
carinātus, a, um кілюватий
Carnivora ряд Хижаки
carnōsus, a, um м'ясистий
carōta, ae f морква дика
carpatīcus, a, um карпатський
carpinus, i f граб *C. betulus* Г. звичайний, *C. orientalis* Г. східний, або
грабинник
-carpus, a, um (грецьк.) -плідний, -плодий

carum, i n кмин *C. carvi* К. звичайний
Caryophyllaceae, ārum f родина Гвоздичні
Caryophyllidae, ārum f підклас Гвоздиковидні
caryopsis, īdis f зернівка
cassia, ae f касія *C. acutifolia* К. гостролиста, *C. angustifolia* К. вузьколиста
castanea, ae f каштан *C. sativa* К. посівний, або їстівний
caucasīcus, a, um кавказький
caudātus, a, um хвостатий
caulis, is m стеблина
cavus, a, um порожнистий
cedrus, i f кедр *C. deodara* К. гімалайський, *C. libani* К. ліванський
Celastraceae, ārum f родина Бруслинові
Celastrāles, ium f порядок Бруслинові
celosia, ae f целозія, або півнячий гребінь
celtis, is f каркас *C. caucasica* К. кавказький, *C. glabrata* К. голий,
C. occidentalis К. західний
cember, bra, brum кедровий
cenangium, i n ценангій
cenchrus, i m ценхрус
centaurea, ae f волошка *C. borysthenica* В. дніпровська, *C. calcitrapa*
В. колючоголова, *C. cyanus* В. синя, *C. jacea* В. лучна, *C. scabiosa*
В. пірчаста, *C. sumensis* В. сумська
centaurium, i n золототисячник *C. erythrea* (*C. vulgare*) З. звичайний, *C. minus*
З. малий, *C. pulchellum* З. гарний
cephaleia, ae f пильщик
cephalotāxus, i f головчастотис *C. fortunei* Г. Фортуна
cephus, idis m стебловий пильщик
cerastium, i n роговик *C. arvense* Р. польовий, *C. biebersteinii* Р. Біберштейна,
C. caespitosum Р. дернистий, *C. grandiflorum* Р. великоквітковий,
C. tomentosum Р. повстистий
cerāsus, i f вишня *C. avium* черешня, *C. erythrocarpa* В. червоноплідна,
C. fruticosa В. кущова, *C. glandulosa* В. залозиста, *C. incana* В. сіра,
C. japonica В. японська, *C. mahaleb* В. магалєбська, або антипка,
C. tomentosa В. повстиста, *C. vulgaris* В. звичайна
ceratocephālus, i m реп'яшок *C. falcatus* Р. серповидний, *C. orthoceras*
Р. пряморогий
ceratocystis, is f цератоцист
cercospōra, ae f церкоспора *C. beticola* Ц. бурякова, *C. vitiphylla* Ц.
виноградна

cereālis, е хлібний, посівний
cernuus, а, um пониклий
cetraria, ae f цетрарія *C. islandica* Ц. ісландська, або ісландський мох
chaenomēles, is f хеномелес *Ch. speciosa* (*Ch. japonica*) Х. японська
chaerophyllum, і n бутень *Ch. bulbosus* Б. бульбистий, *Ch. prescottii*
 Б. Прескотта
chamenerium (chamenerion), і n іван-чай *Ch. angustifolium* І.-ч. вузьколистий
chamomilla, ae f ромашка, хамоміла *Ch. recutinata* Р. лікарська, або обідрана,
Ch. suaveolens Р. запашна
cheiranthus, і m лакфіоль *Ch. cheiri* Л. садова
chelidonium, і n чистотіл *Ch. maius* Ч. звичайний, або великий
chenopodium, і n лобода *Ch. album* Л. біла, *Ch. anthelminticum*
 Л. протиглисна, *Ch. rubrum* Л. червона, *Ch. serotinum* Л. піздня
chinensis, е китайський
chondrilla, ae f хондрила *Ch. juncea* Х. ситниковидна
chori- (грецьк.) роздільно-
choripetalus, а, um роздільнопелюстковий
choriphyllus, а, um роздільнолистий
choristemoneus, а, um роздільнотичинковий
chosenia, ae f чозенія *Ch. arbutifolia* Ч. мучницелиста, *Ch. macrolepis*
 Ч. крупно-лускувата
chrysanthēnum, і n хризантема *Ch. carinatum* Х. кілювата, *Ch. coronarium* Х.
 увінчана
chrysopōgon, onis m золотобородник *Ch. gryllus* З. цикадовий
chrysosplenium, і n жовтяниця *Ch. alternifolium* Ж. черговолиста
chylo- (грецьк.) соковито
chylocarpus, а, um соковитоплідний
chylocaulis, е соковитостебловий
chylophyllus, а, um соковитолистий
cibarius, а, um їстівний
cicer, ěris n нут, горох *C. arientinum* Н. культурний, *C. minutum* Н. малий
cichorium, і n цикорій *C. endivia* Ц. салатний, або ендівій, *C. intybus* Ц.
 звичайний, або кореневий
ciconia, ae f лелека
cicūta, ae f цикута *C. virosa* Ц. отруйна
cimicifūga, ae f клопогін *C. foetida* К. смердючий
cincinnus, і m завійка (тип суцвіття)
cinereus, а, um попелястий
cingulātus, а, um оповитий

cinnamomeus, a, um коричний
cirsium, i n осот *C. arvense* O. польовий
cistus, i m ладанник *C. ladaniferus* Л. ладаноносний, *C. salvifolius*
 Л. шавлієлистий, *C. tauricus* Л. кримський
cito швидко
citrīnus, a, um цитриновий
citrullus, i m кавун *C. colocynthis* К. колоцинт, *C. colocynthoides* К. кормовий,
C. lanatus К. звичайний
citrus, i f цитрус *C. limon* лимон, *C. sinensis* апельсин, *C. unshiu* (*C. reticulata*)
 мандарин
cladonia, ae f кладонія *C. alpestris* К. альпійська, *C. arbuscula* К. лісова,
C. digitata К. пальчаста, *C. rangiferina* К. оленяча, *C. stellaris* К. зірчаста
cladosporium, i n кладоспорій
classis, is f клас
clavātus, a, um булавовидний
claviceps, itis f клавіцепс, ріжки *C. paspali* К. паспалюма, *C. purpurea*
 К. пурпурова
clēmātis, idis f (clematitis, idis f) ломиніс *C. flammula* Л. вогнистий,
C. integrifolia Л. цілолистий, *C. jakmanii* Л. Жакмана, *C. pseudoflammula*
 Л. жигунець, *C. recta* Л. прямий, *C. vitalba* Л. виноградолистий
cleome, es f клеоме *C. ornithopodioides* (*C. ariana*) К. птахонога, *C. speciosa*
 К. гарна
clethra, ae f клетра *C. acuminata* К. гостра, *C. alnifolia* К. вільхолиста,
C. arborea К. дерев'яниста
Clitopīlus pgnūlus підвишень
coccineus, a, um яскраво-червоний, шарлаховий
coccomyces, etis m кокоміцес
cochlearia, ae f хрін *C. armoracia* X. хвичайний
colchīcum, i n пізньоцвіт *C. ancyrense* П. анкарський, *C. autumnale* П. осінній,
C. speciosum П. чудовий, *C. umbrosum* П. тіньовий
colletotrichium, i n колетотрихій
colo, ěre обробляти, вирощувати
colocynthis, idis f колоцинт
color, ōris m колір
coma, ae f крона
comārum, i n вовче тіло *C. palustre* В. Т. болотне
comestibīlis, e їстівний
commūnis, e звичайний

commūtans, *antis* мінливий
comōsus, а, um кошлатий, волохатий, чубатий
compactus, а, um щільний
Compositae, ārum f родина Складноцвіті (парал. *Asteraceae* Айстрові)
compositus, а, um складний
compressus, а, um стиснутий
concultivar, āris n сортотип
confertus, а, um скупчений
conglomerātus, а, um скупчений
conifer, fēra, fērum хвойний
conium, i n болиголов *C. maculatum* Б. плямистий
consolida, ae f сокирки *C. ajacis* С. Аяксові, *C. arvensis* (*C. regalis*) С. польові,
C. orientalis С. східні, *C. paniculata* С. волотисті
congestus, а, um стиснутий
contarinia, ae f галиця, комарик
contractus, а, um стиснутий
conus, i m шишка
convallaria, ae f конвалія *C. majalis* К. звичайна
convolvūlus, i m березка *C. arvensis* Б. польова, *C. scammonia* Б. смолоносна
coprīnus, i m гнойовик *C. atramentarius* Г. чорний, *C. commatus* Г. білий,
C. micaceus Г. рудий
coptis, coptidis f коптис
cordātus, а, um серцелистий
coriaceus, а, um шкірястий
coriandrum, i n коріандр *C. sativum* К. посівний
coriarius, а, um дубильний
cormus, i m пагін
corniculātus, а, um рогатий
cornus, i f дерен, кизил *C. mas* Дерен справжній, або кизил
cornūtus, а, um рогатий
corolla, ae f вінчик
coronaria, ae f коронарія *C. flos-cucūli* Зозулин цвіт
coronilla, ae f в'язіль, або заяча конюшина *C. elegans* В. стрункий, *C. varia*
В. барвистий
corchorus, i m джут *C. capsularis* Д. короткоплідний, *C. olitorius*
Д. довгоплідний
corydalis, idis f ряст *C. cava* Р. порожнистий, *C. halleri* Р. Галлера,
C. marchalliana Р. Маршалла, *C. solida* Р. щільний

corŷlus, i f ліщина *C. avellana* Л. звичайна, *C. colurna* Л. деревовидна, або ведмежий горіх, *C. maxima* Л. великоплідна, або ломбардський горіх, *C. pontica* Л. понтійська

costātus, a, um ребристий

cotīnus, i f скумпія *C. coggigia* С. звичайна, або рай-дерево

cotoneaster, eri f кизильник *C. integerrima* К. цілокрайї, *C. lucida* К. блискучий, *C. melanocarpus* К. чорноплідний, *C. multiflorus* К. багатоквітковий, *C. taurica* К. кримський

cotylēdon, ōnis f сім'ядоля

cracca, ae f горошок дикий

crambe, es f катран, вузьколиста капуста *C. abyssinica* К. абіссинський, *C. kotchiana* К. Кочі, *C. maritima* К. приморський, *C. tatarica* К. татарський

crassi- (лат.) товсто

crassifolius, a, um товстолистий

Crassulaceae, āgum f родина Товстолисті

crataegus, i f глід *C. monogyna* Г. одноматочковий, *C. orientalis* Г. східний, *C. pentangyna* Г. п'ятиматочковий, *C. sanguinea* Г. криваво-червоний, *C. ucrainica* Г. український

crenātus, a, um зарубчастий

cresco, ěre рости

cretaceus, a, um крейдяний

crispus, a, um кучерявий

cristātus, a, um гребінчастий

crocus, i m шафран, крокус *C. flavus* Ш. жовтий, *C. heuffelianus* Ш. Гейфеля, *C. reticulatus* Ш. сітчастий, *C. sativus* Ш. посівний, *C. speciosus* Ш. гарний

Crucifĕrae, āgum f родина Хрестоцвіті (парал. *Brassicaceae* Капустяні)

cruentus, a, um багрянний, криваво-червоний

crus, cruris n гомілка

crypsis, ĭdis f скритниця *C. aculeata* С. колюча, *C. alopecuroides* С. китниковидна

cucūlus, i m зозуля

cucumerarium, i n баштан

cucumerarius, a, um баштанний

cucūmis, ěris m огірок *C. melo* диня, *C. sativus* О. посівний

cucurbĭta, ae f гарбуз *C. maxima* Г. великий, *C. moschata* Г. мускатний, *C. pepo* Г. звичайний

culinarius, a, um їстівний, харчовий, кулінарний

cultivar, āris n сорт

cultus, a, um культурний
cuneātus, a, um клиноподібний, клинчастий
cupressus, us f кипарис *C. sempervirens* К. вічнозелений
curculio, onis m довгоносик
curcūma, ae f куркума *C. domestica* К. культурна
cuscūta, ae f повитиця *C. approximata* П. тонкостеблова, *C. breviflora* П. південна, або короткоквіткова, *C. campestris* П. польова, *C. epilinum* П. льонова, *C. erithyllum* П. чебрецева, *C. europaea* П. європейська
cuspidātus, a, um гострий, гостроверхий
cyaneus, a, um синій
cyānus, i m волошка
Cycadopsīda, ōrum n клас Саговникові
cycas, ādis f саговник *C. revoluta* С. звичайний
cyclāmen, īnis n цикламен *C. kuznetzovii* Ц. Кузнєцова, *C. persicum* Ц. Перський
cydonia, ae f айва *C. oblonga* А. довгаста
cyñāra, ae f артишок *C. cardunculus* А. іспанський, або кардон, *C. scolymus* А. посівний, або колючий
cyñōdon, i n свинорий *C. пальчастий* *C. dactylon*
cynglossum, i n чорнокорінь *C. amabile* Ч. приємний, *C. officinale* Ч. лікарський
cyñosūrus, i m гребінник *C. cristatus* Г. звичайний, *C. echinatus* Г. колючий
cyñērus, i m смикавець *C. alternifolius* С. черговолистий, *C. esculentus* С. їстівний, або чуфа, *C. rotundus* С. круглий
cyñripedium, i n зозулині черевички *C. calceolus* З. Ч. справжні, *C. macranthon* З. Ч. великоквіткові
cyromitra, ae f строчок *C. esculenta* С. звичайний, *C. gigas* С. великий
cyrtophyllus, a, um криволистий
cystoptēris, īdis f цистоптерис *C. filix-fragilis* Ц. ламкий, *C. montana* Ц. гірський
cytīsus, i m зіновать, рокитник *C. albus* З. біла, *C. ruthenicus* З. руська, *C. zingeri* З. Зінгера

D

dactylis, īdis f грястиця *D. coronifera* Г. корончаста, *D. dispersa* Г. розсіяна, *D. glomerata* Г. збірна, *D. polygama* Г. багатощлюбна, *D. striiformis* Г. смужкувата
daedalea, ae f губка, трутовик
dahlia, ae f жоржина *D. coccinea* Ж. шарлахова, *D. pinnata* Ж. периста
daphne, es f вовчі ягоди *D. sneorum* В. я. пахучі, *D. mezereum* В. я. звичайні

datūra, ae f дурман *D. stramonium* Д. звичайний
daucus, i m морква *D. carota* М. дика, *D. sativus* М. посівна
de з, від, про
dealbātus, a, um білуватий, сріблястий
dec(a)- (грецьк.) десяти-
decapetālus, a, um десятипелюстковий
decem- (лат.) десяти-
decemflōrus, a, um десятиквітковий
decemlineātus, a, um десятилінійний
decido, ěre опадати
deciduus, a, um опадаючий
decoratīvus, a, um декоративний
delphinium, i n дельфіній *D. cuneatum* Д. клиновидний, *D. elatum* Д. високий, *D. fissum* Д. розщеплений, *D. intermedium* Д. середній, *D. nacladense* Д. східнокарпатський, *D. puniceum* Д. яскраво-червоний
dendranthēma, ātis n дендрантема *D. indicum* Д. індійська, або дрібноквіткова, *D. morifolium* Д. шовковицелиста, або китайська
densi- (лат.) густо-, рясно-
densiflōrus, a, um рясноцвітий
densifolius, a, um густолистий
densus, a, um густий, рясний
dentaria, ae f зубниця *D. bulbifera* З. бульбиста, *D. glandulosa* З. залозиста, *D. quinquefolia* З. п'ятилиста
dentātus, a, um зубчастий
descurainia, ae f дескурайнія
desertus, a, um пустельний
describo, ěre описувати
deshampsia, ae f щучник *D. caespitosa* Щ. дернистий, *D. flexuosa* Щ. хвилястий
deutzia, ae f девція *D. scabra* Д. шорстка
dianthus, i m гвоздика *D. borbasii* Г. Борбаша, *D. barbatus* Г. бородата, або турецька, *D. caryophyllus* Г. садова, або голландська, *D. deltoides* Г. дельтовидна, Г. пишна *D. superbus*, Г. придністровська *D. hypanicus*
di- (грецьк.) дво
dicentra, ae f дицентра *D. spectabilis* Д. прекрасна
dico, ěre говорити
dicoccus, a, um двозерновий
Dicotyledōnes, um f клас Дводольні (парал. *Magnoliopsīda*)

dicotyledoneus, а, um дводольний
dictamnus, і m ясенець *D. gymnostylis* Я. голостовпчиковий
diervilla, ae f дієрвіла *D. sessilifolia* Д. сидячолиста
diffūsus, а, um розлогий
digitālis, is f наперстянка *D. ferruginea* Н. іржава, *D. grandiflora* Н. великоквіткова, *D. purpurea* Н. пурпурова
digitaria, ae f пальчатка *D. ischaemum* П. кровоспинна, *D. pectiniformis* П. гребінчаста
digitātus, а, um пальчастий
Dilleniidae, ārum f підклас Диленіїди
dioīcus, а, um дводомний
diplodia, ae f диплодія
diprion, і n пильщик
dipsācus, і m черсак *D. laciniatus* Ч. розрізанолистий, *D. sativus* Ч. посівний, *D. silvestris* Ч. лісовий, *D. strigosus* Ч. щетинистий
Diptera ряд Двокрилі
dispermus, а, um двонасінний
dissectus, а, um розсічений
distachyus, а, um двоколосий
distichus, а, um дворядний
divaricātus, а, um розлогий
diversi- (лат.) різно
diversiflōrus, а, um різноквітковий
diversifolius, а, um різнолистий
doceo, ēre вчити
dociostaurus, і m хрестовичка
dolich(o)- (грецьк.) довго
dolichocarpus, а, um довгоплідний
domesticus, а, um домашній
donetzīcus, а, um донецький
draba, ae f крупка *D. leiocarpa* К. голоплідна, *D. nemorosa* К. дібровна
drosera, ae f росичка *D. rotundifolia* Р. круглолиста
drupa, ae f кістянка
dryas, ādis f дріада *D. octopetala* Д. восьмипелюсткова
dryoptēris, īdis f дріоптерис *D. cristata* Д. гребінчастий, *D. filix-mas* Д. чоловічий, або чоловіча папороть, *D. oreopteris* Д. гірський, *D. spinulosa* Д. остистий, *D. thelypteris* Д. болотний
dubius, а, um сумнівний

duščekia, ae f душекія *D. viridis* Д. зелена

dulcis, e солодкий

durus, a, um твердий

dyonia, ae f діонісія

Е

ebūlus, i f бузина (трав'яниста)

ecballium, i n огірок-пирскач *E. elaterium* О. пружний

echinacea, ae f ехінацея

echinocloë, es f (**echinocloa**, ae f) плоскуха *E. crus-galli* П. звичайна, або півняче просо, *E. frumentacea* пайза, *E. oryzicola* П. рисова, *E. utilis* П. корисна

echinopanax, ācis m заманиха

echium, i n синяк *E. russicum* С. руський, *E. vulgare* С. звичайний

edūlis, e їстівний

effūsus, a, um розлогий

elaegnus, i f маслинка *E. angustifolia* М. вузьколиста, *E. argentea* М. срібляста, *E. oхусарра* М. гостроплідна

elasmucha, ae f щитник

elatīne, es f повойничок

elatiō, ius вищий **elātus**, a, um високий

elēgans, antis стрункий

eleochāris, īdis f ситняг *E. dulcis* С. солодкий, *E. palustris* С. болотний, *E. tuberosa* С. бульбистий

elettaria, ae f елетарія *E. cardamon* Е. кардамон, *E. major* Е. велика

ellipticus, a, um еліптичний

elymus, i m пирійник, елімус *E. caninus* П. собачий, П. *trachycaulis* шорсткостебловий

elytrigia, ae f пирій *E. elongata* П. довгастий, *E. intermedia* П. середній, *E. juncea* П. ситниковий, *E. mucronata* П. загострений, *E. nodosa* П. вузлуватий, *E. repens* П. повзучий, *E. tesquicola* П. степовий, *E. trichophora* П. волосистий, *E. stipifolia* П. ковилолистий

emarginātus, a, um виїмчастий

emberiza, ae f вівсянка

endemicus, a, um ендемічний

endobioticus, a, um ендобіотичний

endothia, ae f ендотія

ennea- (грецьк.) дев'ти

entoloma, ātis n ентолома *E. clypeatum* E. садова їстівна
ephedra, ae f ефедра, хвойник *E. distachya* E. двоколоса, *E. equisetina* E. хвощова
Epilachna vigintioctomaculata Сонечко двадцятивосемьмикрапкове
epilobium, i n зніт *E. angustifolium* З. вузьколистий, *E. hirsutum* З. шорсткий,
E. parviflorum З. дрібноквітковий
eripogium, i n надбородник *E. aphyllum* Н. безлистий
Equisetophyta, ōrum n відділ Хвощеподібні
Equisetopsida, ōrum n клас Хвощевидні
equisetum, i n хвощ *E. arvense* X. польовий, *E. fluviatile* X. річковий,
E. hiemale X. зимовий, *E. palustre* X. болотний, *E. ramossum*
X. галузистий, *E. silvaticum* X. лісовий, *E. telmateia* X. великий
eragrostis, īdis f гусятник *E. pilosa* Г. волосистий, *E. poaeoides*
Г. тонконоговидний, *E. suaveolens* Г. запашний
erectus, a, um прямостоячий
eremurus, i m еремур *E. robustus* E. могутній, *E. spectabilis* E. показний,
E. tauricus E. кримський
erīca, ae f еріка *E. arborea* E. дерев'яниста, *E. scoparia* E. лозова, *E. tetralix* E.
хрестолиста
Ericaceae, ārum f родина Вересові
Ericāles, ium f порядок Вересоцвіті
erinaceus, i m їжак
eriochloa, ae f шерстяк *E. villosa* Ш. волосистий
eriphōrum, i n пухівка *E. angustifolium* П. вузьколиста, *E. vaginatum*
П. піхвова
erodium, i n грабельки *E. cicutarium* Г. звичайні, або буськи
erūca, ae f ерука *E. sativa* E. посівна
ervilia, ae f (ervilla, ae f) горошок
eryngium, i n миколайчики *E. campestre* М. польові, *E. planum* М. плоскі
erysimum, i n жовтушник *E. aureum* Ж. золотистий, *E. canescens* Ж.
сіруватий, *E. cheiranthoides* Ж. левкойний, *E. cretaceum* Ж. крейдяний,
E. cuspidatum Ж. загострений, *E. diffusum* Ж. розлогий, *E. durum* Ж.
твердий, *E. repandum* Ж. розчерірений, *E. silvaticum* Ж. лісовий,
E. strictum Ж. прямий
erysiphe, es f еризифа
erythr(o)- (грецьк.) червоно-
erythrocarpus, a, um червоноплідний
erythrocephālus, a, um червоноголовий
erythrospermus, a, um червононасінний

esculentus, a, um їстівний

eschscholcia, ae f ешольція *E. californica* Е. каліфорнійська

eucalyptus, i f евкаліпт *Eu. cinerea* Е. сизий, *Eu. globulus* Е. кулястий, *Eu. viminalis* Е. Лозовий

Eumycōta, ōrum n Справжні гриби, відділ

eupatorium, i n сідач *Eu. cannabinum* С. коноплевий

euphorbia, ae f молочай *Eu. carpatica* М. карпатський, *Eu. cyparissias* М. кипарисовидний, *Eu. dulcis* М. солодкий, *Eu. esula* М. гострий, *Eu. falcata* М. серповидний, *Eu. lucida* М. блискучий, *Eu. replus* М. городній, *Eu. salicifolia* М. верболистий, *Eu. stepposa* М. степовий, *Eu. virgata* М. Лозовий

euphrasia, ae f очанка *Eu. brevipila* О. коротковолоса, *Eu. montana* О. гірська, *Eu. parviflora* О. дрібноквіткова, *Eu. tatarica* О. татарська, *Eu. taurica* О. кримська, *Eu. tenuis* О. тонка

europaeus, a, um європейський

evernia, ae f евернія *E. prunastri* Е. сливова

evonŷmus (euonŷmus), i f бруслина *E. europaea* Б. європейська, *E. nana* Б. карликова, *E. velutina* Б. бархатиста, *E. verrucosa* Б. бородавчаста

excellens, entis прекрасний, чудовий

excelsus, a, um високий

exobasidium, i n екзобазидій

F

faba, ae f біб *F. bona* Б. кормовий

Fabaceae, ārum f родина Бобові (парал. *Leguminosae*)

facultas, ātis f факультет

fagineus, a, um буковий

fagopyrum, i n гречка *F. esculentum* (*F. sagittatum*) Г. посівна, *F. tataricum* Г. татарська

fagus, i f бук *F. orientalis* Б. східний, *F. silvatica* Б. лісовий

falcātus, a, um серпоподібний

familia, ae f родина

farfāra, ae f підбіл

fasciātus, a, um смугастий

fecundus, a, um родючий

felis, is f кішка

ferrugineus, a, um іржавий

ferūla, ae f ферула *F. foetida* Ф. смердюча, *F. moschata* Ф. мускусна

festūca, ae f костриця *F. amethystina* К. аметистова, *F. arientina* К. бараняча, *F. arundinaceae* К. очеретяна, *F. carpatica* К. карпатська, *F. cretacea* К. крейдяна, *F. duriuscula* К. твердувата, *F. guestphalica* К. вестфальська, *F. gigantea* К. велетенська, *F. glauca* К. сиза, *F. orientalis* К. східна, *F. picta* К. мальована, *F. polessica* К. поліська, *F. pratensis* К. лучна, *F. rubra* К. червона, *F. sulcata* К. борозниста, *F. supina* К. лежача, *F. vaginata* К. піхвова, *F. valesiaca* К. валезійська, *F. varia* К. строката

fibrōsus, а, um волокнистий

ficaria, ae f пшінка *F. verna* П. весняна

filipendūla, ae f гадючник *F. purpurea* Г. пурпуровий, *F. ulmaria* Г. в'язолистий, *F. vulgaris* Г. Звичайний

filix, ĩcis f папороть

fimbriātus, а, um бахромчастий

ficus, i f фікус *F. carica* інжир, смоківниця, *F. elastica* Ф. кімнатний

fissus, а, um розщеплений

flammūlus, а, um вогнистий

flavescens, entis жовтіючий, жовтуватий

flavi- (лат.) жовто-

flaviflōrus, а, um жовтоквітковий f

lavus, а, um жовтий

flexīlis, e гнучкий

flexuōsus, а, um звивистий, хвилястий

floreo, ēre цвісти

flos, floris m квітка

-flōrus, а, um (лат.) -квітковий, -цвітий

fluviatīlis, e річковий

foenicūlum, i n фенхель *F. italicum* Ф. італійський, *F. vulgare* Ф. звичайний

foetidus, а, um смердючий

folium, i n листок

-folius, а, um (лат.) -листяний

forma, ae f форма

forma speciālis спеціальна форма

formo, āre утворювати

formōsus, а, um красивий, гарний

forsythia, ae f форзиція *F. suspensa* Ф. плачуча

fragaria, ae f суниця *F. ananassa* С. садові, *F. chiloensis* С. чилійські, *F. moschata* С. мускусні, *F. vesca* С. лісові, *F. virginiana* С. віргінські, *F. viridis* С. зелені, або полуниця

fragīlis, e ламкий

fragrans, *antis* запашний, пахучий

frangŭla, *ae f* крушина *F. alnus* К. ламка, або вільховидна, *F. rupestris*
К. скельна

fraxīnus, *i f* ясен *F. excelsior* Я. звичайний, *F. ornus* Я. білоцвітий, або
манновий, *F. oxycarpa* Я. гостроплідний

fritillaria, *ae f* рябчик *F. imperialis* Р. садовий, *F. meleagris* Р. великий,
F. meleagroides Р. малий, *F. ruthenica* Р. руський

frondōsus, *a, um* листяний

fructus, *us m* плід

frumentaceus, *a, um* хлібний

frutex, *īcis m* кущ

fruticans, *antis* кущовий

fruticetum, *i n* чагарник

fruticōsus, *a, um* кущовий

fulgineus, *a, um* чорний

fulvus, *a, um* червоно-жовтий

fumaria, *ae f* рутка *F. officinalis* Р. лікарська, *F. parviflora* Р. дрібноквіткова,
F. rostellata Р. загострена

fumōsus, *a, um* димчасто-сірий

fungus, *i m* гриб

furcātus, *a, um* вилчастий

fusarium, *i n* фузарій *F. avenaceum* Ф. вівсяний, *F. graminearum* Ф. злаковий,
F. oxysporum Ф. гостроспоровий, *F. solani* Ф. картоплі

G

gagea, *ae f* зірочки *G. lutea* З. жовті, *G. pusilla* З. низенькі

galbŭlus, *i m* шишкоягода

galanthus, *i m* підсніжник *G. nivalis* П. звичайний, *G. plicatus* П. складчастий

galega, *ae f* козлятник

galeobdōlon, *i n* зеленчук *G. luteum* З. жовтий

galinsōga, *ae f* галінсога *G. parviflora* Г. дрібноцвіта

galium, *i n* підмаренник *G. aparine* П. чіпкий, *G. boreale* П. північний,
G. mollugo П. м'який, *G. odoratum* П. запашний, *G. verum* П. весняний,
G. verum П. справжній

gallus, *i m* півень

gardenia, *ae f* гарденія *G. jasminoides* Г. жасминовидна

Gasteromycētes, *um m* клас Гастероміцети

gemma, *ae f* брунька

gemmifer, *fēra, fērum* бруньконосний

geniculātus, *a, um* колінчастий

genista, i f дрiк *G. sagittalis* Д. крилатий, *G. tetragona* Д. чотиригранний,
G. tinctoria Д. красильний
gentiana, ae f тирлич *G. lutea* Т. жовтий, *G. paradoxa* Т. незвичайний,
G. pneumonanthe Т. Звичайний
genus, ěris n рiд
geranium, i n герань *G. maculatum* Г. плямиста, *G. palustre* Г. болотна,
G. pratense Г. лучна, *G. pusilla* Г. маленька, *G. robertianum* Г. Роберта,
G. sanguineum Г. криваво-червона, *G. silvaticum* Г. лiсова
germanicus, a, um германський
germino, āre проростати
geum, i n гравiлат *G. coccineum* Г. яскраво-червоний, *G. rivale* Г. рiчковий,
G. urbanum Г. мiський
giganteus, a, um гiгантський, велетенський
glaber, bra, brum голий, шорсткий
glabri- (лат.) голо-
glabriflorus, a, um голоквiтковий
gladiolus, i m гладiолус, косарик *G. grandiflorus* Г. великоквiтковий,
G. imbricatus Г. черепитчастий, *G. primulinus* Г. примуловидний
glandulosus, a, um залозистий
glans, glandis f жолудь
glaucium, i n мачок *G. corniculatum* М. рогатий, *G. flavum* М. жовтий,
G. tricolor М. триколiрний
glaucus, a, um сизий
glechōma, ae f розхiдник *G. hederacea* Р. звичайний, *G. hirsuta* Р. шорсткий
globosus, a, um кулястий
glomerella, ae f гломерела *G. cingulata* Г. оповита
gleditschia, ae f гледичiя *G. triacanthos* Г. колюча
glutinōsus, a, um клейкий
glyceria, ae f лепешняк *G. arundinacea* Л. очеретяний, *G. fluitans*
Л. плаваючий, *G. maxima* Л. великий, *G. nemoralis* Л. дiбровний,
G. nervata Л. жилкуватий, *G. plicata* Л. складчастий
glycīne, es f соя *G. hispida* С. щетиниста, *G. max* С. звичайна, або культурна,
G. soja С. дика
glycy- (грецьк.) солодко-
glycycarpus, a, um солодкоплiдний
glycyphyllus, a, um солодколистий
glycyrrhīza, ae f солодка *G. ehinata* С. щетиниста, *G. glabra* С. гола,
G. uralensis С. уральська

gnaphalium, і п сухоцвіт *G. silvaticum* С. лісовий, *G. supinum*
 С. приземкуватий, *G. uliginosum* С. багновий
gossypium, і п бавовник *G. arboreum* Б. дерев'янистий, *G. herbaceum*
 Б. трав'янистий, *G. hirsutum* Б. звичайний, або шорсткий
graecus, а, ум грецький
gracilis, е стрункий
gramen, ĩnis п злак
Gramineae, ārum f родина Злакові
gramineus, а, ум (graminis, е) злаковий
grandi- (лат.) велико-
grandiflorus, а, ум великоквітковий
grandifolius, а, ум великолистий
grandis, е великий
granum, і п зерно
graphium, і п графій
gratiola, ae f авран *G. officinalis* А. лікарський
gratus, а, ум приємний
graveolens, entis пахучий
griseus, а, ум сірий
grossularia, ae f агрус *G. reclinata* А. відхилений, або культурний
Grossulariaceae, ārum f родина Смородинові
gymnadenia, ae f билинець *G. conopsea* Б. довгорогий
gymno- (грецьк.) голо-
gymnocladus, і f бундук
gymnorhizus, а, ум голокореневий
gymnospermium, і п гімносперміум *G. odessanum* Г. одеський
Gymnospermae, ārum f відділ Голонасінні (парал. *Pinophyta*)
gymnospermus, а, ум голонасінний

Н

habeo, ēre мати
habito, āre жити, мешкати
Hamamelididae, ārum f підклас Гамамеліди
hamamelis, ĩdis f гамамеліс *H. virginiana* Г. віргінський, або чарівний горіх
hedera, ae f плющ *H. colchica* П. колхідський, *H. helix* П. звичайний
hedysarum, і п солодушка, копійник *H. coronarium* С. вінцева, *H. cretaceum*
 С. крейдяна, *H. gmelinii* С. Гмеліна, *H. grandiflorum* С. великоквіткова,
H. hedysaroides С. гірська, *H. tauricum* С. кримська, *H. ucrainicum* С. українська

helianthēnum, і п сонцещвіт

helianthus, і т соняшник *H. annuus* С. однорічний, *H. lenticularis* С. бур'янистий, *H. tuberosus* С. бульбистий, або топінамбур

helichrysum, і п цмин

helictotrichon, і п вівсюнець *H. alpinum* В. альпійський, *H. planiculme* В. плоскостебловий, *H. pratense* В. лучний, *H. pubescens* В. пухнастий, *H. schellianum* В. Шелла, *H. tauricum* В. кримський, *H. versicolor* В. різнобарвний

heliophilus, а, ум світлолюбний

heliotropium, і п геліотроп *H. peruvianum* Г. перувіанський

helix, їсїс f плющ

hellebōrus, і т чемерник *H. dumetorum* Ч. чагарниковидний, *H. niger* Ч. чорний, *H. viridis* Ч. зелений

helveticus, а, ум гельветський, швейцарський

hemerocallis, їдїс f лілейник *H. fulva* Л. рудий, *H. lilioasphodelphus* Л. жовтий, *H. minor* Л. малий

hepatīca, ае f печіночниця *H. nobilis* П. звичайна

hepta- (грецьк.) семи-

heptapetalus, а, ум семипелюстковий

heptaphyllus, а, ум семилистий

heracleum, і п борщівник

herba, ае f трава

herbaceus, а, ум трав'янистий

herniaria, ае f остудник *H. glabra* О. гладкий, *H. polygama* О. багатошлюбний

hesperis, їдїс f вечорниці *H. ruscotricha* В. густоволохаті, *H. sibirica* В. сибірські, *H. suaveolens* В. запашні, *H. tristis* В. плакучі

heter(o)- (грецьк.) різно-

heteranthus, а, ум різноквітковий

heterophyllus, а, ум різнолистий

hex(a)- (грецьк.) шести-

hexapetalus, а, ум шестипелюстковий

hexaphyllus, а, ум шестилистий

hiemālis, е зимовий

hieracium, і п нечуйвітер *H. pilosella* Н. волохатенький, *H. umbellatum* Н. зонтичний

hierochloë, ес f чаполоч *H. australis* Ч. південна, *H. odorata* Ч. пахуча, *H. stepposa* Ч. степова

hirundo, ініс f ластівка

hygrophilus, а, ум вологолюбний

Hippocastanaceae, ārum f родина Гіркокаштанові

hippophæ, es f обліпіха *H. rhamnoides* О. крушиновидна, *H. salicifolia*
О. верболиста

hirsūtus, a, um шорсткий

hirtus, a, um шорсткий

hispanīcus, a, um іспанський

holcus, i m медова трава *H. lanatus* М. Т. шерстиста, *H. mollis* М. Т. м'яка

holo- (грецьк.) ціло-

holophyllus, a, um цілолистяний

hordeum, i n ячмінь *H. distichum* Я. дворядний, *H. intermedium* Я. проміжний,
H. jubatum Я. гривастий, *H. murinum* Я. мишачий, *H. sativum* Я. посівний,
H. vulgare Я. звичайний

hortensis, e садовий

horticultūra, ae f садівництво

hortus, i m сад

hottonia, ae f турча *H. inflata* Т. здута, *H. palustris* Т. болотна

humīlis, e низький

humūlus, i m хміль *H. lupulus* Х. звичайний

huperzia, ae f баранець

hyacinthus, i m гіацинт

hibiscus, i m гібіскус *H. cannabinus* Г. коноплевий, або кенаф, *H. hybridus*
Г. гібридний, *H. rosa-sinensis* китайська троянда, *H. syriacus*
Г. сирійський, *H. trionum* Г. трійчастий

hybrīda, ae f гібрид

hybrīdus, a, um гібридний

hydrangea, ae f гідрангія, гортензія *H. macrophylla* Г. великолиста, *H. panicula*
Г. мітласта

hydro- (грецьк.) водо-

hydrochāris, ītis f жабурник *H. morsus-ranae* Ж. звичайний

hydrophīlus, a, um водолюбний

hydropiper, ētis n водяний перець

hygro- (грецьк.) волого-

hygrophŷton, i n гігрофіт (рослина, пристосована до надмірних умов
зволоження)

hyoscyāmus, i m блекота *H. niger* Л. чорна, *H. pallidus* Л. бліда

hyperīcum, i n звіробій *H. elegans* З. стрункий, *H. hirsutum* З. шорсткий,
H. montanum З. гірський, *H. perforatum* З. звичайний, *H. quadrangulum*
З. чотиригранний

Hypholoma fasciculare Опеньок сірчано-жовтий несправжній
hypogaeus, a, um підземний
hispanicus, a, um іспанський
hyssopus, i m іссоп *H. cretaceus* I. крейдяний, *H. officinalis* I. лікарський

I

idaeus, a, um ідейський
ilex, icis f падуб *I. acutifolium* П. гостролистий, *I. colchica* П. колхідський,
I. crenata П. зарубчастий
imbricatus, a, um черепитчастий
impatiens, entis f розрив-трава *I. balsamina* Р. бальзамінова, *I. noli-tangere*
Р. звичайна, *I. parviflora* Р. дрібноквіткова
in (з Acc., Abl.) в, на
incanus, a, um сірий
incisus, a, um надрізаний
indentatus, a, um зубоподібний
indicus, a, um індійський
inebrians, antis п'янкий
inermis, e безостий
infestans, antis шкідливий, небезпечний
infestum, i n шкідник
inflorescentia, ae f суцвіття
inocybe, es f іноцибе *I. fastigiata* I. конусовидний, *I. patouillardii* I. Патуйляра
inonotus, i m інонот, трутовик *I. obliquus* I. косий, *I. obliquus f. sterilis* чага
insectum, i n комаха
integer, gra, grum цільний
integri- (лат.) ціло-
integrifolius, a, um цілолистий
integripetalus, a, um цілопелюстковий
intermedius, a, um проміжний, середній
inula, ae f оман *I. auserana* О. Оше, *I. britannica* О. британський, *I. germanica*
О. німецький, *I. helenium* О. високий, *I. italica* О. італійський, *I. oculuschristi* О. очний, *I. salicina* О. верболистий
involutus, a, um загорнутий
ipomaea, ae f іпомея *I. batatas* Батат, або солодка картопля, *I. purpurea*
I. пурпурова, або кручені паничі пурпурові
iris, iŕidis f півники *I. aphylla* П. безлисті, *I. florentina* П. флорентійські,
I. germanica П. німецькі, *I. hungarica* П. угорські, *I. hybrida* П. гібридні,
I. pseudacorus П. болотні, *I. pumila* П. низькі, *I. sibirica* П. сибірські,
I. tenuifolia П. тонколисті

irrigo, āre поливати

isātis, īdis f вайда *I. campestris* В. польова, *I. costata* В. ребриста, *I. emarginata* В. виїмчаста, *I. praecox* В. рання, *I. tinctoria* В. красильна

islandicus, a, um ісландський

iso- (грецьк.) рівно-

isoëtes, is f молодильник, полушник *I. lacustris* М. озерний, *I. setacea* М. щетинистий

Isoëtopsida, ōgum n клас Ізоетопсиди, або Молодильниковидні

isophyllus, a, um рівнолистий

italicus, a, um італійський

Ј

japonicus, a, um японський

jasione, es f агалик-трава *Ja. montana* А.-т. гірська

jasmīnum, i n жасмин *Ja. fruticans* Ж. кущовий, *Ja. nudiflorum* Ж. голоцвітий, *Ja. officinale* Ж. лікарський

juglans, glandis f горіх *Ju. cinerea* Г. сірий, *Ju. mandshurica* Г. маньчжурський, *Ju nigra* Г. чорний, *Ju. regia* Горіх грецький, або волоський

juncus, i m ситник *Ju. articulatus* С. членистий, *Ju. atratus* С. чорний, *Ju. bufonius* С. жаб'ячий, *Ju. compressus* С. сплюснутий, *Ju. subnodulosus* С. вузлуватий *jūniperŭsus*, i f ялівець *Ju. communis* Я. звичайний, *Ju. excelsa* Я. високий, *Ju. foetidissima* Я. смердючий, *Ju. sabina* Я. козацький, *Ju. sibirica* Я. сибірський, *Ju. virginata* Я. віргінський

К

kalanchoë, es f каланхое *K. blossfeldiana* К. Блоссфельда, *K. longiflora* К. довгоквіткове, *K. pinnata* К. пірчасте, *K. tomentosa* К. Повстисте

knautia, ae f свербіжниця *K. arvensis* С. польова, *K. dipsacifolia* С. черсаколиста, *K. longifolia* С. довголиста

koeleria, ae f келерія, кипець, тонконіг *K. cristata* К. гребінчаста, *K. glauca* К. сиза, *K. gracilis* К. струнка, *K. lobata* К. лопатева, *K. moldavica* К. молдавська, *K. polonica* К. польська, *K. sabuletorum* К. піскова, *K. splendens* К. Блискуча

L

Labiatae, āgum f родина Губоцвіті

laboro, āre працювати

laburnum, i n золотий дощ *L. anagyroides* З. Д. звичайний

lactarius, i m хрящ-молочник *L. controversus* Х. осиковий, або тополевий, *L. deliciosus* Рижик смачний, *L. helvus* Х. неїстівний, або болотний, *L. necator* Х. оливково-чорний, *L. piperitus* Х. перцевий, *L. rufus* Х. гірчак, *L. torminosus* вовнянка

lactūca, ae f латук *L. sativa* Л. посівний, *L. serriola* Л. дикий, *L. tatarica* Л. татарський

Lactucoideae, ārum f підродина Латукові (парал. Liguliflorae Язичкові)

lacuster, stris, stre озерний

laetifico, āre удобрювати

laevis, e гладкий

lagenaria, ae f лагенарія, або горлянка *L. siceraria* Л. звичайна

lagochilus, i m зайцегуб *L. inebrians* З. п'янкий

laminātus, a, um пластинчастий

Lamiaceae, ārum f (*Labiatae*, ārum f) родина Губоцвіті

Lamiāles, ium f порядок Губоцвіті

Lamiidae, ārum f підклас Ламіїди, або Губоцвітовидні

Lamioideae, ārum f підродина Губоцвіті

lamium, i n глуха кропива *L. album* Г. К. біла, *L. amplexicaule* Г. К. стеблообгортна, *L. maculatum* Г. К. плямиста

lanātus, a, um шерстистий

lanceolātus, a, um ланцетовидний

lappa, ae f лопух

larix, ĩcis f модрина *L. decidua* М. європейська, *L. polonica* М. польська, *L. sibirica* М. Сибірська

laspeyresia, ae f плодожерка

lathraea, ae f петрів хрест *L. squamaria* П. Х. лускатий

lathyrus, i m чина *L. hirsutus* Ч. шорстка, *L. odoratus* Ч. запашна, *L. pratensis* Ч. лучна, *L. rotundifolius* Ч. круглолиста, *L. sativus* Ч. посівна, *L. tuberosus* Ч. бульбиста, *L. vernus* Ч. весняна

lati- (лат.) широко-

latifolius, a, um широколистий

latus, a, um широкий

laurocerāsus, i f лавровишня *L. officinalis* Л. лікарська

laurus, i f лавр *L. nobilis* Л. Благородний

lavandūla, ae f лаванда *L. angustifolia* Л. вузьколиста

lavatēra, ae f лаватера *L. thuringiaca* Л. Тюрінгська

laxifolius, a, um рідколистий

leccīnum, i n підосиковик, підберезник *L. aurantiacum* підосиковик, *L. scabrum* підберезник

ledum, i n багно *L. palustre* Б. звичайне

leersia, ae f леєрзія *L. oryzoides* Л. рисовидна, або дикий рис
lego, ěre 1) збирати; 2) читати
legūmen, ĩnis n бїб (тип плода)
Leguminosae, āgum f родина Бобовї (парал. *Fabaceae*)
leguminōsus, a, um бобовий
lemna, ae f ряска *L. gibba* Р. горбаста, *L. minor* Р. мала, *L. trisulca*
 Р. триборозенчаста
lens, lentis f сочевиця *L. culinaria (culinaria)* С. їстівна, або звичайна,
L. nigricans С. чорнувата, *L. orientalis* С. східна
leontice, es f леонтиця *L. odessana* Л. одеська
lenticella, ae f сочевичка
leontopodium, i n едельвейс *L. alpinum* Е. альпійський
leonūrus, i m собача кропива *L. cardiaca* С. К. звичайна, *L. quinquelobatus*
 С. К. п'ятилопатева
leopoldia, ae f леопольдія *L. comosa* Л. чубкувата, *L. tenuifolia* Л. тонколиста
lepidium, i n хрінниця *L. campestre* Х. польова, *L. draba* Х. крупковидна,
L. densiflorum Х. рясноцвіта, *L. latifolium* Х. широколиста, *L. perfoliatum*
 Х. пронизанолиста, *L. ruderale* Х. смердюча, *L. sativum* Х. посівна, або
 крес-салат
lepido-(грецьк.) луско-
lepidocarpus, a, um лускоплідний
lepiōta, ae f гриб-зонтик *L. brunneoincarnata* Г. вишнево-коричневий,
L. helveola Г. сірочервоний отруйний, *L. procera* Г. великий
leptinotarsa, ae f колорадський жук
lepto- (грецьк.) тонко-
leptocarpus, a, um тонкоплідний
leptocaulis, e тонкостебловий
lepus, oris m заєць
leuc(o)- (грецьк.) біло-
leucanthēmum, i n королиця *L. maximum* К. велика, *L. vulgare* К. звичайна
leucanthus, a, um білоквітковий
leucocarpus, a, um білоплідний
leucojum, i n білоцвіт *L. aestivum* Б. літній, *L. vernum* Б. весняний
leucospermus, a, um білонасінний
levistīcum, i n любисток *L. officinale* Л. лікарський
leymus, i m колосняк *L. arenarius* К. пісковий, *L. chinensis* К. китайський,
L. racemosus К. китицевий, *L. ramosus* К. гіллястий 1
ichen, ĩnis n лишайник

lignifer, fera, ferum деревинний

Liguliflorae, ārum f підродина Язичкові (парал. *Lactucoideae* Латукові)

ligustrum, i n бирючина *L. japonicum* Б. японська, *L. vulgare* Б. звичайна

Liliidae, ārum f підклас Ліліїди

Liliopsida, ōrum n клас Однодольні (парал. *Monocotyledones*)

lilium, i n лілія *L. aureum* Л. золотиста, *L. candidum* Л. біла, *L. caucasica* Л. кавказька, *L. ledebourii* Л. Ледебура, *L. martagon* Л. лісова, або саранка, *L. regale* Л. королівська, *L. speciosum* Л. гарна, *L. tigrinum* Л. тигрова, *L. tenuifolium* Л. тонколиста

limneticus, a, um озерний

linaria, ae f льнонок *L. bipartita* Л. двороздільний, *L. dulcis* Л. солодкий, *L. euxina* Л. чорноморський, *L. genistifolia* Л. дроколистий, *L. sabulosa* Л. пісковий, *L. simplex* Л. простий, *L. ruthenica* Л. руський, *L. vulgaris* Л. звичайний

lingua, ae f мова

linnea, ae f ліннея *L. borealis* Л. північна

linum, i n льон *L. flavum* Л. жовтий, *L. perenne* Л. багаторічний, *L. tenuifolium* Л. тонколистий, *L. usitatissimum* Л. звичайний, або довгунець

listera, ae f зозулині сльози *L. cordata* З. С. серцелисті, *L. ovata* З. С. яйцелисті

lobatus, a, um лопатевий

locusta, ae f сарана

lolium, i n пажитниця *L. arvense* П. польова, *L. loliaceum* П. південна, *L. multiflorum* П. багатоквіткова, або італійський райграс, *L. perenne* П. багаторічна, або англійський райграс, *L. persicum* П. перська, *L. remotum* П. розсунута, *L. rigidum* П. жорстка, *L. temulentum* П. п'янка

longi- (лат.) довго-

longifolius, a, um довголистий

longiramōsus, a, um довгогіллястий

longus, a, um довгий

lonicēra, ae f жимолость *L. caerulea* Ж. голуба, *L. caprifolia* Ж. козолиста, *L. edulis* Ж. їстівна, *L. nigra* Ж. чорна, *L. tatarica* Ж. татарська, *L. xylosteum* Ж. пухнаста

lotus, i m лядвенець *L. angustissimus* Л. вузьколистий, *L. corniculatus* Л. рогатий, *L. tenuis* Л. тонкий, *L. ucraïnicus* Л. український

lucidus, a, um блискучий

lupīnus, i m люпин *L. albus* Л. білий, *L. angustifolius* Л. вузьколистий, *L. luteus* Л. жовтий, *L. polyphyllus* Л. багатолистий

lute(i)-, (лат.) жовто-

luteolus, a, um жовтуватий

luteus, a, um жовтий

luzŭla, ae f ожика *L. multiflora* O. багатоквіткова, *L. pallescens* O. бліда, *L. pilosa* O. волосиста, *L. spicata* O. колосиста
lunaria, ae f лунарія, місячник *L. annua* Л. однорічна, *L. rediviva* М. оживаюча
lupus, i m вовк
lycium, i n повій *L. barbatum* П. звичайний
lycoperdon, i n дощовик *L. perlatum* Д. їстівний
lycopersicum (lycopersicon), i n помідор *L. esculentum* П. їстівний
Lycopodiophyta, ōgum n відділ Плауновидні
Lycopodiopsida, ōgum n клас Плауноподібні
lycopodium, i n плаун *L. alpinum* П. альпійський, *L. anceps* П. двогострий, *L. annotinum* П. колючий, *L. clavatum* П. булавовидний, *L. selago* П. баранець
lyratus, a, um ліроподібний
lysimachia, ae f вербозілля *L. nummularia* В. лучне, *L. vulgaris* В. Звичайне
lythrum, i n плакун *L. salicaria* П. верболистий, *L. virgatum* П. прутovidний

М

macr(o)- (грецьк.) велико-
macrocarpus, a, um великоплідний
macrophyllus, a, um великолистий
macrosporium, i n макроспорій
maculatus, a, um плямистий
magni- (лат.) велико-
magnolia, ae f магнолія *M. acuminata* М. загострена, *M. cobus* М. кобус, *M. fuscata* М. бурувата, *M. grandiflora* М. великоквіткова, *M. macrophylla* М. великолиста, *M. obovata* М. японська
Magnoliidae, āgum f підклас Магноліїди
Magnoliophyta, ōgum n відділ Покритонасінні (парал. *Angiospermae*)
Magnoliopsida, ōgum n клас Дводольні (парал. *Dicotyledones*)
magnus, a, um великий
magonia, ae f магонія *M. aquifolium* М. падуболиста
maiālis, e травневий
majanthemum, i n веснівка *M. bifolium* В. дволиста
major, jus (сoppar. до *magnus*) більший, великий (може вживатися в значенні звичайного ступеня)
majorāna, ae f майоран *M. hortensis* М. садовий
malus, i f яблуня *M. baccata* Я. ягідна, *M. domestica* Я. домашня, або культурна, *M. praecox* Я. рання, *M. prunifolia* Я. сливолиста, або китайська, *M. pumila* Я. карликова, *M. silvestris* Я. лісова

malva, ae f калачики *M. neglecta* К. занедбані, *M. pusilla* К. маленькі
marasmius, i m часничник *M. prasiostmus* Ч. гострозапашний, *M. scorodoni*
 Ч. дрібний
marchantia, ae f маршанція *M. polymorpha* М. поліморфна, або різноманітна
Marchantiopsisida, o gum n клас Печіночники
marginatus, a, um облямований, окантований
maritimus, a, um приморський, морський
marubium, i n шандра mas,
maris m чоловік
matricaria, ae f ромашка *M. perforata* Р. продірявлена, або непахуча
matthiöla, ae f левкой, матіола *M. annua* Л. літній, або однорічний, *M. bicornis*
 Л. дворогий, або матіола, *M. incana* Л. зимовий, або білоповстистий
maximus, a, um (superl. до magnus) найбільший, великий (може вживатися в
 значенні звичайного ступеня)
mays, **maÿdis** f кукурудза, маїс
mega-, **megal(o)-** (грецьк.) велико-
medicāgo, īnis f люцерна *M. falcata* Л. серповидна, *M. lupulina* Л. хмелевидна,
M. minima Л. маленька, *M. romanica* Л. румунська, *M. sativa* Л. посівна,
M. scutellata Л. щитовидна, *M. varia* Л. мінлива, або середня
medius, a, um середній
melampyrum, i n перестріч *M. argyrocotum* П. сріблястий, *M. arvensis*
 П. польовий, *M. cristatum* П. гребінчастий, *M. pratense* П. лучний
melano- (грецьк.) чорно-
melanocarpus, a, um чорноплідний
melanolasius, a, um чорноволосистий
melanospermus, a, um чорнонасінний
melīca, ae f перлівка *M. altissima* П. висока, *M. chrysolepis* П. золотолускова,
M. monticola П. гірська, *M. nutans* П. поникла, *M. picta* П. ряба, *M.*
simulans П. поплутана, *M. taurica* П. кримська, *M. uniflora* П. одноквіткова
melilötus, i m буркун *M. albus* Б. білий, *M. altissimus* Б. високий, *M. officinalis*
 Б. лікарський
melior, ius (compar. до bonus) кращий
melissa, ae f меліса *M. officinalis* М. лікарська
melleus, a, um медовий
mellifer, fēra, fērum медоносний
melo, ōnis m диня *M. sativus* (*Cucumis melo*) Д. посівна
melolontha, ae f травневий хрущ *M. melolontha* Західний Т. х.
mentha, ae f м'ята *M. arvensis* М. польова, *M. aquatica* М. водяна, *M. crispa*
 М. кучерява, *M. piperita* М. перцева, *M. spicata* М. колосиста
menyanthes, is f бобівник *M. trifoliata* Б. трилистий

mercuriālis, īdis f переліска *M. annua* П. однорічна, *M. perennis* П. багаторічна
mesohygrophyton, ī n мезогігрофіт (рослина, пристосована до життя в місцезростаннях із значним зволоженням)
mesophyton, ī n мезофіт (рослина, пристосована до життя в місцезростаннях з достатнім зволоженням)
mespilus, ī f мушмула *M. germanica* М. германська, або звичайна
metasequoia, ae f метасеквойя *M. glyptostoboides* М. китайська
micr(o)- (грецьк.) дрібно-
micranthus, a, um дрібноквітковий
microcarpus, a, um дрібноплідний
microphyllus, a, um дрібнолистий
microtus, ī m полівка
migratorius, a, um мандрівний
miliaceus, a, um просяний
milium, ī n просянка *M. effusum* П. розлога, *M. vernalis* П. весняна
millefolium, ī n деревій
mimōsa, ae f мімоза *M. pudica* М. соромлива
minimus, a, um (superl. до parvus) найменший, малий (може вживатися в значенні звичайного ступеня)
minor, us (compar. до parvus) менший, малий (може вживатися в значенні звичайного ступеня)
mirabilis, e дивний
mnium, ī n мній *M. punctatum* М. крапчастий, *M. undulatum* М. хвилястий
moldavicus, a, um молдавський
molinia, ae f молінія *M. coerulea* М. голуба, *M. euxina* М. чорноморська, *M. litoralis* М. прибережна
mollis, e м'який
mon(o)- (грецьк.) одно-
monanthus, a, um одноквітковий
monococcus, a, um однозерновий
Monocotyledones, um f клас Однодольні (парал. *Liliopsida*)
monocotyledoneus, a, um однодольний
monogynus, a, um одностовпцевий; одноматочковий
monoicus, a, um однодомний
mons, montis m гора
montānus, a, um гірський
morchella, ae f зморшок *M. conica* З. конічний, *M. esculenta* З. їстівний
morus, ī f шовковиця *M. alba* Ш. біла, *M. bombycis* Ш. атласна, *M. nigra* Ш. чорна
moschatus, a, um мускусний, мускатний

mucronātus, а, um гострий, загострений
mulgedium, і n молокан *M. tataricum* М. татарський
multi- (лат.) багато-
multiflōrus, а, um багатоквітковий
multus, а, um численний
murālis, е настінний
murīnus, а, um мишачий
mus, muris m миша
muscāri, n (невідм.) гадюча цибулька *M. botryoides* Г. ц. гроновидна, *M. neglectum* Г. ц. занедбана, або непомітна, *M. rocutica* Г. ц. покутська
muscus, і m мох
mycosphaerella, ae f мікосферела
myosōtis, īdis f незабудка *M. alpestris* Н. альпійська, *M. silvatica* Н. лісова, *M. palustris* Н. болотна
myrica, ae f восківниця *M. cerifera* В. воскова, *M. gale* В. звичайна, або болотна, *M. tomentosa* В. повстиста
myrtillus, і m чорниці
myrtus, і f мирт *M. communis* М. звичайний

N

nanus, а, um карликовий
napus, і m бруква, рапс
narcissus, і m нарцис *N. angustifolius* Н. вузьколистий, *N. jonquilla* Н. жонкіль, *N. odoratus* Н. запашний, *N. poëticus* Н. білий, *N. pseudonarcissus* Н. неспражній, або жовтий, *N. tazetta* Н. тацет
nardus, і f біловус *N. stricta* Б. стиснутий
natans, antis плаваючий
necessarius, а, um необхідний
nectarifer, fēra, fērum нектароносний
neglectus, а, um непомітний
nemorālis, е (nemorōsus, а, um) дібровний
nemus, ōris n діброва
neottia, ae f гніздівка *N. nidus-avis* Г. звичайна
nepēta, ae f котяча м'ята *N. cataria* К. М. справжня
nervōsus, а, um жилкуватий
nicotiāna, ae f тютюн *N. alata* Т. крилатий, *N. rustica* махорка, *N. tabacum* Т. справжній
nidus, і m гніздо
nigella, ae f чорнушка *N. arvensis* Ч. польова, *N. damascena* Ч. дамаська, *N. garidella* Ч. дрібноцвіта, *N. sativa* Ч. посівна, *N. segetalis* Ч. нив'яна

nigellus, a, um чорнуватий
niger, gra, grum чорний nigri-,
nigro- (лат.) чорно-
nigrīcans, antis чорніючий
nitīdus, a, um блискучий
nivālis, e сніговий, білосніжний
nobīlis, e благородний
nocens, entis шкідливий
nodōsus, a, um вузлуватий
nomino, āre називати
nonnūla, ae f куряча сліпота *N. pulla* К. С. Звичайна
novem- (лат.) дев'яти-
novus, a, um новий
nudi- (лат.) голо-
nudicaulis, e голостебловий
nudigranulōsus, a, um голозерновий
nudus, a, um голий
nuphar, aris n глечики *N. luteum* Г. жовті
nutans, antis пониклий
nux, nucis f горіх (тип плода)
nymphaea, ae f латаття *N. alba* Л. біле, *N. candida* Л. білосніжне, *N. coerulea*
 Л. блакитне, *N. gigantea* Л. велетенське, *N. lotus* Л. єгипетське
nymphoides, is f плавун *N. peltata* П. щитолистий

O

obliquus, a, um косий, нерівнобокий
oblongus, a, um довгастиий
obovātus, a, um овальний
obscūrus, a, um темний
obtusi- (лат.) тупо-
obtusifolius, a, um туполистий
obtusilobātus, a, um туполопатевиий
obtūsus, a, um тупий
occidentālis, e західний
occuro, ěre зустрічатися
ochr(o)- (грецьк.) жовто-
ochranthus, a, um жовтоквітковий
ochroleucus, a, um жовто-білий

ocimum, i n базилик *O. basilicum* Б. звичайний, або городній, *O. gratissimum*
 Б. приємний
oct(o)- (лат., грецьк.) восьми-
octandrus, a, um восьмиличинковий
octopetalus, a, um восьмипелюстковий
octophyllus, a, um восьмилистяний
odessanus, a, um одеський
odoratus, a, um запашний
oenanthe, es f омега *Oe. aquatica* О. водяний
oenothera, ae f енотера *Oe. biennis* Е. дворічна, *Oe. lamarckiana* Е. Ламарка
 officinalis, e лікарський
olea, ae f маслина *O. europaea* М. європейська
oleifer, fera, ferum олійний
oleraceus, a, um городній
olericultura, ae f овочівництво
oleo, ere пахнути
oligo- (грецьк.) мало-
oliganthus, a, um малоквітковий
olpidium, i n ольпідій
olus, eris n овоч
onagra, ae f онагра
onobrychis, idis f еспарцет *O. arenaria* Е. піщаний, *O. gracilis* Е. стрункий,
O. petraea Е. скельний, *O. sativa* Е. посівний, *O. transcaucasica*
 Е. закавказький, *O. vicifolia* Е. виколистий
Oomycetidae, agum f підклас Ооміцети
opacus, a, um матовий
ophioglossum, i n вужачка *O. vulgatum* В. звичайна
opomyza, ae f опоміза
optimus, a, um (superl. до bonus) найкращий
opulus, i f клен
orchis, idis f зозулинець *O. fuchsii* З. Фукса, *O. maculata* З. плямистий, *O.*
mascula З. чоловічий, *O. militaris* З. шоломоносний, *O. morio* З. салеповий
orientalis, e східний
origanum, i n материнка *O. majorana* майоран, *O. vulgare* М. звичайна
ornatus, a, um прикрашений
ornithogalum, i n рястка *O. gussonei* Р. Гуссона, *O. umbellatum* Р. зонтична,
O. woronovii Р. Воронова
ornus, i f ясен ojobanche, es f вовчок, заразиha *O. cumanica* В. соняшниковий,
O. lutea В. жовтий, *O. ramosa* В. гіллястий

ortho- (грецьк.) прямо-
orthoramōsus, а, um прямогіллястий
oryza, ае f рис *O. glaberrima* Р. голий, *O. sativa* Р. посівний, *O. sativa ssp. communis* Р. звичайний, *O. sativa ssp. brevis* Р. короткозерновий
oscinella, ае f шведська муха *O. frit* Вівсяна ш. м., *O. pusilla* Ячмінна ш. м.
osmanthus, і m османт *O. decorus* О. привабливий, *O. fragrans* О. запашний
osmunda, ае f чистоус *O. cinnamomea* Ч. коричний, *O. regalis* Ч. королівський
ostrea, ае f хмелеграб *O. carpinifolia* Х. звичайний
ovarium, і n зав'язь
ovātus, а, um овальний
oxālis, īdis f квасениця *O. acetosella* К. звичайна, *O. stricta* К. прямостояча
oxycarpus, а, um гостроплідний
oxycoccus, і m журавлина *O. microcarpus* Ж. дрібноплідна, *O. palustris* Ж. болотна, *O. quadripetalus* Ж. чотирипелюсткова

Р

pabulāris, е кормовий
pachy- (грецьк.) товсто-
pachycarpus, а, um товстоплідний
pachycaulis, е товстостебловий
radus, і f черемха *P. racemosa* (*P. avium*) Ч. звичайна
raeonia, ае f півонія *P. albiflora* П. білоквіткова, *P. daurica* П. даурська, *P. officinalis* П. лікарська, *P. tenuifolia* П. Тонколиста
paliūrus, і f держидерево *P. spina-christi* Д. звичайне
Palmidae, ārum f підклас Пальміди (парал. *Arecidae* Арециди)
pallidus, а, um блідий
palmātus, а, um пальчастий, долоневидний
paluster, stris, stre болотний
panicūla, ае f волоть
paniculātus, а, um волотистий
panicum, і n просо *P. miliaceum* П. звичайне, *P. miliaceum ssp. contractum* П. стиснуте, *P. miliaceum ssp. effusum* П. розлоге, *P. miliaceum ssp. ovatum* П. овальне, *P. miliaceum ssp. patentissimum* П. рідкорозлоге, *P. spontaneum* П. дике
parāver, ēris n мак *P. alpinum* М. альпійський, *P. agremone* М. польовий, *P. dubium* М. сумнівний, *P. bracteatum* М. приквітниковий, *P. orientale* М. східний, *P. rhoeas* М. дикий, або самосійка, *P. somniferum* М. снотворний, *P. walpolei* М. Вальполя

parasiticus, a, um паразитичний
parietinus, a, um настінний
paris, idis f вороняче око *P. quadrifolia* В. О. звичайне
parmelia, ae f пармелія
parnassia, ae f білозір *P. palustris* Б. Болотний
partenocissus, i f дикий виноград *P. quinquefolia* Д. В. п'ятилисточковий,
P. tricuspidata Д. В. тригострий
parus, i m синиця
parvi- (лат.) дрібно-
parvifolius, a, um дрібнолистий
parviflorus, a, um дрібноквітковий
parvus, a, um малий, дрібний
pasuus, a, um пасовищний
passer, is m горобець
passiflora, ae f страстоцвіт *P. caerulea* С. голубий, *P. incarnata* С. біло-
червоний
pastinaca, ae f пастернак *P. sativa* П. посівний, *P. silvestris* П. дикий
patiens, entis стійкий, витривалий frigoris p-ns морозостійкий siccicatis p-ns
посуhostійкий umbrae p-ns тіньовитривалий
patulus, a, um розлогий
pauci- (лат.) мало-
pauciflorus, a, um малоквітковий
paucifolius, a, um малолистий
paulownia, ae f павловнія *P. tomentosa* П. повстиста
paxillus, i m свинуха *P. atromentosus* С. товста, *P. involutus* С. тонка
pectinatus, a, um гребінчастий
pedatus, a, um стоповидний
pedatifidus, a, um стоповидно-надрізаний
pedatilobatus, a, um стоповидно-лопатевий
pedatipartitus, a, um стоповидно-роздільний
pedicellus, i m квітконіжка
pedicularis, is f шолудивник
pedunculus, i m квітконос
pelargonium, i n пеларгонія *P. roseum* П. рожева
pellia, ae f пелія *P. epiphylla* П. надлиста, *P. nessiana* П. Нессе
pellucidus, a, um прозорий, просвітчастий
peltigera, ae f пельтигера *P. aphthosa* П. пупирчаста
pendulus, a, um повислий
pennatus, a, um пірчастий
pennisetum, i n просо *P. glaucum* П. африканське

pent(a)- (грецьк.) п'яти-
pentandrus, а, ум п'ятитичинковий
pentaphyllus, а, ум п'ятилистий
pentagynus, а, ум п'ятиматочковий
pepo, ὄνις m гарбуз
perennis, е багаторічний
perfoliatus, а, ум пронизанолистий
perforatus, а, ум пробитий, продірявлений, пронизаний
perianthum, і n оцвітина
perigonium, і n оцвітина
perilla, ае f перила *P. frutescens* П. кущова, *P. frutescens* var. *nankinensis*
 П. нанкійська
periplōca, ае f обвійник *P. graeca* О. грецький
peronospora, ае f пероноспора
persica, ае f персик *P. davidiana* П. Давида, *P. vulgaris* П. звичайний
persicus, а, ум перський
petalum, і n пелюстка
petiolatus, а, ум черешковий
petiōlus, і m черешок
petunia, ае f петунія *P. hybrida* П. гібридна
petraeus, а, ум скельний
petroselinum, і n петрушка *P. crispum* П. кучерява, або городня, *P. sativum*
 П. Посівна
peucedanum, і n смовдь, гірська петрушка
phacelia, ае f фацелія *Ph. tanacetifolia* Ф. пижмолиста
phalāris, ἴδις f канаркова трава *Ph. canariensis* К. Т. справжня, *Ph. minor*
 К. Т. мала
phaseolus, і m квасоля *Ph. coccineus* К. червона, *Ph. vulgaris* К. звичайна
phellinus, і m губка, трутовик
phellodendron, і n фелодендрон, бархат *Ph. amurense* Ф. амурський
philadelphus, і m чубушник, або садовий жасмин *Ph. coronarius* Ч. увінчаний,
Ph. grandiflorus Ч. великоквітковий
-philus, а, ум (грецьк.) -любний
phleogēna, ае f флеогена
phleum, і n тимофіївка *Ph. alpinum* Т. альпійська, *Ph. phleoides* Т. степова,
Ph. pratense Т. лучна
phlox, **phlocis** f флокс *Ph. drummondii* Ф. Друммонда, *Ph. paniculata*
 Ф. волотистий, *Ph. sibirica* Ф. сибірський, *Ph. subulata* Ф. шилоподібний

phoma, ātis n фома *Ph. exigua* Ф. незначна, *Ph. herbarum* Ф. трав'яна
phragmites, is f очерет *Ph. communis* О. звичайний, *Ph. japonica* О. японський
Phycomycētes, um m клас Фікомицети
-phyllus, a, um (-phyllos, on) (грецьк.) -листяний
phyllostachys, ŷdis f листоколюсник *Ph. bambusoides* Л. бамбуковидний
phylosticta, ae f філостікта
phyllostreta, ae f блішка
physālis, is f фізаліс *Ph. alkekengi* Ф. звичайний, *Ph. ixocarpa* Ф. клейкий, або мексиканський томат, *Ph. pubescens* Ф. пухнастий
physārum, i n фізарум
physoderma, ātis n фізодерма
phytolacca, ae f лаконос *Ph. americana* (*Ph. decandra*) Л. американський
phytonomus, i m довгоносик
phytophthōra, ae f фітофтора *Ph. infestans* Ф. шкідлива, або небезпечна
pica, ae f сорока
picea, ae f ялина *P. abies* Я. звичайна, або смерека, *P. canadensis* Я. канадська, *P. obovata* Я. сибірська, *P. pungens* Я. колюча
picifer, fēra, fērum смолоносний
micro- (грецьк.) гірко-
microcarpus, a, um гіркоплідний
micrococcus, a, um гіркогорішковий
pictus, a, um мальований, строкатий, плямистий, оздоблений
pileus, i m шапка (гриба)
pilōsus, a, um волосистий
pinētum, i n бор
Pinidae, ārum f підклас Хвойні
pinnātus, a, um перистий, пірчастий
pinnati- (лат.) перисто-
pinnatifolius, a, um перистолистяний
pinnatilobātus, a, um перистолопатевий
pinnatipartītus, a, um перистороздільний
pinnatisectus, a, um перисторозсічений
Pinophyta, ōrum n відділ Голонасінні (парал. *Gymnospermae*)
Pinopsīda, ōrum n клас Хвойні
pinus, i f сосна *P. banksiana* С. Банкаса, *P. cembra* С. кедрова, *P. fominii* С. Фоміна, *P. mugo* С. гірська, або жереп, *P. pallasiana* С. Палласова, або кримська, *P. sibirica* С. сибірська, *P. silvestris* С. звичайна, *P. strobus* С. Веймутова, або біла
piper, ēris n перець

piperītus, a, um перцевий

piptathērum, i n рисівка *P. holciforme* *P.* медотравна, *P. virescens*

P. зеленувата

pisiformis, e горохоподібний

pisum, i n горох *P. abyssinicum* Г. абіссінський, *P. arvense* Г. польовий (пелюшка), *P. elatius* Г. високий, *P. formosum* Г. багаторічний, *P. fulvum* Г. червоно-жовтий, *P. humile* Г. низький, *P. sativum* Г. посівний

planta, ae f рослина

p. eutrophīca еутроф, рослина, що характеризується високою вибагливістю до родючості ґрунту

p. megatrophīca мегатроф, рослина, що характеризується найвищою потребою в родючості ґрунту

p. mesotrophīca мезотроф, рослина, що характеризується помірною потребою в родючості ґрунту

p. mesoeutrophīca мезоеутроф, рослина, що характеризується відносно великою потребою в родючості ґрунту

p. oligomesotrophīca олігомезотроф, рослина, що характеризується порівняльно невисокою вибагливістю до родючості ґрунту

p. oligotrophīca оліготроф, рослина, що характеризується незначною вибагливістю до родючості ґрунту

p. culta культура (найчастіше у Plur.)

p-ae ad silonem idoneae силосні к-ри

p-ae aetheriferae ефіроолійні к-ри

p-ae agrestes польові к-ри

p-ae autumnno satae (hiemales) озимі к-ри

p-ae cucumerariae баштанні к-ри

p-ae cultae bacciferae ягідні к-ри

p-ae cultae cereales (sativae) зернові к-ри

p-ae cultae leguminosae бобові к-ри

p-ae cultae pabulares кормові (фуражні) к-ри

p-ae hortenses садові к-ри

p-ae in tepidariis cultae тепличні к-ри

p-ae in thermocepiis cultae парникові к-ри

p-ae industriales технічні к-ри

p-ae leguminosae cibariae зернобобові к-ри

p-ae oleiferae олійні к-ри

p-ae oleraceae овочеві к-ри

p-ae pomaceae плодові к-ри

p-ae pratenses cultae лучні к-ри
p-ae vere satae (aestivae) ярові к-ри
plantāgo, īnis f подорожник *P. lanceolata* П. ланцетолистий, *P. major* П. великий, *P. media* П. середній, *P. psyllium* П. блошиний
planto, āre садити, саджати
planus, a, um плоский
plasmodiophōra, ae f плазмодіофора
Plasmodiophoromycētes, um m клас Плазмодіофороміцети
plasmopāra, ae f плазмopара *P. viticola* П. виноградна
platanthēra, ae f любка *P. bifolia* Л. дволиста, або нічна фіалка
platānus, i (us) f платан *P. acerifolia* П. лондонський, *P. digitifolia* П. пальчастолистий, *P. maculata* П. плямистий, *P. occidentalis* П. західний, *P. orientalis* П. східний, або чинара
platy- (грецьк.) широко-
platyclādus, i f платікладус, широкогілочник *P. orientalis* П. східний
platyphyllus, a, um широколистий
plenus, a, um махровий
pleurōtus, i m плеврот *P. ostreatus* П. черепичастий
plicātus, a, um складчастий
plumbāgo, īnis f плюмбаго, свинчатка
pluri- (лат.) багато-
poa, ae f тонконіг *P. alpina* Т. альпійський, *P. annua* Т. однорічний, *P. bulbosa* Т. бульбистий, *P. compressa* Т. стиснутий, *P. granitica* Т. гранітний, *P. media* Т. середній, *P. nemoralis* Т. гайовий, *P. palustris* Т. болотний, *P. pratensis* Т. лучний, *P. trivialis* Т. звичайний, *P. versicolor* Т. різнобарвний, *P. volhynensis* Т. волинський
Poaceae, ārum f родина Злакові
Poāles, ium f порядок Тонконогоцвіті
podocarpus, i m подокарп, ногоплідник *P. macrophyllus* П. великолистковий, *P. nagi* П. Нагі
podolīcus, a, um подільський
polemonium, i n синюха *P. caeruleum* С. голуба
polessīcus, a, um поліський
pollen, īnis n пилок
pollinīfer, fēra, fērum пилконосний
polonīcus, a, um польський
poly- (грецьк.) багато-
polyandrus, a, um багатотичинковий

polyanthēmus, а, um багатоквітковий
polycarpus, а, um багатоплідний
polygāla, ае f китяки *P. amarella* К. гіркуваті, *P. comosa* К. чубаті, *P. sibirica* К. сибірські, *P. tenuifolia* К. тонколисті, *P. vulgaris* К. звичайні
polygāmus, а, um полігамний, багатодомний, багатошлюбний
polygonatum, і n купина *P. grandiflorum* К. великоквіткова, *P. latifolium* К. широколиста, *P. multiflorum* К. багатоквіткова, *P. officinale* К. лікарська, *P. odoratum* К. запашна
Polygonaceae, ārum f родина Гречкові
Polygonāles, ium f порядок Гречкоцвіті
polygōnum, і n гірчак, спориш *P. aviculare* С. звичайний, *P. bistorta* Г. зміїний, або ракові шийки, *P. convolvulus* Г. березковидний, або витка гречка, *P. hydro Piper* Г. перцевий, або водяний перець
polypetālus, а, um багатопелюстковий
polyphilla, ае f мармуровий хрущ.
polyphyllus, а, um багатolistий
Polypodiaceae, ārum f родина Багатоніжкові
Polypodiophŷta, ōrum n відділ Папоротеподібні
Polypodiopsīda, ōrum n клас Папоротевидні
polypodium, і n багатоніжка, поліподіум *P. serratum* Б. пилчаста, *P. vulgare* Б. звичайна, або солодиця
polymorphus, а, um поліморфний
polyspermus, а, um багатонасінний
polystichum, і n багаторядник *P. angulare* Б. кутастий, *P. lobatum* Б. лопатевий, *P. lonchitis* Б. списовидний
polytrichum, і n політрихум, або зозулін льон *P. commune* З. Л. звичайний, *P. juniperinum* З. Л. ялівцевидний, *P. piliferum* З. Л. волосистий
romicultūra, ае f плодівництво
romīfer, fēra, fērum плодовий
romifēro-baccans, antis плодово-ягідний
romonellus, а, um яблуневий
romum, і n яблуко
ropūlus, і f тополя *P. alba* Т. біла, *P. balsamifera* Т. бальзамічна, *P. canadensis* Т. канадська, *P. canescens* Т. сірувата, *P. diversifolia* Т. різнолиста, або туранга, *P. nigra* Т. чорна, або осокір, *P. pyramidalis* Т. пірамідальна, *P. simonii* Т. китайська, *P. tremula* осика
porrum, і f порей
portulāca, ае f портулак *P. grandiflora* П. великоквітковий, *P. oleracea* П. городній

potamogēton, ōnis m рдесник *P. crispus* Р. кучерявий, *P. lucens* Р. блискучий, *P. natans* Р. плаваючий, *P. pectinatus* П. гребінчастий, *P. perfoliatus* Р. пронизанолистий

potentilla, ae f перстач *P. alba* П. білий, *P. anserina* П. гусячий, або гусяча лапка, *P. arenaria* П. пісковий, *P. argentea* П. сріблястий, *P. erecta* П. прямостоячий, або калган, *P. heptaphylla* П. семилистий, *P. impolita* П. неблискучий, *P. intermedia* П. середній, *P. obscura* П. темний, *P. supina* П. лежачий

poterium, i n чорноголовник

praecox, ocis ранній

praeflōrens, entis ранньоцвітій

pratun, i n луг, лука

pratensis, e лучний

primūla, ae f первоцвіт *P. elatior* П. високий, *P. macrocalyx* П. великочашечковий, *P. obconica* П. оберненоконічний, *P. veris* П. весняний, *P. vulgaris* П. звичайний

primus, a, um перший

prismaīcus, a, um призматичний

procērus, a, um високорослий

procumbens, entis сланкий

Prostotelionycētes, um m клас Простотеліоміцети

prostrātus, a, um сланкий

prunus, i f слива *P. divaricata* алича, *P. domestica* С. домашня, *P. insititia* тернослива, *P. salicina* С. верболиста, *P. spinosa* С. колюча, або терен

pseudo- (грецьк.) несправжньо-

pseudopezīza, ae f псевдопецица

Psilotophŷta, ōrum n відділ Псилотоподібні

psylla, ae f листоблішка

pteridium, i n орляк *P. aquilinum* О. звичайний

pterocarya, ae f лапина, крилогорішник *P. fraxinifolia* Л. ясенелиста

ptilidium, i n птилідій Р.

pulcherrimum П. красивий

pubescens, entis пухнастий

puccinellia, ae f покісниця *P. gigantea* П. велетенська, *P. distans* П. розставлена

puccinia, ae f пукцинія *P. graminis* П. злакова

pulcher, chra, chrum красивий, гарний

pulmonaria, ae f медунка *P. obscura* М. темна, *P. officinalis* М. лікарська

pulsatilla, ae f сон *P. latifolia* С. широколистий, *P. nigricans* С. чорніючий, *P. patens* С. розкритий, *P. pratensis* С. лучний

pulvinaria, ae f подушечниця
pumilus, a, um карликовий
punctatus, a, um крапчастий
pungens, entis колючий
punica, ae f гранат *P. granatum* Г. звичайний
purpureus, a, um пурпуровий
pusillus, a, um крихітний, маленький
putamen, ĩnis n кісточка
pyramidalis, e пірамідальний
pyrethrum, i n піретрум *P. cinerariifolium* П. цінерарієлистий, або далматська ромашка, *P. coccineum* П. червоний, або кавказька ромашка, *P. partenium* П. дівочий, *P. roseum* П. рожевий, або перська ромашка
pyrula, ae f грушанка *P. media* Г. середня, *P. minor* Г. мала, *P. rotundifolia* Г. круглолиста
pyrus, i f груша *P. sajon* Г. кайон, *P. communis* Г. звичайна, *P. domestica* Г. домашня, *P. elaeagrifolia* Г. маслинколиста, *P. nivalis* Г. снігова, *P. salicifolia* Г. верболиста, *P. raddeana* Г. Радде

Q

quadri- (лат.) чотири-
quadriennis, e чотирирічний
quadriflorus, a, um чотириквітковий
quadrifolius, a, um чотирилистий
quadripetalus, a, um чотирипелюстковий
quercetum, i n діброва
quercus, us f дуб *Qu. castaneifolia* Д. каштанolistий, *Qu. ilex* Д. кам'яний, *Qu. macranthera* Д. великопиляковий, *Qu. palustris* Д. болотний, *Qu. petraea* Д. скельний, *Qu. pubescens* Д. пухнастий, *Qu. robur* Д. звичайний
quinque- (лат.) п'яти
quinqueflorus, a, um п'ятиквітковий
quinquefolius, a, um п'ятилистий
quinelobatus, a, um п'ятилопатекий

R

racemosus, a, um китицеподібний
racemus, i m китиця
radiatus, a, um променистий
radicula, ae f 1) корінчик; 2) редиска

radix, īcis f корінь
radūla, ae f радула *R. complanata* P. сплющена
ramularia, ae f рамулярія
ramōsus, a, um гіллястий
ramus, i m гілка *Ranunculidae*, ārum f підклас Ранункуліді
ranuncūlus, i m жовтець *R. acer* Ж. їдкий, *R. auricomus* Ж. золотистий, *R. flammulus* Ж. вогнистий, *R. illyricus* Ж. іллірійський, *R. lanuginosus* Ж. шерстистий, *R. lateralis* Ж. бокоцвітій, *R. lingua* Ж. язиколистий, *R. pedatus* Ж. стоповидний, *R. polyanthemus* Ж. багатоквітковий, *R. repens* Ж. повзучий, *R. sceleratus* Ж. отруйний
rapa, ae f ріпа
raphānus, i m редька *R. candidus* P. біла, *R. raphanistrum* P. дика, *R. sativus* P. посівна, або городня, *R. sativus ssp. niger* P. звичайна, *R. sativus var. radícula* редиска
rapistrum, i n ріпиця *R. perenne* P. багаторічна, *R. rugosum* P. зморшкувата
rapunculus, i m рапунцель
rari- (лат.) рідко-
rariflōrus, a, um рідкоквітковий
rarus, a, um рідкий, рідкісний
reclinātus, a, um відхилений
recti- (лат.) прямо-
recticaulis, e прямостебловий
rectiflōrus, a, um прямоквітковий
rectus, a, um прямий
reflēxus, a, um відхилений
regālis, e царський, царствений
regius, a, um царський, царствений, розкішний
remōtus, a, um розсунутий, розставлений, розхилений
repens, entis повзучий
resēda, ae f резеда *R. lutea* P. жовта, *R. luteola* P. жовтувата, *R. odorata* P. запашна
resinifer, fēra, fērum смолоносний
resinōsus, a, um смолистий
reticulātus, a, um сітчастий
rhamnus, i f жостір *Rh. cathartica* Ж. проносний, *Rh. imeretina* Ж. імеретинський, *Rh. tinctoria* Ж. красильний
rheum, i n ревінь *Rh. officinale* P. лікарський, *Rh. palmatum* P. пальчастий, *Rh. rhaconiticum* P. чорноморський, *Rh. ribes* P. смородиновий, *Rh. undulatum* P. хвилястий

rhinanthus, i m дзвінець *Rh. major* Д. великий
rhizoctonia, ae f ризоктонія
rhizōma, ātis n кореневище
rhizophydium, i n ризофідіум
rhizopus, i m ризопус
rhizotrogus, i m коренегриз
rhodiōla, ae f родіола *Rh. rosea* Р. рожева
rhododendron, i n рододендрон *Rh. aureum* (*Rh. chrysanthum*) Р. золотистий, *Rh. dauricum* Р. даурський, *Ph. luteum* Р. жовтий
rhoeas, ādis f дикий мак, мак-самосійка
rhus, rhois f сумах *Rh. coriaria* С. дубильний, *Rh. typhina* С. коротковолосий, або оцтове дерево
rhytisma, ātis n ритізма
ribes, is n смородина *R. alpinum* С. альпійська, *R. aureum* С. золотиста, *R. carpaticum* С. карпатська, *R. lucidum* С. блискуча, *R. nigrum* С. чорна, *R. odoratum* С. запашна, *R. rubrum* С. червона, або порічки, *R. spicatum* С. колосиста
ricīnus, i f рицина
rigīdus, a, um жорсткий
rivālis, e річковий
robinia, ae f робінія *R. hispida* Р. щетиниста, *R. pseudoacacia* Р. звичайна, або біла акація, *R. viscosa* Р. клейка
robur, ōris n дуб
robustus, a, um могутній, міцний
Rodentia ряд Гризуни
romanīcus, a, um римський; румунський
rorippa, ae f водяний хрін *R. amphibia* В. Х. земноводний, *R. anceps* В.х.двогострий, *R. brachycarpa* В. х. короткоплодий, *R. silvestris* В.х.лісовий
rosa, ae f шипшина, троянда *R. acicularis* Ш. колюча, *R. agrestis* Ш. польова, *R. canina* Ш. собача, *R. centifolia* Ш. столиста, *R. chinensis* Ш. китайська, *R. cinnamomea* Ш. корична, *R. corymbifera* Ш. щитконосна, *R. damascena* Ш. дамаська, *R. eglanteria* Ш. еглантерія, *R. glauca* Ш. сиза, *R. pomifera* Ш. яблунева, *R. prutensis* Ш. прутська, *R. rugosa* Ш. зморшкувата, *R. spinosissima* Ш. найколючіша, *R. tomentosa* Ш. повстиста, *R. turbinata* Ш. дзигоподібна
Rosaceae, ārum f родина Розові
Rosāles, ium f порядок Розоцвіті

Rosidae, ārum f підклас Розиди

roseus, a, um рожевий

rosmarīnus, i m розмарин *R. officinalis* P. лікарський

rossicus, a, um руський

rotundifolius, a, um круглолистий

rotundus, a, um круглий

ruber, bra, brum червоний

Rubiaceae, ārum f родина Маренові

rubidus, a, um червонуватий

rubiginosus, a, um іржаво-червоний

rubri- (лат.) червоно-

rubriflorus, a, um червоноквітковий

rubus, i m ожина *R. caesius* O. сиза, *R. chamaemorus* морощка, *R. hirtus*

O. шорстка, *R. idaeus* малина, *R. nessensis* O. несійська, або ведмежина,

R. plicatus O. складчаста, *R. saxatilis* костяниця, *R. serpens* O. змієвидна, *R.*

suberectus O. підйомиста, *R. sulcatus* O. жолобчаста, *R. tomentosa* O. повстиста

runderālis, e рудеральний

rufus, a, um рудий

rugosus, a, um зморшкуватий

rumex, ĩcis f щавель *R. acetosa* Щ. кислий, *R. acetosella* Щ. горобиний, *R.*

confertus Щ. кінський, *R. patientia* Щ. шпинатний

rupester, stris, stre скельний

ruscus, i m рускус *R. hypoglossus* P. під'язиковий, *R. ponticus* P. понтійський

rusticus, a, um сільський

russula, ae f сиріжка *R. aeruginea* C. зелена велика, *R. delica* C. біла, *R.*

emetica C. блювотна, *R. vesca* C. їстівна, *R. virescens* C. луската, або

товстуха, *R. xerampelina* C. смердюча

ruta, ae f рута *R. graveolens* (*R. hortensis*) P. пахуча

ruthenicus, a, um руський

S

sabulosus, a, um піщаний

saccharatus, a, um цукровий, цукристий

saepe часто

sagittaria, ae f стрілолист *S. sagittifolia* C. звичайний, *S. trifolia* C. трилистий

sagittarius, a, um стрілоподібний

salicornia, ae f солонець *S.* europaea C. європейський, *S. herbacea*

C. трав'янистий

salix, ĩcis f верба *S. alba* В. біла, *S. acutifolia* В. гостролиста, або шелюга, *S. aurita* В. вушката, *S. caprea* В. козяча, *S. cinerea* В. попеляста, *S. fragilis* В. ламка, *S. herbacea* В. трав'яниста, *S. myrtilloides* В. чорнична, *S. purpurea* В. пурпурова, *S. reticulata* В. сітчаста, *S. rosmarinifolia* В. розмаринолиста, *S. triandra* В. тритичинкова, *S. viminalis* В. прутувидна
salsōla, ae f курай *S. herbacea* К. трав'янистий, *S. soda* К. чумний
salvia, ae f шавлія *S. officinalis* Ш. лікарська, *S. pratensis* Ш. лучна, *S. sclarea* Ш. мускатна, *S. splendens* Ш. блискуча
sambūcus, i f бузина *S. ebulus* Б. трав'яниста, *S. nigra* Б. чорна, *S. racemosa* Б. червона
sanguineus, a, um криваво-червоний
sanguisorba, ae f родовик *S. magnifica* Р. чудовий, *S. officinalis* Р. лікарський
sanicūla, ae f підлісник *S. europaea* П. європейський
Sapindāles, ium f порядок Сапіндоцвіті
saponaria, ae f мильнянка *S. officinalis* М. лікарська
sarcōdon, i n їжовик *S. imbricatum* Ї. лускатий
sarothamnus, i m жарновець *S. scoparius* Ж. віниковий
saxifrāga, ae f ломикамінь *S. hirculus* Л. болотний, *S. punctata* Л. крапчастий
satīvus, a, um посівний
scaber, bra, brum шорсткий
scabiōsa, ae f скабіоза *S. atropurpurea* С. темно-пурпурова, *S. caucasica* С. кавказька, *S. columbaria* С. голубина, *S. lucida* С. світла, *S. ochroleuca* С. блідожовта, *S. taurica* С. кримська, *S. ucrainica* С. українська
scandīcus, a, um скандинавський
scelerātus, a, um пагубний, отруйний
schepherdia, ae f шефердія *S. argentea* Ш. срібляста
schizachne, es f схізахна *S. callosa* С. мозолиста
schizandra, ae f лимонник *S. chinensis* Л. китайський
schoenoplectus, i m схеноплект *S. lacustris* С. озерний
scilla, ae f проліска *S. bifolia* П. дволиста, *S. cernua* П. поникла, *S. mischtschenkoana* П. Міщенко, *S. sibirica* П. сибірська
scio, ĩre знати sciophilus, a, um тіньюлюбний
scirpus, i m комиш *S. lacustris* К. озерний, *S. silvaticus* К. лісовий
sciurus, i m білка
scleranthus, i m червець *S. annuus* Ч. однорічний
sclerochloa, ae f твердоколос *S. dura* Т. стиснутий
sclerotinia, ae f склеротінія *S. baccarum* С. ягідна, *S. sclerotiorum* С. склероцієвидна

scolochloa, ae f тростяниця *S. festucacea* T. кострицевидна
scoparius, a, um віниковий
scopolia, ae f скополія *S. carniolica* C. карніолійська
scorzonēra, ae f скорцонера *S. hispanica* C. іспанська, *S. tau-sagyz* C. тау-сагиз
scotia, ae f совка *S. segetum* Озима с.
scrophularia, ae f ранник *S. cretacea* P. крейдяний, *S. donetzica* P. донецький, *S. nodosa* P. вузлуватий
scutifolius, a, um щитолистий
secāle, is n жито *S. cereale* Ж. посівне, *S. kuprijanovii* Ж. Купріянова, *S. montanum* Ж. гірське, *S. silvestre* Ж. дике, *S. vavilovii* Ж. Вавилова
securinega, ae f секурінега *S. suffruticosa* C. напівкущова
sedum, i n очиток *S. acre* О. їдкий, *S. ruprechtii* Очиток Рупрехта, або заяча капуста звичайна, *S. telephium* О. звичайний
seges, ētis f посів
selaginella, ae f плаунок *S. selaginoides* П. плауновидний, *S. helvetica* П. швейцарський
semen, īnis n насіння
sempervivum, i n молодило *S. ruthenicum* М. руське
sempervirens, entis вічнозелений
senecio, ōnis m жовтозілля *S. erucifolius* Ж. тонколисте
senticōsus, a, um тернистий, колючий
sepalum, i n чашолисток
sept(i)-, septem- (лат.) семи
septemfolius, a, um семилистий
septentrionālis, e північний
septoria, ae f септорія *S. graminis* C. злакова, *S. lycopersici* C. помідорна
sequoia, ae f секвоя *S. sempervirens* C. вічнозелена
sequoiadendron, i n секвоядендрон *S. giganteum* C. велетенський, або мамонтове дерево
sericeus, a, um шовковий, шовковистий
series, ei f ряд, серія
sero, ěre сіяти serotīnus, a, um пізній
serpens, entis повзучий
serpyllum, i n чебрець
serrātus, a, um пилчастий
sessiliflōrus, a, um сидячквітковий
sessilifolius, a, um сидячелистий
setaceus, a, um щетинистий

setaria, ae f мишій *S. glauca* М. сизий, *S. italica* М. італійський, або просо італійське, *S. verticillata* М. кільчастий, *S. viridis* М. зелений

sex- (лат.) шести-

sexflōrus, а, um шестиквітковий

sibiricus, а, um сибірський

sida, ae f сида *S. acuta* С. гостра, *S. napala* С. багаторічна

silene, es f смілка *S. dichotoma* С. вилчаста, *S. nutans* С. поникла, *S. vulgaris* С. звичайна

siliqua, ae f стручок

silva, ae f ліс

silvaticus, а, um лісовий

silvester, stris, stre лісовий

simplex, icis простий

sināpis, is f гірчиця *S. alba* Г. біла, *S. arvensis* Г. польова

sinensis, e китайський

sisymbrium, i n сухоребрик *S. altissimum* С. високий, *S. confertum* С. скупчений, *S. loeselii* С. Льозеліїв, *S. officinale* С. лікарський, *S. polymorphum* С. мінливий, *S. strictissimum* С. стиснутий

sitophilus, i m довгоносик *S. granarius* Комірний д.

smilax, ācis f смілакс *S. chinensis* С. китайський, *S. excelsa* С. високий, *S. maximowiczii* С. Максимовича

soja, ae f дика соя

solānum, i n паслін *S. dulcamara* П. солодко-гіркий, *S. melongena* Баклажан синій, *S. nigrum* П. чорний, *S. tuberosum* картопля

soldanella, ae f сольданела *S. montana* С. гірська

solidāgo, īnis f золотушник *S. canadensis* З. канадський, *S. virgaurea* З. звичайний

solidus, а, um щільний

somnifer, fēra, fēgum снотворний

sonchus, i m осот *S. arvensis* О. жовтий, або польовий, *S. asper* О. шорсткий, *S. oleraceus* О. городній

sophōra, ae f софора *S. flavescens* С. жовтувата, *S. japonica* С. японська

sorbaria, ae f горобинник *S. sorbifolia* Г. горобинолистий

sorbus, i f горобина *S. aucuparia* Г. звичайна, *S. domestica* Г. домашня, *S. dualis* Г. двоїста, *S. scandica* Г. скандинавська, *S. graeca* Г. грецька, *S. melanocarpa* Г. чорноплідна, *S. taurica* Г. кримська, *S. torminalis* берека

sorex, icis m землерийка

sorghum, і п сорго *S. bicolor* С. двоколірне, або звичайне, *S. cafrorum* С. кафрське, *S. cernuum* С. поникле, *S. chinense* С. китайське, *S. halepense* С. алептське, *S. saccharatum* С. цукрове, *S. technicum* С. технічне
sparganium, і п їжача голівка *S. minimum* Ї. Г. мала, *S. neglectum* Ї. Г. непомітна, *S. polyedrum* Ї. Г. багатогранна, *S. simplex* Ї. Г. проста
species, ei f вид (таксономічна категорія)
species, erum f (Plur.) породи, види
s-es arborum деревні п-ди
s-es coniferae хвойні п-ди
s-es frondosae листяні п-ди
s-es fruticum чагарникові п-ди
speciōsus, а, um красивий, гарний
spergūla, ae f шпергель *S. arvensis* Ш. польовий, *S. linicola* Ш. льононий, *S. maxima* Ш. великий
-spermus, а, um -насінний
sphaerococcus, а, um круглозерновий
spheroideus, а, um кулястий
sphaerothēca, ae f сферотека *S. macularis* С. плямиста, *S. mors-uvae* С. агрусова
Sphagnidae, āgum f підклас Сфагнові
sphagnum, і п сфагнум *S. centrale* С. центральний, *S. fuscum* С. бурий, *S. magellanicum* С. магелланський, *S. palustre* С. болотний
spica, ae f колос
spicātus, а, um колосистий
-spicātus, а, um (лат.) -колосий
spinacia, ae f шпинат *S. sativa* (*S. oleracea*) Ш. посівний
spinōsus, а, um колючий
spiraea, ae f таволга *S. crenata* Т. зарубчаста, *S. douglasii* Т. Дугласова, *S. hypericifolia* Т. звіробоелиста, *S. japonica* Т. японська, *S. media* Т. середня, *S. salicifolia* Т. верболиста
splendens, entis блискучий
spongospōra, ae f спонгоспора
spontaneus, а, um дикорослий
sporohema, ātis n спорогема
squamarius, а, um лускатий
squami- (лат.) луско-
squamifolius, а, um лусколистий
squamōsus, а, um лускатий
stachys, ŷdis f чистець *S. officinalis* Ч. лікарський, *S. silvatica* Ч. лісовий

-stachyus, a, um (-stachys, yos) (грецьк.) -колосий
stamen, ĩnis n тичинка
stapelia, ae f стапелія *S. variegata* C. Строката
stegocarpus, a, um покритоплідний
stellaria, ae f зірочник *S. graminea* З. злаковидний, *S. holostea* З. лісовий,
S. media З. середній, *S. nemorum* З. гайовий
steno- (грецьк.) вузько-
stenophyllus, a, um вузьколистий
steppōsus, a, um степовий
sterĭlis, e стерильний
stipa, ae f ковила *S. dasyphylla* К. пухнастолиста, *S. paradoxa* К. дивовижна,
S. longifolia К. довголиста, *S. capillata* К. волосиста, *S. lessingiana*
К. Лессінга, *S. pennata* К. пірчаста, *S. ucrainica* К. українська
stipŭla, ae f прилисток
strictus, a, um прямий
strigōsus, a, um щетинистий
striiformis, e смужкуватий
strobĭlus, i m шишка
stromatĭna, ae f строматіна
strophanthus, i m строфант *S. gratus* C. приємний
suaveōlens, entis запашний
suavis, e приємний
subclassis, is f підклас
subdivisio, onis f підвідділ
suberōsus, a, um корковий
subfamilia, ae f підродина
subforma, ae f підформа
subgenus, eris n підрід
subordo, inis m підпорядок
subspecies, ei f підвид
subularia, ae f шильник *S. aquatica* Ш. Водяний
subulifolius, a, um шилолистий
subvarietas, atis f підрізновид
succĭsa, ae f комонник, сивець *S. ochroleuca* К. жовто-білий, *S. pratensis*
К. лучний
sum, esse бути
siccisella, ae f малий комонник *S. inflexa* М. К. зігнутий
succōsus, a, um соковитий

succulentus, a, um соковитий
suillus, i n маслюк *S. luteus* М. звичайний
sulcātus, a, um борознистий, жолобчастий
superclassis, is f надклас
superfamilia, ae f надродина
supergenus, eris n надрід s
uperspecies, ei f надвид
supervarietas, atis f надрізнovid
supīnus, a, um лежачий
swida, ae f свидина *S. australis* С. південна, *S. sanguinea* С. криваво-червона
sylvaticus, a, um = silvaticus, a, um sylvester, stris, stre = silvester, stris, stre
symphoricarpus, i m (symphoricarpus, i m) сніжноягідник *S. albus* С. білий,
S. rivularis С. річковий
symphytum, i n живокіст *S. asperum* Ж. шорсткий, *S. caucasicum* Ж.
кавказький, *S. officinalis* Ж. лікарський, *S. tuberosum* Ж. бульбистий
synchytrium, i n синхїтрії *S. endobioticum* С. ендобіотичний, *S. macrosporum*
С. великоспоровий
syrenia, ae f сиренія *S. cana* С. сива, *S. siliculosa* С. стручкова
syringa, ae f бузок *S. josikaea* Б. угорський, *S. persica* Б. перський, *S. reticulata*
Б. сітчастий, *S. vulgaris* Б. звичайний

Т

tabacum, i n тютюн
tagētes, is f чорнобривці *T. erecta* Ч. прямостоячі, або повняки, *T. patula*
Ч. розлогі, *T. tenuifolia* Ч. тонколисті
talpa, ae f кріт
tanacētum, i n пижмо *T. silvaticum* П. лісове, *T. vulgare* П. звичайне
taphrina, ae f тафрина
taraxācum, i n кульбаба *T. hybernum* К. осіння, або крим-сагиз,
T. erythrospermum К. червоноплідна, *T. kok-saghys* К. кок-сагиз,
T. obliquum К. нерівнобока, *T. vulgare* К. звичайна
tardiflōrus, a, um пізньоцвітій
tataricus, a, um татарський
tauricus, a, um кримський
taxodium, i n таксодій, болотний кипарис *T. distichum* Т. звичайний
taxon, i n таксон
taxus, i f тис *T. baccata* Т. ягідний, або негній-дерево
temulentus, a, um п'янкий

tenui- (лат.) тонко-
tenuifolius, а, um тонколистий
tenuis, е тонкий
ternātus, а, um трійчастий
tetr(a)- (грецьк.) чотири-
tetraphyllus, а, um чотирилистий
tetraspermus, а, um чотиринасінний
tettigonia, ае f коник
teucrium, і n самосил
thalictrum, і n рутвиця *Th. aquilegifolium* Р. орликолиста, *Th. flavum* Р. жовта, *Th. lucidum* Р. блискуча, *Th. minus* Р. мала, *Th. simplex* Р. проста
thecla, ае f хвостатка
thermophilus, а, um теплолюбний
thermopsis, їdis f термопсис *Th. lanceolata* Т. ланцетовидний, *Th. turcestanica* Т. туркестанський
thlaspi, n (невідм.) талабан *Th. alliaceum* Т. часниковий, *Th. alpestre* Т. альпійський, *Th. arvense* Т. польовий, *Th. perfoliatum* Т. пронизанолистий, *Th. praesox* Т. ранній
thuaia, ае f туя *Th. occidentalis* Т. західна, *Th. orientalis* Т. східна, *Th. plicata* Т. велетенська, або складчаста
thymus, і n чебрець *Th. calcareus* Ч. вапняковий, *Th. marschallianus* Ч. Маршаллів, *Th. pallasianus* Ч. Палласів, *Th. polesicus* Ч. поліський, *Th. serpyllum* Ч. повзучий, *Th. ucrainicus* Ч. український, *Th. vulgaris* Ч. звичайний
tichius, і m довгоносик
tilia, ае f липа *T. argentea* Л. срібляста, *T. cordata* Л. серцелиста, *T. europaea* Л. європейська, *T. platyphyllos* Л. широколиста
tilletia, ае f тілеція
tinctorius, а, um красильний
tomentosus, а, um повстистий
tortus, а, um скручений
torus, і m квітколоже
trachyspermum, і n айован *T. ammi* А. запашний
tradescantia, ае f традесканція *T. virginiana* Т. віргінська
tragopogon, onis m козельці *T. borysthenticus* К. дніпровські, *T. major* К. великі, *T. ucrainicus* К. українські
tragus, і m чіплянка *T. racemosus* Ч. китицева
trapa, ае f водяний горіх *T. natans* В. Г. плаваючий

tremūlus, a, um тремтячий

tri- (лат., грецьк.) три-

triandrus, a, um тритичинковий

tribus, us f триба, коліно (таксономічна категорія)

tricholōma, ātis n рядовка *T. equestre* Р. зелена, або зеленушка, *T. imbricatum* Р. коричнева, *T. populinum* Р. тополева

tricolor, ōris триколірний

trifolium, i n конюшина *T. alpestre* К. альпійська, *T. arvense* К. польова, *T. aureum* К. золотиста, *T. borysthenicum* К. дніпровська, *T. dubium* К. сумнівна, *T. elegans* К. струнка, *T. hybridum* К. гібридна, *T. medium* К. середня, *T. montanum* К. гірська, *T. pratense* К. лучна, *T. repens* К. повзуча

trifolius, a, um трилистяний

tripartītus, a, um трироздільний

trisētum, i n трищетинник *T. alpestre* Т. альпійський, *T. carpaticum*

Т. карпатський, *T. flavescens* Т. жовтуватий, *T. macrotrichum*

Т. довговолосий, *T. rigidum* Т. жорсткий

tritīcum, i n пшениця *T. aestivum (vulgare)* П. м'яка (звичайна), *T. compactum* П. карликова, *T. dicocum* П. двозернянка, або полба, *T. durum* П. тверда, *T. monococum* П. однозернянка, *T. persicum* П. персикум, або карталінська, *T. polonicum* П. польська, *T. spelta* П. спельта, *T. sphaerococum* П. круглозернова, *T. timopheevii* П. Тимофеева, *T. turgidum* П. тургідум, або англійська, *T. urartu* П. урарту

triviālis, e звичайний

trollius, i m купальниця *T. asiaticus* К. азіатська, *T. chinensis* К. китайська, *T. europaeus* К. європейська

tropaeolum, i n настурція *T. maius* Н. велика, *T. minus* Н. мала, *T. tuberosum* Н. бульбиста

truncus, i m стовбур

tuber, ěris n бульба *tuber*, ěris n трюфель *T. aestivum* Т. літній, *T. brumale* Т. зимовий, *T. melanosporum* Т. чорний

tuberōsus, a, um бульбистий

Tubuliflorae, ārum f підродина Трубчасті (парал. *Asteroideae* Айстрові)

tubulōsus, a, um трубчастий

tulīpa, ae f тюльпан *T. albertii* Т. Альберта, *T. callieri* Т. Кальє, *T. gesneriana* Т. Геснера, *T. greigii* Т. Грейга, *T. kaufmanniana* Т. Кауфмана, *T. schrenkii* Т. Шренка

tussilāgo, ĩnis f підбіл *T. farfara* П. звичайний, або мати-й-мачуха

typha, ae f рогіз *T. angustifolia* Р. вузьколистий, *T. latifolia* Р. широколистий

U

ucrainicus, a, um український

uliginosus, a, um багновий, болотний

ulmus, i f в'яз *U. carpinifolia* В. граболистий, або берест, *U. densa* В. густий, або карагач, *U. elliptica* В. еліптичний, *U. glabra* В. голий, або шорсткий, *U. laevis* В. гладенький, *U. suberosa* В. корковий

umbella, ae f зонтик

Umbelliferae, āgum f родина Зонтичні (парал. *Apiaceae* Селерові)

undulatus, a, um хвилястий

unedo, ōnis m суничник

uni- (лат.) одно-

unicaulis, e одностебловий

unicolor, ōnis одноколірний

uniflorus, a, um одноквітковий

unifoliatus, a, um однолистий

unilateralis, e однобокий

unisiliquosus, a, um одностручковий

universitas, ātis f університет

urbānus, a, um міський *agens, entis* жалкий

uromyces, etis m уроміцес

ursinus, a, um ведмежий

urtica, ae f кропива *U. dioica* К. дводомна, *U. urens* К. жалка

usitatus, a, um звичайний, загальнозживаний, поширений

ustillago, īnis f устілага, головня *U. laevis* У. гладка, *U. maydis* У. кукурудзи, *U. nuda* У. гола, *U. tritici* У. пшениці

utilis, e корисний

V

vaccinium, i n чорниця, брусниця *V. myrthillus* чорниця, *V. uliginosum* буяхи, або лохина, *V. vitis idaea* Брусниця звичайна

valeriana, ae f валеріана *V. excelsa* В. висока, *V. nitida* В. блискуча, *V. officinalis* В. лікарська, *V. palustris* В. болотна, *V. rossica* В. руська, *V. stolonifera* В. пагононосна, *V. ucrainica* В. українська

vanilla, ae f ваніль *V. planifolia* В. плосколиста

varietas, ātis f різновид (у рослин), варієтет (у тварин)

varius, a, um барвистий, строкатий, різноманітний, мінливий

vegetabilis, e рослинний

vegetatio, ōnis f рослинність

velutinus, a, um бархатистий

venenātus, a, um (venenōsus, a, um) отруйний
ventus, i m вітер
ver, veris n весна (vere навесні)
veratrum, i n чемериця *V. album* Ч. біла, *V. lobelianum* Ч. Лобелієва, *V. nigrum* Ч. чорна
verbascum, i n дивина *V. blattaris* Д. тарганяча, *V. densiflorum* Д. рясноцвіта, *V. nigrum* Д. чорна, *V. orientale* Д. східна, *V. phlomoides* Д. лікарська, *V. phoeniceum* Д. фіолетова, *V. speciosum* Д. гарна, *V. thapsus* Д. ведмежа, або ведмеже вухо
verbēna, ae f вербена vernālis, e весняний
vernus, a, um весняний
veronīca, ae f вероніка *V. arvensis* В. польова, *V. chamaedris* В. дібровна, *V. didyma* В. двійчаста, *V. incana* В. сива, *V. spicata* В. колосиста, *V. teucrium* В. широколиста
verrucōsus, a, um бородавчастий verus, a, um справжній
viarius, a, um придорожній
viburnum, i n калина *V. lantana* К. цілолиста, або гордовина, *V. tinus* К. вічнозелена, *V. opulus* К. звичайна
vicia, ae f горошок *V. angustifolia* Г. вузьколистий, *V. cracca* Г. мишачий, *V. ervilia* Г. французький, *V. sativa* Г. посівний, *V. tetrasperma* Г. чотиринасінний, *V. villosa* Г. волохатий
villōsus, a, um волохатий
viminālis, e прутовидний, лозовий
vinca, ae f барвінок *V. hebasea* Б. трав'янистий, *V. minor* Б. малий
vincetoxīcum, i n ластовень *V. hirundinaria* Л. лікарський
vinifer, fēra, fērum виноносний
viōla, ae f фіалка *V. arvensis* Ф. польова, *V. lutea* Ф. жовта, *V. mirabilis* Ф. дивна, *V. odorata* Ф. запашна, *V. tricolor* Ф. триколірна
violaceus, a, um фіолетовий
virescens, entis зеленуватий, зеленіючий
virgātus, a, um прутовидний, лозовий
viridarium, i n парк
virīdis, e зелений
virōsus, a, um отруйний
viscaria, ae f віскарія *V. alpina* В. альпійська, *V. viscosa* В. звичайна
viscōsus, a, um клейкий
viscum, i n омела *V. album* О. біла, *V. coloratum* О. забарвлена
vita, ae f життя
viticultūra, ae f виноградарство

vitis, is f виноград *V. amurensis* В. амурський, *V. labrusca* В. Ізабелла, *V. silvestris* В. лісовий, *V. vinifera* В. справжній, або культурний
vittātus, a, um смугастий
vivo, ěre жити
volhynensis, e волинський
volubīlis, e виткий
vulgāris, e звичайний
vulpes, is f лисиця
vulpia, ae f вульпія *V. bromoides* В. бромусовидна, *V. ciliata* В. вйчаста, *V. tuurus* В. мишохвоста

X

xanthellus, a, um жовтуватий
xanthium, i n нетреба *X. spinosum* Н. колюча, *X. strumarium* Н. звичайна
xantho- (грецьк.) жовто-
xanthocarpus, a, um жовтоплідний
xanthoxālis, ĩdis f ксантоксаліс
xero- (грецьк.) сухо-
xerocōmus, i n моховик *X. badius* Польський гриб, *X. chrysenteron* М. жовтий, *X. subtomentosus* М. зелений, або решітка
xeromesophyton, i n ксеромезофіт (рослина, пристосована до життя в сухих і свіжих місцезростаннях)
xerophilus, a, um сухоллюбний
xerophyton, i n ксерофіт (рослина, пристосована до сухих умов місцезростання)

Z

zea, **zeae** f кукурудза *Z. mays* К. звичайна, *Z. mays amylacea* К. крохмалиста, *Z. mays amyleo-saccharata*, К. крохмалисто-цукрова, *Z. mays everta* К. розлусна, *Z. mays indentata* К. зубоподібна, *Z. mays indurata* К. кремениста, *Z. mays saccharata* К. цукрова, *Z. mays semidentata* К. напівзубоподібна, *Z. mays tunicata* К. плівкова
zelcōva, ae f зельква, дзельква *Z. carpinifolia* З. граболиста
zerna, ae f стоколос *Z. erecta* С. прямий, *Z. ramosa* С. гіллястий, *Z. riparia* С. прибережний, *Z. sterilis* С. стерильний
zinnia, ae f майорці *Z. elegans* М. струнки
zizania, ae f зизанія *Z. aquatica* З. водяна, *Z. latifolia* З. широколиста
zostera, ae f камка
Zygomycētes, **um** m клас Зигоміцети

